

II

C. 22952

9/2/28

22951. II. C. g. 2

ŠMARNICE

Marii Materi naši darovane,

ali

Počesevanje Matere Božje

v

mescu velikim travnu,

nabral

Janez Volčič,

kaplan v Horjulu.

(*Drugi natis.*)

Z dovoljenjem visokočastitljiviga Ljubljanskiga škofijstva.

V Ljubljani 1856.

V založbi in na prodaj pri Matiju Gerber-ju.

030026952

Maríi, Materi naši.

O Marija, Mati moja! o prečista Devica, mogočna pomočnica! o nebes Kraljica, vrata nebeške! Lej, ubogi revni grešni človek se prederznem, Tvojo slavo, Tvojo čast popisovati! O Marija! kaj sim si namenil? Tvojiga svetiga Devišтва prav popisati ne morem; Tvojo moč per Jezusu sicer spoznam, in bi jo rad vsimu svetu odkril; ali vsiga dopovedati spet ne morem; Tvojiga veličastva v nebesih razložiti mi ni mogoče; Tvojo ljubezen do nas zapušenih Evnih otrok, s katero si nam vrata nebeške odperla, in s katero nas vabiš, Tebe ljubiti, o Mati čiste ljubezni! — le občutiti zamorem.

Vender naj bo, o Mati moja! to revno delo v slab spomin serčne ljubezni do Tebe! Prosim Te, o mila Mati moja! blagoslovi Ti taisto s svojo

mogočno rokó, de bo na to vižo, če
je Tebi ljubo, velika množica kristjanov
Te lepši častila.

O Marija, varuj me! **O** Marija,
vodi me po pravi poti v sveti raj!
Amen.

Pervi del.

Mesec Marije, prečiste Device.

Počeseenje Matere Božje v mescu velikim travnu.

Ljubimo Marijo za Bogam čez vse ljubimo jo, bolj, kakor vse druge Svetnike. To je volja Božja, učé cerkveni očetje; zakaj po njej nam je svojiga Sina dal, in po njej zadobimo vse gnade nebeškiga Zveličarja. Jezus je izvir vsih gnad, pravi sv. Bernard, njegovo serce je zapopadek taistih; njegova sveta Mati pa je delivka, kot skrivnostni vodotoč, po katerim gnade do nas pridejo, ktere nam Bog deliti hoče.

Ljubimo Marijo in služimo ji; zakaj Svetniki nas vabijo z besedo in zgledam k njenimu česeenju. Če bi kdo hotel popisati, koliko so Svetniki pisali

in govorili od njeniga češenja, od ljubezni do njé, bi ne bilo ne konca ne kraja.

Ljubimo Marijo in služimo ji; zakaj to je želja svete cerkve. Kakor skerbna mati kaže nam, svojim otrokam, koliko čast, koliko spoštovanje in ljubezen Marija zasluži. Od tod toliko altarjev in cerkvá njej v čast posvečenih; od tod toliko praznikov, o kterih se moč in visokost Marije, Matere Božje oznanuje; od tod vse z zakladam cerkve obogatene bratovšine v čast Marije; od tod lepa navada trikratniga zvonjenja, s kterim cerkev vse pravoverne kristjane vsaki dan k splošnemu češenju Marije opominja. — Veliko češenje v tem sv. cerkev do Marije kaže; vender želi, de bi jo še bolj častili in ljubili, bolj na pomoč klicali, še lepši njene čednosti posnemali, večji in bolj otročje zaupanje v Marijo, kraljico nebeško stavili; — zato so začeli v naših časih posebno s tem Marijo častiti, de so sklenili, skoz ves mesec vsaki dan s kakošnim prostovoljnim do-

brim delam: s postam, milodaram, obiskovanjem bolnikov, molitvijo sv. roženkranca, počešenjem presvetiga Rešnjiga Telesa i. t. d. očitno, ali na tihim, domá ali v cervi Marijo posebno častiti. Izvolili so si v ta namen nar lepši mesec vsiga leta, mesec velikiga travna, kadar nar prijetniši dušeče, prelepe „šmarnice“ in brezšteviline druge rožice cvetó, kadar se vse prerodi in pomladi, de bi se po zgledu zemlje, tudi človek v duhu pomladil in Marii lepo služiti začel; in zato se imenuje ta slovesnost: „Slovesnost Marije velikiga travna“. Vpričo sv. Očeta, Rimskiga Papeža, se je ta slovesnost Marii v čast, v Rimu perčela. Velika množica se je zavezala in obljubila vsih 31 dni velikiga travna, vsaki dan Marii v čast, kaj v resnici dobriga še posebej storiti; niso pa navadnih opravil svojiga stanu opustili.

Sv. Oče Pij VII. so to slovesnost z veseljem poterdili, in vsim vernim kristjanam v listu 21. sušca 1815 obilne odpustke milostljivo podelili, rekoč: „Vsi

verni kristjani, kateri očitno ali na tihim vsih 31 dni imenovaniga mesca v kakšni cerkvi ali doma (kakor bolniki in stari ljudje) Marijo s kakšnim dobrim keršanskim delam počastijo, bodo odpustkov za vsaki dan velikiga travna za 300 dni deležni; tisti dan pa tega mesca, ko bodo zakrament sv. pokore in presvetiga Rešnjiga Telesa s pobožnim sercam vredno prejeli, bodo popolnoma odpustkov deležni, če bodo v ta sveti namen še za vse potrebe svete matere katoliške cerkve ponižno in goreče Boga prosili in molili. (Vid. II. Bd. Schmid Katech. pag. 64.)

Ljubimo Marijo, preljubi moji! zakaj ta ljubezen nam bo tako obilno povernjena, de vsa večnost ni zadost dolga, njene dobrote popisati. V nji dobivajo reveži bogastvo za odvernjenje svoje revšine, slabi moč, bolni zdravilo, nevedni podučilo, žalostni tolažilo; grešniki dobivajo gnado, pravični svetost duše, v vicah rešenje. Z eno besedo, ni ga stanú, de bi se njene dobrote ne bil že prepričal; ni

ga ljudstva, ne kraljestva, de bi miliga varstva Marije ne bilo že spoznalo. Vsa zemlja je polna Marijniga usmiljenja. Njeno sercé, o to predrago sercé! je za sercam Jezusovim nar čistejši, nar ljubeznjivši; ima več ljubezni in popolnamost, kot vsi angeli, vsi Svetniki; torej tudi več usmiljenja, več nagnjenja nam pomagati, kot vsi angeli, vsi Svetniki.

Marija, o ljubi kristjan! je tvoja kraljica. Bodi torej zvest služabnik njen, in njeno češenje naj ti bo posebno per sercu; saj je že ime „služabnik Marije“ več vredno, kot vse pozemeljske krone. Ker pa ona zate Boga prosi, glej, de boš vreden njene priprošnje. Za kteriga pa Marija prosi, se mu ni treba bati, de bi se pogubil. Marija je tudi tvoja Mati. Jezus sam jo je na križu viseč nam Mater izročil; zatorej jo ti otročje ljubi in jo v vsih rečéh kot svojo Mater posnemaj. Ta mesec, ljubi moj! ti je posebno lepa perložnost dana, svojo ljubezin do Marije pokazati. Ker pa morde nimaš

časa vsaki dan posebej v cerkvi Marijo častiti, stori to toliko lepši v nedeljo, in ker tudi v nedeljo nimaš ves dan časa zato, ti tukaj za vsako nedeljo posebej nar imenitniši in nar potrebniši resnice v premišljevanje podam, in sicer prav ob kratkim. To de zapomni si dobro, de boš leté premišljevanja počasi, z zbranim duham prebiral, prebrano vselej nekoliko pomislil, in kar v nedeljo premišljuješ, tega se čez teden večkrat spomnil. De boš to toliko lažej storil, te tukaj še na tole opomnim:

1. Glej, de boš dolžnosti svojiga stanu ta mesec lepo in na tanko opravil, in bodi prepričan, de to bo nar bolje češenje Marije; ker tako voljo Božjo spolniš in tudi svet Marije slušaš, ki je na ženitnini Kanaanski djala: „Vse, karkoli vam poreče, storite“. De boš pa to bolj na tanko storil, začni

2. že zdaj se pripravljati. Veliki prazniki imajo svoje predpraznike. Kakor se predžegnansko nedeljo vse po-

mije in pomete, tako je treba, de se tudi za to praznovanje kaj posebniga perpravi. *Zato deni na steno svoje hiše ali izbice podobo Device Marije, lepši, ko premoreš; če ne premoreš velike, saj majhno podobico. Srečen si, če zamoreš tudi druge znance, ali sorodnike k temu praznovanju perdobiti. To podobo Marije, naše Matere, okinčaj lepó; če nimaš družiga, naberi prijetnih „šmarnic“ ali pernesi družih lepih poljskih cvetlic, ter jih okoli podobe na steno potakni. In ta kraj svojiga stanovanja imej kot Marii posvečeno hišico.*

3. *Pomisli dobro, česa boš Marijo s to pobožnostjo posebno prosil. Ali jo boš prosil, de bi ti kakšno gnado od Jezusa sprosila, ali de bi te kakšne nevarnosti varovala; ali jo boš prosil, de bi za kako dušo tvojih ranjcih, ali za kakšniga grešnika sprosila; ali karkoli misliš, de bi bilo za te nar boljše. In to imej ves mešec pred očmi, česar Marijo s to pobožnostjo prosiš.*

4. *Zjutraj, ko vstaneš, vsaki dan tega mesca, poglej podobo Marije,*

zroči se ji popolnoma, in lepó moli angelsko česenje. Potem moli še tole molitvico: „O Gospa moja! O Mati moja! Tebi se vsiga darujem, in de se Tebi udaniga skazem, Ti dans posvetim svoje oči, svoje ušesa, svoje usta, svoje serce, sebe popolnoma vsiga. Ker sim tedaj Tvoj, o dobra Mati! varuj me, brani me kakor svoje lastnino in posestvo“. Če boš to lepo molitvico s pobožnim in skesanim sercam zjutraj in zvečer po angelskim česenju molil, boš zadobil vsaki dan odpustik za 100 dni, in če v mescu enkrat zakrament sv. pokore in presv. Rešnjiga Telesa vredno prejmeš in navadne molitve za odpustke opraviš, popolnoma odpustik. (Pij. IX. 5. velikiga serpana 1851.)

5. Če ti je mogoče, *pojdi tudi med tednam vsaki dan k sv. maši, ali postavi se saj v duhu večkrat pred tabernakelj, v katerim Jezus sam v podobi kruha prebiva.*

6. *Perpravi se posebno lepo k sprejemi svetih zakramentov. Če le*

moreš, naredi čisto spoved od vsiga leta; ali, če še nisi dolge spovedi delal, perpravi se in premisli vse svoje življenje, ter ponovi vse svoje že storjene spovedi, če bi utegnilo kaj pomankljiviga biti. Stori tako, kakor v teh bukvicah od spovedi bereš.

7. *Vsako nedeljo beri zato odločeno premišljevanje*, in moli tudi molitve, ki so tam naznanjene. Če je le mogoče, stori to v cerkvi, ali saj pred podobò Marije, katero si v svojimu stanovanju v ta namen že posebno olepšal.

8. Kar molitev do Marije zadevuje, ti še posebno perporočam *sv. Roženkranc*, ki je nar ložej nar ponižniši in zato Bogu tudi toliko dopadljiva, kakor tudi peklu strašna molitev, in katero so Svetniki toliko perporočevali in na-njo veliko veliko vrednost stavili. Tudi Litanije Matere Božje moli vsaki dan, če ti je le mogoče.

9. *Varuj se nar bolj tistiga greha, ki je tvoj navadni*, k katerimu nar večji nagnjenje čutiš. Sprašaj vsaki večer svojo vest čez vse pregreške

sploh; posebej pa večkrat premišluj, kako se boš zanaprej poglavitnemu grehu ustavljal.

10. *Daruj tudi vse dobre dela Marii; perterguj si kako malo reč per jedi; poterpi z napakami svojiga bližnjiga; če bi te kaj razžalilo, se iz ljubezni do Marije premaguj; ko bi te pa le kaj prehitelo, in bi iz navade ali neprevidnosti ali v naglosti se kaj pregrešil, — sploh, v vsaki nevarnosti ali težavi, posebno v vsaki skušnjavi, se ozri na Marijo, zakliči jo, ali zdihni k njej: „O Gospa moja! O Mati moja! spomni se, de sim Tvoj. Varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo!“* Tudi za to kratko molitvico je odpustik za 40 dni podeljen, če se s skesanim sercam in s pobožnostjo moli.

Na to vižo boš varstvo Marije, Materè usmiljenja in kraljice nebeške zaslužil, ktera nar manjši in nar slabši delo svojih služabnikov, iz ljubezni do nje storjeno, obilno poplača.

Začni pa takole: Poklekni pred

perpravljeno podobo prečiste Device Marije in se ji izroči s poprešnjo molitvico; potem obljubi Marii, de se hočeš posebno zoper svojo poglavitno pregreho vojskovati, in prosi jo pomoči, de bi ona per svojim ljubeznjivim Sinu gnado ti sprosila. Túdi posebno gnado, ktere hočeš s tem počesenjem Marijo prositi, si zdaj odberi. In potem vsako nedeljo posebej premišluj, kar tu v premišljevanje odločeno najdeš, čez teden pa se večkrat tega spomni.

P e r v o n e d e l j o.

Marija, naša Mati.

Mi vsi, preljubi moj kristjan! smo otroci perve žene „Eve“, ker od nje izhaja ves človeški rod. Ali ravno, de smo Evni otroci, pa tudi britko občutimo; zakaj vsi smo po prvih starših izvirni greh, iz kteriga vsi drugi grehi izvirajo, poérbali, in z njim tudi vse žalostne nasledke, kot: bolezen, žalost, z eno besedo, vse nadloge; tudi časno in večno smert. Za zmiraj moramo spoznati, de smo zares „zapušeni Evni otroci“. De! naš dušni stan je ravno zavoljo poerbaniga greha tako žalosten, de je Jezus zamogel reči: „Če kdo iz vode in iz sv. Duha ni vnovič prerojen, ne more iti v nebeško kraljestvo“. Jan. 3, 5. Kakor Evni otroci smo vsi večno pogubljenje zaslužili. Prerojeni torej moramo biti v

otroke Božje, če hočemo biti kdaj zveličani. To se pa le zgoditi zamore, če smo po Jezusovih besedah „iz vode in iz sv. Duha“, per sv. kerstu namreč, prerojeni; in ravno tu postanemo otroci Božji, ker smo per sv. kerstu v cerkev Božjo vzeti, ktero je Jezus Kristus sam, Sin Marije prečiste Device, na zemlji postavil, in ji svete zveličanske nauke zapustil, ktere moramo mi vsi, kot otroci Božji, spolnovati. Če smo pa otroci Božji, smo pa tudi bratje Jezusa, kakor ga sv. Apostel Pavl imenuje „pervo-rojeniga zmed veliko bratov“. Rim. 8, 29. In Jezus sam je rekel: „Kdorkoli spolnuje voljo mojiga Očeta, ki je v nebesih, je moj brat, moja sestra“. Mat. 12, 50. Potemtakim so vsi tisti otroci Božji, kteri so per sv. kerstu vnovič prerojeni, ki so udje sv. cerkve, in poslušajo in spolnujejo voljo nebeškiga Očeta. Bog sam jih je svoje otroke vzel. In tako smo mi na duhovno vižo bratje in sestre Jezusa Kristusa, ki je Sin Božji, kakor smo tudi mi otroci Božji.

Ker je pa Marija Jesusova Mati, in ker smo mi Jezusovi bratje; smo tudi otroci Marije, in *tako je Marija tudi naša Mati*; zakaj Kristus sam nas je večkrat brate imenoval, kakor smo že popred slišali, ko pravi per sv. Matevžu: „Kdorkoli stori voljo mojiga Očeta, ki je v nebesih, tisti je moj brat, moja sestra“, in spet pravi per sv. Janezu 20, 17., ko je po častitljivim vstajenju sveti Magdaleni se perkazal, rekoč: „Pojdi k mojim bratom in povej jim: Grem k svojimu Očetu, in k vašimu Očetu; k svojimu Bogu in k vašimu Bogu“. — Ker nas Kristus sam brate imenuje, kako bi pač mogoče bilo, de bi Marija nas ne hotla svoje otroke spoznati.

Zato terdijo tudi cerkveni učeniki, de kakor je Eva naša mati po mesu, je Marija naša Mati po duhu, kakor jo sv. Epifani imenuje „drugo ali novo Evo“. Sveti Anzelm pravi: „Mati mojiga Boga je tudi moja Mati“. Sv. Avguštin jo imenuje: „Mati vernih kristjanov“, sv. Ambrož: „Mati izvoljenih“.

Pa čimu bi še drugač spričeval, ljubi moj! de je Marija res naša ljubeznjiva Mati? saj so dovolj razločne tiste besede, s katerimi je Jezus, na križu viseč, Marijo nam Mater dal; zakaj mi vsi, ki v Jezusa verujemo, smo njegovi učenci, kakor je bil uni pod križem; in ne le sv. Janezu, ampak nam vsim so bile rečene Jezusove besede: „*Glej, tvoja Mati!*“ Jan. 19, 27. In Marija nas je ravno pod križem v britkosti rodila, ko je svojiga Sina, Jezusa Kristusa, za nas nebeškemu Očetu darovala in besede slišala: „*Zena, glej, tvoj sin!*“ — Oh in kako lepa je ona, naša Mati! Njeno serce je zapopadek vsih čednost. Res že samo to ime „*Mati*“ ima nekaj posebniga, nekaj ljubeznjiviga v sebi. Zakaj Mati brez ljubezni, brez milosti, brez dobrote se misliti ne more. Zato pa tudi Marijo tolikrat pokličemo s tem prelepim perimkam: „*Mati naša*“. In kakor se vsaka mati gotovo nekako posebno razveseli, ko sliši svoje dete ljubeznjivo ime „*mati*“ izreči, tako rada gotovo

tudi Marija sliši to ime, ker ravno to ime „Mati“ je znamenje ljubezni, znamenje njene visoke časti. Nobena mati nima taciga sina, pa tudi nobena mati ni tako ljubeznjiva kot Marija, prečista Devica. Marija, z usmiljenim Jezuškam v naročju — ali je kaj ljubeznjivšiga? —

Marija naša Mati, je pa „Mati čiste ljubezni“ pravi sv. pismo. Sir. 24. Čista ljubezen je pa popolnoma udanost samiga sebe Bogu, je zvesto splovanje Božjih zapoved, je voljno sprejemanje vsih križev in težav, tudi narbitkejših iz Božjih rok; čista ljubezen je odkritoserčno vdeleževanje veselja in terpljenja svojiga bližnjiga. In te čiste ljubezni je bila Marija vsa polna. Zakaj, kdo je Boga čistejši in svejtejši ljubil, kakor Marija? Kdo je pa tudi človeštvo bolj ljubil, kot Ona, ki je nar lepši, nar imenitniši dar — svojiga ljubeznjiviga Sina — za nas darovala? In ravno ta popolnoma ljubezen, ki je tako rekoč Boga samiga naklonila, de jo je svojo Mater zvolil; ta popolnoma ljubezen, pravim, še dan-

današnji vse serca k Marii vleče. — Tudi ti, ljubi moj! ki tole bereš, gotovo ljubiš Marijo. Če je pa v tvojim sercu umazana, ostudna, pregresna ljubezen, ali bo mar taka tvoja ljubezen Marii dopadla? — Poprašaj se: Kaj ljubi moje serce? — se enkrat: Kaj ljubi moje serce? — Perjatel moj! ali perjatlica moja! ljubi Marijo, ljubi to ljubeznjivo Mater, saj je Mati ljubezni, Mati tvoja. Ljubi jo pa resnično, de se ti ne bo zgodilo, kot mladenčcu, ko je pred podobo Marije klečé, rekel: „Skaži se mi resnično Mater!“ in je odgovor dobil: „Skaži se mi resničniga sina!“ to je, bodi mi ti pravi sin. Ko pogledaš njeno podobo, se vprašaj, ali si Marii kaj podoben. Ne pozabi njenih britkost, ktere je pod krišem zavoljo tebe prestala. Kadarkoli grešiš, vnovič njeno serce prebodeš.

O Marija, moja Mati! pomagaj mi Jezusa, Tvojiga Sina prav ljubiti!
O Marija, sliši me!

Premišljevanje.

1. Naše zveličanje.

Naše zveličanje je 1. *nar potrebniši, je prvo delo človekovo.* „Zakaj si v té pušavi?“ se je sv. Bernard po zgledu svetiga Arzenja vprašal. In res bi bilo treba, de bi se vsak vprašal: Zakaj si na svetu? Vera bi mu rekla: Ne, de bi mehkužno in razujzdano živel; ne de bi k polni mizi se usedal, de bi bogato in lepo se oblačil, de bi svojim očém, svojim usešam, vsim svojim počutkam vse dovolil, kar poželé; ne, de bi minljive dobrote si nabiral; ne, de bi v posvetni blišobi mnogotere prijetnosti vžival in potem na enkrat zginil. Še veliko manj sim zato na svetu, bi bil persiljen reči, de bi grešil, svojiga Boga in Stvarnika žalil — temuč zato, *de bi svojo dušo zveličal.* O vi velikani sveta! vi učeni, imenitni in bogati! o nora mladost! le kratek časek in kaj vam bodo té hitro memogredoče sprednosti pomagale, če svoje duše ne bote rešili? Varuj se, moj kristjan! vse

tvoje početje se tehta ali vaga, in v veliki nevarnosti si! Če srečno svoje zveličanje najdeš, glej! na večno boš srečen, v posestvu, v zavživanju vsih telesnih in dušnih dobrot; če pa svoje zveličanje zgrešiš, glej! boš zgubil svojiga Boga!

2. Je naše zveličanje *lastno in osebno delo človekovo*. Kmet ima hlapce in dekle, najemnike in druge delavce, ki mu polje obdelovati pomagajo; kralj ima svoje služabnike in vojvode, ki mu vladati in deželo v miru ohraniti pomagajo; zatoženi si poiše pravdarja, ki mu pravice njegoviga premoženja, dobriga imena, ali celó njegoviga življenja zagovarja. Je pa pravda, katero ti le sam zagovarjati, je vojska, katero ti le sam dobiti, — je polje, katero ti le sam obdelovati zamoreš — in to je zveličanje tvoje duše. „Bog sam, pravi sv. Avguštin, Bog sam ki te je vstvaril brez tebe, te ne bo zveličal brez tebe“. Ker pa to delo tebe samiga zadevlje, bo tudi dobiček ves tvoj. Večkrat se morde tu le za

druge trudiš, ker bo morde drugi žel, kar ti poseješ; drugi drevesa obiral, ktere ti sadiš; drugi v hiši prebival, ktero ti zidaš; drugi premoženje vžival, ktero ti nabiraš. Ni pa taka z zveličanjem tvoje duše; prid ali škoda je tu le tvoja. Če vnét za zveličanje svoje skerbiš, je stoteren sad na tem svetu, in večno zveličanje na unim tvoj dobiček; če pa svoje zveličanje zgubiš, ko bi tudi opravila vsih kraljev na zemlji natanko opravil, je za te vender vse zgubljeno. *Kaj pomaga človeku, če ves svet perdobi, svojo dušo pa pogubi?*“ Mark. 8, 36.

3. Je naše zveličanje *edino delo, in sicer tisto, ki se ne da več popraviti, če je bilo slabo opravljeno*. Ko pravdo zgubiš, ti je vender še mogoče, zgubljeno premoženje si spet nadomestiti; ko te bolezen napade, ti zdravila, če jih Bog blagoslovi, še zdravje dajo; ko desnico zgubiš, ti vender še levica ostane. Ti imaš pa le eno samo dušo, boš le enkrat umerl, in če si takrat pogubljen, ni

več rešenja za te. In vendar človek za vse drugo bolj skerbi, kakor za svojo dušo. Reci posvétnejaku, naj bi večkrat svete zakramente prejel, vsaki dan saj eno četertinko ure svete reči premišljeval, ali naj bi nekaj strani dobrih bukev prebral. „O kaj še! ti bo odgovoril, imam imenitniši dela, s svojimi otroci, s premoženjem, s svojim veseljevanjem“. Tvoje veseljevanje praviš, tvoje premoženje, tvoji otroci? O le še majhin časek in vse svoje boš na pomoč klical, de bi te iz smertne vezi zlekli, te večnemu pogubljenju iztergali. Kaj misliš, ali jim bo mar to mogoče? — O ozri se raje na serce Jezusovo, podaj se v naročje Marijno! Reci: O Zveličar moj, perzanesi mojim neumnim zmotnjavam! Sveta Marija, Mati moja, prosi za me!

Z g l e d.

Vidil in slišal sim nekdam, piše Korneli a lapide, bogatinca, kako je v zadnjih zdihljajih vse domače sklical, de bi ga smerti rešili. „Draga žena!

ljubi otroci! pomagajte mi v tej strašni uri, sej sim noč in dan za vas se trudil“. „Oh, mu jokajoči odgovoré, kaj zamoremo zdaj za vas storiti? Kaj premoremo zoper neozdravljivo bolezen? Oh? Bog hotel, de bi vas rešiti mogli! Tode, mi ne moremo. Zoper smert ni nobeniga zdravila“. Oh, tedaj moram umreti, vpije bolnik. O kako nečimuren in neumen je ves trud ljudi! Za te, žena moja! za vas, otroci moji! sim v potu svojiga obraza delal; se trudil in trudil; za vas sim svoje moči, življenje in zdravje dal, morebiti še teló in dušo pogubil — in za vse to mi je to plačilo? V smertni težavi vas na pomoč kličem, in mi pomagati ne morete. O koliko boljši bi bilo pač zdaj za me, ko bi bil svojimu Zveličarju in njegovi ljubeznjivi Materi tako služil! O ko bi si bil v nebesih perjatle nabiral, bi mi v tej strašni stiski na pomoč peršli! O kako vse drugač bi hotel živeti, ko bi le še ozdravel!“ — To de kesanje je bilo zastonj; obljuba prepozna. Smert je bogatiga posvet-

njaka zgrabila, ga je vsimu odtergala, na kar je bilo njegovo serce navezано, ter ga je pred sodnji stol Božji peljala.

Preljubi kristjan! nobena moč ni v stanu, nam le za en las življenje podaljšati. **Bog** sam je gospodar, gospod časa. Te ure tedej, ktere ti je usmiljeni **Bog** dal, prav oberni. Veliko jih je zato nebeško veselje doseglo, ker so nekoliko dni svojiga življenja v premišljevanju svojiga zveličanja živeli. Ne mislim ravno, de bi ti po vse leta te svetnike posnemati mogel, ali saj en dan v mescu v to odločil, de bi resnobno večne resnice in svoje zveličanje premišljeval. Ni pa vender preveč, če te prosim, de vsak dan saj nekoliko premisliš, ali se saj časih vprašaš: „Zakaj sim na svetu?“ Saj to tudi per svojih opraviilih lahko storiš, ter svoje dela precej **Bogu** daruješ. O to ti bo neizrečeno veliko pomagalo. Vprašaj se torej večkrat: „*Zakaj sim na svetu?*“

2. Greh, razžaljenje Božje.

1. *Greh je prederzno puntanje zoper Boga.* Grešnik, ko greši, se vzdigne zoper Boga, kakor de bi hotel reči: Ti zapoveduješ, Ti prepoveduješ, Ti obetaš, Ti žugaš! Žugaš s peklam, obetaš sveto nebó, prepoveduješ grešiti, zapoveduješ Tebi služiti; tode jest, jest Ti ne bom služil. — Sebi enakiga razžaliti je nespodobnost, ktera zadoštenje hoče; višjiga — deželsko gosposko ali poglavarja — razžaliti, je pregrešek, ki se ne odpusti lahko; veličastvo kraljevo razžaliti, se zoper njega vzdigniti je hudobija, ktera narostrejši pokorilo zasluži. — Kaj pa se bo reklo, zoper veličastvo kralja vsih kraljev se vzdigovati?

2. *Greh je zaničevanje mogočnosti in dobrotljivosti Božje.* Bog je povsod pričujoč, povsod nas vidi, vsako našo stopnjo vé, vé tudi naše nar skrivnejši misli, on sliši vse naše besede — in vender ne jenjamo grešiti. Ali ni to toliko, kot de bi mu

rekli: **Ti** si tu, dobro vem; pregleduješ moje nar slabši, nar manjši delo, tudi to vem; pa to nič ne dé; jest hočem grešiti, in grešiti vpričo **Tebe**; jezi se čez-me, kolikor se **Ti** poljubi, spusti vse svoje gromenje, odpri vse brezne pod mojimi nogami; vender jest hočem svoje poželenje nasititi. — In kdo tako s svojim **Bogam** počne? Ubogi červ zemlje, pest perstí, prah — nič.

3. *Greh je gerda nehvaležnost.*

Perva stopnja nehvaležnosti je, ko se dobrota ne povrača z dobroto, ali ko se ljubezen ljubezni ne skazuje; se ve de, kadar je to mogoče. Druga stopnja, ko se dobrotnik z vsimi storjenimi dobrotami vred pozabi. Tretja, ko se dobrota ne spozna in dobrotnik zataja. Četerta stopnja, ko se sploh dobro s hudim povračuje, ljubezen s sovraštvam plačuje. Ali je mogoča še hujši nehvaležnost? Je. Peta stopnja je, ko se dobrotniku ravno takrat, kadar dobrote delí, sovraštvo skazuje. To je mende vender nar hujši nehvaležnost? O ne. Nehvaležnost zamore

še eno stopnjo dalje iti; in ta je šesta stopnja, namreč svojiga dobrotnika s prejeto dobroto preganjati, ali pa prejeto dobroto v razžaljenje dobrotnikovo porabiti.

In zdaj, preljubi kristjani! zdaj te vprašam s sv. Pavlam: „Kaj imaš, de bi ne bil od Boga prejel?“ Od njega imaš vse, vsak trenutek tvojiga življenja je dar Božje milosti; ta trenutek, ko to bereš, in clo tisti trenutek, ko grešiš, je dar Božji. Kaj bi bilo s teboj, ko bi te Bog, kot skerbna mati v svojim naročju ne deržal? In kaj delaš, ko grešiš? Ti razmesarjaš persi, ktere ti živež dajejo; darove svojiga stvarnika, kot pšice va-nj obračaš, de ga raniš, z njegovimi dobrotami žališ, in njegove gnade porabiš v dopernišanje hudobije.

O presveta Devica! če velikost svoje nehvaležnosti, brezšteviline in gerde pregrehe svoje premislim, s kterimi sim svojiga nebeškiga Očeta razžalil, o pač ne morem na njegovo usmiljenje se dlè zanašati. Bodi Ti, o preljuba

Mati moja ! Ti, ki si perbežališe grešnikov, upanje obupajočih, pomoč zapuščenih, o bodi Ti moje perbežališe, moje upanje in moja pomoč. Neka duhovna moč me obdaja, ko zagledam v Tvojim čistim spočetju zatana pod tvojimi nogami. O prečista Devica, Tvoje sveto devištvo in čisto spočetje naj mi ohrani čistost duše in telesa ! O Marija, sliši me !

Z g l e d.

V letu 1629 je bil cesar Ferdinand od sovražnih Švedov toliko nadlegovan, de je spoznal, de brez posebne pomoči od zgorej se ne more dalje pogube braniti. Iše pomoči v mogočnim varstvu Marije, naše Matere. Postavil je na velikim tergu Dunajskiga mesta zares lepo znamenje, v čast čistiga spočetja Marije. Na vsakim voglu znamenja je bila podoba angela, ki je oberzdano pošast s svojimi nogami terl; v sredi na visokim kamnu je stala podoba kraljice angelske, ki je prijazno čez mesto gledala in pod

nogami je imela peklenško kačo s sterto glavo. Z nar večji slovesnostjo so praznovali postavljenje tega znamenja. Cesar s svojo družino, vsi ptuji poslanci, duhovska in deželjska gosposka in brezštevila množica ljudi je obhajala to praznovanje. Per sv. maši, katero so Dunajski knezoškof Friderik sami darili, stopi cesar s svojiga prestola, ves v nar večji blišobi napravljen z imenitnim mečem opasan. Pred sv. obhajilam odpaše svoj meč, ga svojimu strežetu poda, in umevno, de so vsi okrog stoječi slišali, sebe, svojo družino, svoje dežele in vojsake, in vse, kar le svojiga imenovati more, Marii brez madeža spočeti, daruje, ter se v njeno varstvo popolnoma zroči. Po prejetim sv. Obhajilu se podajo v procesii proti postavljenimu znamenju, katero je bilo posebno lepo okinčano, in ga slovesno blagoslovijo. Kmali je tudi sad tolike pobožnosti do čistiga spočetja Marije Device se občutil; zakaj sovražniki so bili naglo premagani.

Po zgledu tega cesarja postavi

tudi ti, ljubi moj kristjan! neomadežvani Materi Božji znamnje v svojim sercu; in v svojih dušnih nevarnostih to znamnje okinčaj s pravim in terdnim zaupanjem na njeno pomoč, in le besede: „Marija je brez madeža spočeta“ zreci, in sovražnik tvoje duše bo pobegnil.

3. Žalostni nasledki greha za našo dušo.

Če pomislimo, ljubi moj kristjan! kolikokrat hudobniga duha, in ves pekel razveselimo, kadarkoli namreč grešimo, — bi bilo treba, de bi se vprašali: Kaj pomaga, če je prav satan premagan in v težke verige večniga ognja zakovan, kaj to pomaga, če pa mi sami v njegovo žereče žrelo letimo in se prostovoljno njegovi oblasti podveržemo? Pomisliva, ljubi moj, dans še žalostne nasledke greha? zakaj gotovo boš Marii ves mesec nar lepsi daroval, in nar več sadu od tega darovanja zadobil, če si perzadevaš, vedno večji sovraštvo do greha v sebi obuditi. Pomisliva, kaj greh duši škoduje.

Pervič je vso uboža in popol-
nama oropa. Ako spomladi drevesa
 prelepo cvetó in obilno sadja obetajo,
 pa huda juterna slana na enkrat vse
 upanje pokonča — o kako žalostno je
 pogledati zagorelo cvetje! Še bolj milo
 se človeku stori, ko lepo polje dozo-
 religa žita obilno perdelka obeta, pa
 huda ura pergromi in delo vsiga leta
 pokonča. — O času rimskih cesarjev
 je mesto Lionsko, nar lepši imenovano,
 v eni noči v žalostno pogoriše bilo
 spremenjeno. — Taki in še veliko hi-
 trejši in strašnejši so nasledki greha
 za dušo. Misli si v nar dražji z dra-
 gimi kamni okinčano oblačilo opravljeno
 kraljevo nevesto, ktera bi na enkrat v
 umazane cunje slabo oblečena bila! Kdo
 pa zamore dopovedati, kdo popisati,
 kako blišeča je duša z gnado Božjo
 ozaljšana! Koliko ceno ima to oblačilo!
 kako blišeči so ti duhovni kamni! Kako
 lepo je njeno oblačilo nedolžnosti! Pa
 na enkrat je vsiga tega oropana! O
 kaka revšina! Svojiga Boga je zgu-
 bila; zgubila pravico do nebeške erb-

šine! Od vsiga, kar je v srečnim stanu gnade storila, od lepiga zasluženja, ki si ga je dan na dan s svojo molitvijo, z obilno milošino, z ojstrim pokorjenjem in natankim spolnovanjem svojih dolžnost nabirala — od vsiga tega ji ne ostane nič — oh clo nič! In ni le vse to samo zgubljeno, ampak tudi vse, karkoli bo v stanu pregrehe še storila, bo brez zasluženja. Vem scer dobro, de so ji tudi zdaj molitve, milošina, pokorjenja koristne, in de so za njo clo potrebne, in ravno zato jih mora še bolj na tanko opravljati; to de za nebesa vender taka duša ni perpravna; ona je od debla odsekana veja, ki oživljajočiga muzga nič več ne dobiva. Oh, ko sim še per Bogu v gnadi bila, si očita, — še včeraj je bil kozarec merzle vode bližnjimu podan, en sam zdihljej k Bogu, — vse v meni je bilo večniga plačila vredno! Zdaj pa, ko sim grešila, je vse zgubljeno, in če v smertnim grehu umerjem, oh! če popred tudi še toliko let spokorno živim, bo na večno vse zastonj, vse zgubljeno!

Drugič, greh dušo premaga in jo v svoji oblasti ima. Ko je rimski cesar Valerjan od perzijanskiga kralja Sapor-ja premagan bil, je ves v cesarski skerlat oblečen, s težkimi verigami obdan, mogel, kamorkoli je Sapor hotel, z njim iti; in kakor hitro je Sapor mignil, je bil Valerjan na kolnih, in perpognjen je mogel rimski cesar perzijanskimu kralju herbet nastaviti, de je nanj stopil ter na svojiga konja se usedel. Kaj ne? kako zlo je bila ponižana rimska visokost!

Ljubi kristjan! sužnost greha je pa še veliko hujši, veliko bolj osramotljiva. Zakaj zdihuješ? zakaj je tvoj obraz vès nekako spremenjen? zakaj si ne upaš svojiga bližnjiga pošteno pogledati? zakaj te neki notranji strah nadlegva? kaj se bojiš samiga sebe? zakaj si nepokojin ter nimaš miru ne z Bogom ne sam seboj? zakaj je tvoja duša od notranje vojske tako poderta? Oh vse to je greh storil! Ti zdihuješ, zakovan v verige greha, brez moči, de bi jih raztergal, brez volje, de bi

jih od sebe zagnal. **O** kako grozovitni trinogi so strasti, ki so tvoje serce oblegle! **Hudobija**, ktera v tvojim sercu gospodari, je podobna nikdar in nikoli ne nasiteni pijavki. **To** de ni le ena hudobija, temuč veliko je njih število, ktere vse, kot lačne pošasti tvojo dušo tlačijo, jo noč in dan nadlegvajo, in ji clo zapovedujejo ter rjovejo neprenehama: **Le še, le še!** daj živeža ne-nasiteni skoposti, daj živeža nedoseženi visokosti, daj živeža gerdi nečistosti! — **In** ti, o grešnik! si tisti revež, ki vsim tem trinogam vedno tlako delaš. **O** zares neusmiljen zapovedovavec je satan! **Nebeškiga Gospoda**, toliko usmiljeniga, tako dobriga kralja, nar ljubeznjivšiga perjatla **Jezusa**, ki je s toliko milo perjaznostjo v njegovim sercu prebival — tega je grešnik iz svojiga serca spodil — njemu, ki mu ni nikoli nič žaliga, ampak mu je vedno le dobro storil — njemu se je odpovedal, in se je v sužnost nar večjiga nar hujšiga trinoga podal. **O** ko bi **Bog** serce marsikteriga krist-

jana odkril, kakošne strašne prikazni bi se pač vidile? Lucifer sedi tu, kot na razvalinah nekdanje lepote, in kot gospodovavec zapoveduje grešniku, in grešnik ga — kot nesrečin sužinj vse posluša. Stori to pregreho! zdaj še to hudobijo! zdaj hitro spet to ali uno! le hitro! brez odlašanja! brez pokoja! le greh na greh nakladaj! iz brezna v brezen padaj!“ O nekdanji otrok Božji! kje je tvoja lepota? nekdam si bil ljubljenec! zvoljenec Božji, oh zdaj pa si sužinj satanov!

Tretjič, greh dušo umori, ter jo mrtvim truplu enako stori. Gnada Božja je življenje naše duše, kakor je duša življenje našiga telesa. „Oh, pravi sveti Avgustin, ti objokuješ telo, ktero je duša zapustila, duše pa ne objokuješ, ktero je Bog zapustil!“ Malo pred je bila tvoja duša še živa, lepa v očeh Božjih; Bog sam te je z veseljem gledal, ter te vsim nebeškim prebivavcam kazal, rekoč: „Lejte, ta je moj ljubeznjivi otrok, nad katerim imam vse dopadenje“. Ko si pa grešil, si za

vse nebesa le gnusoba, mrtvo truplo. Merlič je vse svoje počutke zgubil. On ne vidi več. Tudi ti ne vidiš več, ne hudobij, ktere dopernašaš, ne smerti, ktera te že čaka, ne večnosti, ktera se vedno in scer hitro hitro bliža, ne sodniga stola razžaljeniga Boga, pred kteriga boš skorej stopil, ne pekla, kteri se pod teboj odpira. *Mertev si.* Merlič ne sliši več. In ti? Vse ti perpoveduje, de se boš pogubil: pridigarji, spovedniki, perjatli, starši, znanci in vrodni; vest, nesreča, križi in nadloge, vse, vse ti vpije na ušesa; morde clo grom in strela za te razsaja — pa nič ne slišiš! — *Mertev si.* Merlič je neobčutljiv; naj se boža ali mesari, on se ne gane. Tudi tebe budi Bog marsikako; zdaj z dobrotami, zdaj z nesrečo, de bi te predramil; zdaj z revšino, zdaj spet z drugimi nadlogami, de bi tvojo, na ta svet tako navezano dušo zbudil — ti pa si neobčutljiv! — Merlič začne trohneti, in smradu njegoviga ni več mogoče prenesti. Neprenesljivi smrad tvoje pregrehe ne za-

deva le angelov in Boga, ampak tudi ljudi. Vse v tebi se kadi; tvoja jeza, tvoj napuh, sosebno tvoja nečistost se vedno vali krog tebe, kakor gost dim — v tvojih besedah, v tvojim djanju, v tvojih pogledih, na tvojim obrazu, v vsim tvojim obnašanju. *Mertev si!* —

Kako, ljubi moj kristjan! ali te té resnice ne ganejo? Oh joj tebi, če te le drugi pomilujejo in se od tebe učé, za svojo dušo skrbeti. Treš se! zakaj ti nisi dalječ od pekla. Če si pa glas gnade Božje zaslišal, če si začel nesrečni stan svoje duše spoznavati, potem je še dibljej življenja v tebi. Verzi se, ljubi moj! pred Mater vsiga usmiljenja na svoje grešne kolena. Njej se pokaži, ne scer, kot se je ona Bogu pokazala, čisto, neomadežvano, polno lepote, ampak kot revniga bolnika, nar nesrečnišiga, zapušenišiga grešnika se Njej pokaži. Moli, to de lepo, prelepo molitev sv. Bernarda, ktera je že toliko duš rešila, ktera so že na kraju obupnosti tavale. Moli iz dna

svojiga pregrešniga serca premišljeno, počasi, zdihuj rekoč:

Spomni se, o preusmiljena Devica Marija! nikdar še ni bilo slišati, de bi kdo zapušen bil, kdorkoli je pod Tvojo brambo perbežal, Tebe na pomoč klical, in se Tvoji prošnji perporočal. S tem zaupanjem navdihnjen k Tebi, o devic Devica in Mati našiga Gospoda Jezusa Kristusa! zdihujem, k Tebi se oziram, o morska zvezda! Jokajoč in zdihujoč se ubogi grešnik veržem k Tvojim nogam. Ne zaverzi moje prošnje, o zapovedovavka svetá in Mati večne Besede! temuč milostljivo me sliši, in usliši v dolini solza! O dobrotljiva, o milostiva, o sladka Devica Marija! po Svojim nar svetejšim devištvu in neomadežvanim spočetju sprosi meni in vsim grešnikom gnado Božjo, čistost serca, telesa in duše v imenu Boga † Očeta, in † Sina in svetiga † Duha. Amen.

Moli še Litanije Matere Božje, če ti čas perpuša.

Obljubi zdaj Marii, de hočeš iz

posebne ljubezni do nje prvi teden njej posvečeniga mesca vsaki dan eno „Česena si Marija“ lepó moliti in večkrat čez dan k njej zdihniti: „*O Marija, bodi moja Mati!*“ — Premišljuj tudi večkrat, kako si Boga razžalil in koliko škodo ti je greh napravil.

Drugo nedeljo.

Marija, prečista Devica.

Kristus Jezus, ljubi moj kristjan! je imel vsiga greha popolnoma čisto **Mater**, kakor te mati katoliška cerkev uči. **Marija** je odvezana zapovedi, ktera nas vse zadevlje, in po kateri moramo vsi z **Davidam** zdihovati: **Glej**, v grehah sim bil spočet (50. ps.); zato sveti **Tridentinski zbor**, potem ko pravi, de smo bili mi vsi v izvirnim ali poerbanim grehu zapopadeni, sklene nauk od poerbaniga greha s tem, de ne misli tega, de bi se mogla tudi presveta in prečista Devica **Marija** perštevati. Zato pravi tudi sveti **Epifani**: „Za Bogam je **Marija** čez vse povzdignjena; ona je od začetka svojiga življenja lepši, kakor clo **Kerubini** in **Serafini**, in kakor vsa vojska nebeških angelov. Ona je brez madeža ovčica, ki nam je **Kri-**

stusa, Jagnje Božje, na svet pernesla“. Sv. Avguštin pravi: „Iz spoštovanja proti Marii, in zavoljo časti, katero smo njenimu Sinu dolžni, kaderkoli od greha govorimo, ne govorimo tudi od nje“. In sv. Efrem začne svojo molitev k prečisti Devici s temi besedami: „O brez madeža, o nedolžna, o vsiga greha popolnoma čista Devica! nevesta Božja, naša Gospa!“ — In zares! ali bi bilo mogoče misliti, de bi se satan hvaliti mogel, de je imel on kdaj, ko bi tudi le en hip časa bilo, tisto dušo v svoji oblasti, ktera je tako visoko namémbo imela, biti Mati Boga samiga! Mati — Božja bi bila s tem začela biti — biti sužnja hudiča? In začetek, prvi migljeji nar imenitniši stvari Božje, bi bili od strupeniga greha omadežvani? — To ni mogoče misliti, de bi ta, ktera je bila od vekomaj Mati Boga samiga izvoljena, bila kdaj pod oblastjo hudobniga duha.

Zato jo sv. katoliška cerkev imenuje: Mati prečista, brez madeža, ne-

dolžna, presveta; torej vedna Devica na duši in na telesu.

Nobedin nima za Kristusam Jezusam svojiga *teles*a tako čistiga, brez vsiga madeža, nedolžniga, kot Marija prečista Devica. Perva je bila, ki je v zgodnji mladosti obljubo večniga devištva storila. Kaj posebniga je bilo to tistikrat, ker takrat od take obljube še ni noben nič vedil. Kot Bogu zaročena Devica je v Jeruzalemskim tempelju živela, dokler ni bila z deviškim Jožefam zaročena. Njegova nevesta je pa le po previdnosti Božji postala, ker je Jožef sam deviško živeti hotel. Zato se je prestrašila, ko ji je Angel Gospodov naznanil, de bo Mati Zveličarja postala. „Kako je to mogoče, pravi, ker moža ne spoznam?“ Luk. 1. In še le potem, ko ji je Angel zaterdil, de jo bo moč sv. Duha obsenčila, de njeno sveto devištvo neomadežvano ostane, ako ravno bo Mati Sinu Božjiga; še le potem je ona pervolila. Kot čista Devica je živeti in umreti hotla. Nikoli tedaj ni v svojim deviškim

telesu poželjivosti mesa občutila. Njeno oko ni poznalo radovednosti; njeno uho je bilo zapeljivim besedam zaperto; njenih ust, njeniga jezika, ni nobena nespodobna beseda omadežvala; svoje telo je nar čistejši ohranila. Zato je resnično, kar pravi sv. pismo od nje: „*Ti si lepa moja prijateljica, in madeža ni na tebi*“. Vis. pes. 4, 7.

O ljubi moj kristjan! kako je pa s tvojim telesam? kam obračaš večkrat svoje oko? Kaj posluša tvoje uho? Kaj govori tvoj jezik? Kaj počno tvoje roke? Kam hodijo tvoje noge? —

Serce imenuje nebeški Zveličar sedež ali izvirk vsiga hudiga; v njem tiče hudobne nagnjenja in gerde slasti, ktere vsiga človeka skrunijo. Per Marii ni bilo tako. Iskra pregrehe ni tlela v njenim sercu; zakaj sv. Duh ga je obdajal s švigajočim ognjem čiste, svete ljubezni in je vsako hudo nagnjenje odgnal. Njeno serce je bilo Bogu posvečen altar, na katerim je zmiraj sveti oginjš nebeške ljubezni gorel, in dišava svetosti je zmiraj, kot darilni dim Abel-

nov, prot nebu se vzdigovala. Vse hrepenenje njeniga serca je bilo le v tem, de bi skorej Zveličar sveta že na svet peršel; le Njega viditi, je goreče želela, Njegovih čudežev gledati, Njegove besede poslušati, le to je hrepenela. O kolikokrat je pač zdihnila s prerokam Izaijem 45, 8.: „Vé nebesa ga pošljite, vi oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga da skor Zveličarja sveta!“ Zato je bilo njeno serce zaperto vsaki nečimurnosti, zaklenjeno vsaki slasti tega sveta, ter je bilo polno nebeške ljubezni. Po pravici pravi njen ženin Jezus v visoki pesmi: „Zapert vert je moja sestra in nevesta, zaklenjen vert je“. 4, 12. Vert jo imenuje, ker v njenim sercu cvetó nar žlahnejši cvetlice čistosti in ljubezni in dvakrat jo imenuje vert, ker je na duši in na telesu čista, in je z obljubo večniga devištva svoje serce grehu zaklenila.

O ljubi moj kristjan! ali je tvoje serce tudi čisto, nedolžno? Ali je zaperto, ali je zaklenjeno pred posvetno nečimurnostjo, pred vsim greham? ali

ni morde vedno odperto, de merčesi hudiga poželenja not in ven hudijo? —

Čistost telesa in serca pa ni mogoča brez čistosti *duše*. Duša vlada serce in telo; mora voditi vse nagnjenja in vse poželenja. Nobeniga človeka duša pa ni bila tako čista, kot ravno duša Marije prečiste Device, zakaj spočeta in rojena je bila brez madeža. Kakor je Bog, ko je solnce vstvaril, s svetlobo ga vstvaril, de brez vse temnote vedno sveti, in kakor je Angelam in prvemu človeku s čisto naturo tudi svojo gnado koj podelil; tako je posvetil dušo prečiste Device Marije takrat, ko jo je vstvaril — vstvaril izvoljeno, kot solnce — brez vsiga madeža. Ko je torej duša Marije prečiste Device vsa čista, vsa lepa, neomadežvana bila, je bilo tudi na Marii vse čisto, in zato je po pravici „prečista“ imenovana.

De mora biti Marija vsa čista na duši in na telesu, to hoče že tudi čast njeniga materstva, hoče visokost njeniga Božjiga Sina. Dobrimu sinu je

vse na časti svoje matere ležeče, ker čast matere je tudi njegova čast. Kako bi bilo pa mogoče, de bi bil Jezus, ki je čistost in svetost sama, kdaj per-pustil, de bi bila Marija le nekoliko časa sužnja greha, sužnja hudobniga duha? Ona, ki je kači glavo sterla, ni smela biti nikdar nikoli pod oblastjo te kače, nikdar nikoli od njeniga strupa pičena! —

Ljubi! gnada Božja je tudi tebe per sv. kerstu iz oblasti te kače izter-gala; ali hočeš spet prostovoljno, z greham, v strupeno žrelo te kače se vreči? Oh nikar! —

O Marija, prečista Devica, varuj me!

Premišljevanje.

1. Poglavitna pregreha.

1. Pomisliva nar pred, ljubi moj kristjan! *Kaj je poglavitna pregreha?* Mi vsi imamo v sebi kal ali nagnjenje

k vsim hudobijam; v vsakim človeku pa je ena pregreha, ktera vse druge presega, in do ktere ima človek večji nagnjenje. V nekterim je jeza na prvi stopnji: tako, de ga nar manjši stvarica že razkači; če ga le pogledaš, se že v njem vse vzdigne, in kmali je zadosti de začne razsajati, se rotiti ter počne, de se sam skor ne zavé. Tak bi sv. Frančišk Salezi bil, ko bi ne bil svoje k jezi nagnjene nature premagoval; tode pobožnost njegove skerbne matere mu je pomagala, jezo ukrotiti. Tudi je že v mladosti Marijo, prečisto Devico posebno častil, in od toliko dobre, ljubeznjive in mile Device se je naučil svojo jezo tako ugnati, de tudi nar večji nasprotnosti ga niso moge vjeziti.

Per drugim je napuh poglavitna pregreha, kateri se mnogotero pokaže. Zdaj se pokaže v prederznosti; tako hoče napuhnež vse preseči, zmiraj po časti, nečimurnosti in visokosti hrepenti, hoče biti povsod le prvi. Zdaj se pa tudi v podobi boječnosti hlini, ter

se pod hinavsko krotkost zakriva, se pa naglo vzdigne in pokaže, kar je v resnici; in če se očitno ne upa, pa na skrivnim v svojim sercu vedno jezo kuha. Če bi kdo taciga napuhneža pozabil pohvaliti, ali bi družiga memo njega bolj povzdignil, je grozno razžaljen; ko ga pa hvali in občuduje, se napihne tako, de je družih sram. Sv. Frančišk Ksaveri bi se bil tej pregrehi udal, ko bi ga ne bil sv. Ignaci podučil, kako naj svoje serce, ne pregrehi, ampak Bogu samimu zroči.

Spet per drugim je poglavitna pregreha lenoba ali mlačnost, ktera človeka tako prevzame, de se mu nič ne ljubi. Dnevi, tedni, mesci, morde leta pretečejo, in le ene stopnje ni bolji; pa vender zmiraj sklepe dela in zmiraj nove, kterih pa nikoli ne spelje, le začjenja, in nič ne konča.

Koliko je še družih tacih pregreh, ktere človeka nekako v svoji oblasti imajo! Hudobni jezik, ki se v vsako reč vtakne, nar manjši reči v miru ne pusti, ter vedno govori; ali spet dru-

gi, ki svojiga bližnjiga zmiraj zaničuje in iz lastne ljubezni le sebe zavoljo nar manjši tudi zmišljene sprednosti čez druge povzdiguje, pa naglo tudi v laž zaide. In koliko je še družih takih pregreh!

Vse te in tem enake pregrehe se pa lahko v poprešnjih najdejo, ktere so tako rekoč matere vsih družih. Namreč *napuh*, ki vse nase obrača, in *poželjivost mesa* ali lenoba, ki sama sebe nič premagati noče. Ljubi moj! ena teh dveh pregreh gotovo tudi čez-te gospodari, in ravno ta je tudi tvoj nar hujši sovražnik. Pač resnobno bi se mogel perzadevati, de bi jo premagal! In ravno zato, de se boš bolj serčno zoper poglavitno pregreho vojskovati zamogel, ti jo je tudi treba prav dobro poznati. Torej gnade, de bi spoznal poglavitno pregreho, posebno ta mesec Marijo prosi; vsako nedeljo, tudi vsaki dan prihodnjiga tedna, in vsaki dan, do opravljene spovedi, zdihuj k sv. Duhu za razsvitljenje, ter se tudi Marii priporočuj, de ti ona to

gnado sprosi, de boš svojo poglavitno pregreho prav spoznal. S svetim Kri-
zostomam reci sam per sebi: „Vem,
in nič ne dvomim, de moj nar hujši,
nar nevarniši in nar strašnejši sovraž-
nik v mojim sercu skrit tiči. O de bi
ga zamogel le prav spoznati!“ — Ho-
čem ti še nekatere znamenja povedati,
po katerih boš svojo poglavitno pregreho
lože spoznal.

2. *Znamnja in žalostni nasledki
poglavitne pregrehe.* Poglavitna pre-
greha je tista, ki je vzrok ali mati
vsih drugih. Ali jo morebiti že veš?
Hočeva bolj natanko se pomeniti. Po-
glavitna pregreha je tista, ktera tvojo
dušo nar večkrat nepokojno stori, ktero
ti vest nar večkrat, nar bolj očita; je
tista, ktere se skorej per vsaki spo-
vedi obtožiš. — Če je še ne poznaš,
ti bom še eno znamenje povedal, le
pazljiv bodi! Je tista pregreha, ktera
je tvojemu spačenimu sercu nar ljubši.
Če ti kdo tudi druge pregrehe očita,
nič kaj ne porajtaš, si neobčutljiv; če
pa kdo to le v misel vzame, se že v

tebi vse nekako vzdigne in si naglo v nepokoju sam seboj. Vidiš, to je poglavitna pregreha; ta je tvoj sovražnik, preljubi moj kristjan! in zoper tega se moraš na vojsko serčno vzdigniti. Ko to pregreho spoznaš, jo moraš sovražiti, in de jo boš sovražil, te bo že samo tole premišljevanje perganjalo.

Premisli, ljubi moj! ko bi bil ti tako neizrečeno nesrečen, de bi pogubljen bil (ta misel me grozno presune, in gotovo tudi tebe prestraši); in ako boš na večno pogubljen, je ravno poglavitna pregreha, ki te bo pogubila. Vse, kolikor jih je že v peklu, je poglavitna pregreha v pogubljenje pogreznila, in kolikor jih bo še pogubljenih, vse bo poglavitna pregreha — vzrok ali mati vsih drugih — večno nesrečne storila. Če se na barki na morju majhna špranja hitro ne zadela, bo zmiraj večji; in če je še tako majhna, voda le v barko leze in poslednjič se barka mora potopiti. Tako je tvoja duša, v kateri je poglavitna pregreha rane naredila, v strašni ne-

varnosti, ako rane le gledaš, in pu-
stiš, de se hudobija vedno bolj vgnjezdu-
je, tako dolgo, de gnado Božjo po-
polnoma prežene in edini gospodar vse
duše postane. O zares žalosten stan
take duše! Od vsih strani hité pre-
grehe vanjo, in poglavitna pregreha
je vedno hujši. In od tod vedno sla-
benje dušnih moči, vedno globokejši
slepota duha in večkrat, kot zadnji
nasledek, terdovratnost — večno po-
gubljenje. In, o ljubi moj kristjan! za-
voljo take pregrehe bi hotel na večno
pogubljen biti! Nikdar nikoli. Pobi tega
Goljata in vsi drugi Filiščani bodo
zbežali! Spôdi ga iz svojiga serca, in
kmalo bo vsake pregrehe konec! Če
si tudi tako nesrečen, biti sužinj gro-
zovite in neusmiljene pregrehe, vender
nikar serčnosti ne zgubi; spomni se,
de so gnade še večji; le zaupaj! po-
moč je večji, kot so sovražniki. Le
serčen bodi in gotovo boš premagal!

3. *Perpomočki zoper poglavitno
pregreho so ob kratkim tele: Pervič*
terdin, nepremakljiv sklep. Le poveršna

čednost, poveršna pravičnost, poveršna volja zamorejo samo za kratek čas oginij pregrehe nekoliko pogasiti; nikoli pa pregrehe popolnoma ne zadušé, zato se ona po slabim sklepu spet kmalo vzdigne in s človekam grozovito gospodariti začne. Tedaj nepremakljiv sklep.

Drugič sveta navada vsakdanjiga spraševanja vesti. Ta vsakdanja sodba čez samiga sebe ti bo pomagala, de boš čez navadne, vsakdanje pregreške bolj čujoč. In ako boš, preljubi moj! vsak dan to delo pridno opravljal, o boš gotovo tudi ložej se hudiga ogibal, in dobro bolj spoznal in raj storil. To spoznanje samiga sebe te bo podpiralo, de boš po zgledu Sirskega kralja, kateri je, Izraelskimu kralju z mogočno vojsko nasprot pridši, vsim svojim vojakam zapovedal, de naj sleherni, namest zoper druge se vojskovati, le na Ahab-ameri, — to spoznanje samiga sebe, pravim, te bo podpiralo, de boš po tem zgledu vse svoje dušne moči obračal, zoper tisto hudobijo se voj-

skovati, ktera je prva, in tako rekoč kot kraljica v tebi gospodari.

Zraven tega terdniga sklepa in vsakdanjiga spraševanja vesti, se z otročjim zaupanjem večkrat k Marii, prečisti Devici v duhu povzdigni, ter jo lepo pozdravi: „Češena si Marija!“ in jo zraven poprosi: „Pomagaj Marija!“ in gotovo boš premagal.

Z g l e d.

Nar bolj žalosten zgled, kako dalječ poglavitna pregreha človeka perpelje, je izdajavec Judeš Iskariot, kteriga je tako v svoji oblasti imela, da je svojiga Boga in Gospoda prodal. In žalostno se to na vsih terdovratnih grešnikih vidi. Takik zgledov ti tù ne bom pravil; verjetno pa je, da bi se poglavitna pregreha veliko lažje premagala, in tako grešnik iz strašne nevarnosti se rešil, ko bi večkrat Marijo pozdravil in njo na pomoč poklical. — Povedati hočem še perjetno pergodbico, katero nam sv. Meliton takole popisuje:

Pobožna žena je mladiga tiča, škorca, lepo zredila; in ker se ta ptič tudi besede zgovarjati nauči, ga je med drugimi besedami tudi navadila, da je glasno vpil: „Ave Marija!“ to je po našim: „Češena si Marija“. Kader je kdo na duri poterkal, že se je škorec perljudno oglasil: „Ave Marija“. In če se je kdo z njim pogovarjal, je kmali spet svoj glas zagnal: „Ave Marija“. Pergodilo se je, de je bila en dan hišica, v kateri je zapert bil, odperta, in tudi hišno okno je bilo odperto. Na enkrat je bil ptiček zunaj. Ko se nekoliko časa okrog raduje in zadobljene prostosti veseluje, pride roparski ptič in ga zgrabiti hoče. Poln strahu trepetaje okrog ferfrá in hoče svojimu sovražniku uiti. Nevarnost je vedno huji; revše si ne vé več pomagati; iz vsiga gerla začne upiti, kolikor more: „Ave Marija“, „ave Marija!“ In lej! kot omamljen se roparski ptič oberne in proč beži. Radovedni škorec se še od strahu trese, vender se veseli rešenja in tudi nazaj v svojo hišico gre. —

Oh, koliko preljubi moj! jih je temu neumnemu ptiču podobnih, kateri, kot zgubljeni sin, svojo očetovsko hišo zapustivši se dajo od pregrehe oslepiti in mislijo, de so ravno v prostosti, kader v hudobijah veselja, nasitenja svojih čutilov išejo. Pregreha pa jih pelje do peklenskih vrat, in nar hujši sovražnik, satan sam, jim zmiraj po dušnim življenju streže ter jih požreti hoče. O kako potrebno bi bilo, de bi z ubogim škorcem, ki pred sovražnikom beži, Marijo pozdravili in zavpili: „*Ave Maria! Češena si Marija!*“ Tega nebeškiga pozdravljenja peklenški ropar ne more slišati. Kmalo bi pobegnil in poglavitna pregreha, ktera je ravno ko mreža satanova, bi bila pretergana, ko bi večkrat klical: „*Ave Marija! Češena si Marija!*“

Kliči, o moj kristjan! večkrat: „*Češena si Marija!*“

2. Sramovanje pred ljudmi.

1. *Sramovanje, Bogu služiti, je huda žalostna sužnost. Kaj hoče bolj*

žalostniga biti, kot je to, če si se tako deleč zgubil, de si kristjan le tako in toliko, pa tako dolgo, kakor in kolikor in dokler se drugim zdi ali poljubi? **Ko** bi ti kdo, ljubi moj kristjan! kak pregrešek očital, in te pred drugimi grajal, bi mu pač kmalo rekel, zlasti, če misliš, de on ni kaj bolji memo tebe, ali če nima čez te nobene oblasti, o bi mu pač kmalo rekel, de naj le sebe boljša, in naj na-se gleda. Če pa tvoje dobre lastnosti, tvoje čednosti, tvojo vero kdo zaničuje, si toliko nezmožen, de si ne upaš za svojo čast in vero se potegniti? En pogled, zaničljivo zasmehovanje, neumna šala, to te vsiga zmoti. **Bojiš** se, ko bi se ustavil, de bi te ne mislili neumniga, se bojiš, de bi se s tebe ne norčevali? Ravno ta strah, ta boječnost pred ljudmi pokaže, kako reven je človek, ki se v to sužnost podá. On je suženj vsih ljudi. Zjutraj vstane, sveta vera mu ukaže, sv. križ storiti, se **Bogu** in **Devici Marii** perporočiti, svojo jutrenjo molitev opraviti; tode sram ga

je. Sv. vera mu ukaže, ako mu je mogoče, se v cerkev podati, per sv. maši lepo z zbranim duham moliti; tode sram ga je. Sv. vera ga opominja, se lepo spodobno, svojimu stanu permerjeno oblačiti; ga opominja, v družbi sramožljivo se zaderžati, — če vidi ali sliši kaj napačniga, posvariti; tode sram ga je. Sv. vera ga opominja in kliče, svete zakramente pogosto prejemati, vse Božje in cerkvene zapovedi natanko spolnovati; tode sram ga je. — Pred kom se pa vender sramuje? Ali morde se poštenih, pobožnih ljudi sramuje? O ne! sramuje se pred takimi ljudmi, ktere tudi sam malovredne dobro spozna, sramuje se hudobnežev, ki so že svojo ubogo dušo pogubljenja vredno storili, in išejo še dušo svojiga bližnjiga v sužnost satana spraviti, — tedaj pred pomagavci satana se sramuje. O kje je tvoja moč, če si mutast vpričo nesramneža, ki sveto nedolžnost s svojim gerdim jezikom oskrunuje, in če se mu nasmehuješ, ako ravno te vest opominja, ga

svariti? **O** koliko kristjanov je, ktere je to neumno sramovanje pred ljudmi tako oslepilo, de živé, kakor de bi v Boga ne verovali, in bi se jim torej ne bilo treba nič bati! **K**ako gotovo je pač, kar star cerkvén učenik pravi: „Moje zveličanje je gotovo, če se svojiga Boga ne sramujem“. To sramovanje naj zmed nas zgine in naglo bo tudi pregreha z zemlje zginila.

2. *Kdor se sramuje ali ljudi boji, in zato Bogu ne služi, Boga zaničljivo zapusti.* Oče cesarja Konstantina véliciga, ako ravno še nevernik, je imel veliko keršanskih služabnikov okrog sebe. Hotel je njih zvestobo poskusiti. Rekel jim je torej, de naj svojo vero zatajé, ali bodo pa ob službo. Eni zmed njih, kteri so se bali, mogočnimu cesarju se zameriti in zraven še službo zgubiti, so vero zatajili; večidel pa jih je stanovitnih ostalo in očitno pokazalo, de so zvesti kristjani. In Konštanci, tako mu je bilo ime, je une, ki so vero zapustili, spodil, te pa v službi obderžal, rekoč: Ti možje so

stanovitni; ker so svojimu Bogu zvesti ostali, bodo tudi cesarju zvesti. In prav je sodil. Kakšno spoštovanje pa zaslužijo taki ljudje, kateri zavoljo preminljiviga dobička nar svetejši dolžnosti zanemarijajo, ali zavoljo neumniga strahu pred ljudmi sveto vero ne samo v sercu, ampak tudi očitno tajé? Vsim takim bi se lahko reklo: Vi se ljudi bolj bojite kot Boga. Vi Boga in svojiga perjatla, ali prav za prav reči, svojiga nar hujšiga sovražnika v eno versto stavite; pa kaj pravim — vi se obnašate, kakor de bi ta vaš prijatelj večji veljavo per vas imel memo Boga; in kdo je ta prijatelj? Večkrat taki človek, čigar slabo življenje vam je tako gotovo znano, kakor gotovo bi ravno njega v časnikih rečéh za noben svet ne poprašali, še manj bi mu pa perпусти, de bi vam kake postave ali zapovedi dajal. In vender vam je ta človek več ko Bog. Bog in njegove zapovedi so dalječ zadéj. Ali pa, ljubi kristjan! ne taji, tako rekoč, taki človek svoje vere, ki tako dela? Al mar zapovedi, ktere cerkev

spolnovati zapoveduje, niso tudi zapovedi Božje, saj Bog hoče, de cerkev poslušamo? So, mi porečeš. Zakaj jih pa ne spolnuješ? Ali, če v to ali uno družino več ne grem, če se bolj ponižno nosim, če grem večkrat k spovedi in sv. zakramente pogosto prejemam, mi porekó, de sim hinavec, de hočem biti precej svetnik, mi zaverneš. In spet te vprašam: Ali to je vse, česar se bojiš? Skor vse. O ljubi moj! ali veruješ, de boš mogel umreti? ali veruješ, de je tudi pekel? In če to veruješ, ali te ne bo groza obšla, če se spomniš, de ti zavoljo govorjenja, zavolja zasmehovanja tako ubozih, zaničevanja, ali prav za prav pomiljevanja vrednih ljudi, svojo dušo v nemar pušaš? Pusti te reveže, ljubi moj! pusti jih, naj govore, saj ne bodo dolgo govorili; še ene leta, ali morde tudi ne, in Bog jih bo pred sodni stol poklical. In ko bo pa peršla poslednja sodba, takrat, pravi sv. Duh, bodo pravični vpričo teh, ki so jih zavoljo pravice preganjali, terdno stali, hu-

dobni pa bodo v strašnim trepetu se začudili, ko bodo nenadama zveličanje dobrih ugledali. Groze zdihujoči bodo zavpili: Ti so tisti, ktere smo mi zaničevali in se z njih norčevali. O kako neumni smo bili! Njih življenje se nam je zdelo neumno, njih smert sramotljiva, in lej; zdaj so med otroke Božje šteti in med svetniki bodo živeli! O kako smo zašli od poti resnice! Trudili smo se, de smo pogubljeni! **Modr. 5.**

Ljubi moj kristjan! ako se ljudi bojiš, in te je sram lepo očitno Bogu služiti, reci sam per sebi: Kaj bo z njim, ki se čednosti, svete vere in Jezusa Kristusa sramuje? Ali veš kaj? Gospod se ga bo na vesoljni sodni dan tudi sramoval, in z nejevoljo bo svoje oči od njega obračal. Kje, še pomisli, na kateri strani bodo tisti, ki se zdaj sramujejo, Bogu očitno čast skazovati? — O kako srečen pa je tisti, ki Jezusu zvesto služi, ter ne vprašuje, kaj posvetnjaki pravijo!

Prosi Marijo, de ti od svetiga Duha dar moči sprosi, de boš povsod

in vselej Bogu stanoviten ostal, rekoč:
O Marija, prečista Devica! sprosi mi
 gnado, de se nikdar nikoli ne bom
 sramoval tvojiga ljubeznjiviga Jezusa,
 temuč, de bi ga povsod in vselej očitno
 spoznal. **O Marija**, varuj me! **O Ma-**
rija, vodi me! po pravi poti v sveti
 raj! Amen.

Z g l e d.

V nekim mestu na Francozovskim
 se mali sin zanikernih staršev, kateri
 cerkvenih zapoved niso nič kaj spolno-
 vali, ker so vse leto brez razločka
 vsaki dan mesno jedli, perpravi k per-
 vimu sv. Obhajilu. Per spovedi se od-
 kritoserčno obtoži, de je po zgledu
 svojih staršev zapoved cerkve prelaml-
 jal. Spovednik ga podučé, kako naj
 se vprihodnje ravná. Kmalo pride po-
 stin dan in po navadi tudi meso na
 mizo. Tudi otroku se ponudi, ki se
 pa lepo zahvali. Na vprašanje, zakaj
 de mesa ne je, ponižno na zapoved
 cerkve opomni ter prosi, naj bi mu le
 košček kruha dali namesti mesnih jedi.

Ože čez to serdit ga ukaže do drugiga dne zapreti, in tudi kar grizljeja kruha mu ne pervoši. Naglo brez zgovora gre v zapor. Materi se otrok smili, nese mu skrivej nekaj jedil, ter ga nekoliko zavoljo terdovratnosti pokrega. Kako se pa začudi, ko ji sin reče: „Ko mi bi bili oče kaj zapovedali, kar storiti smem, bi bil naglo storil. Nič se nisim ustavljal, ko so mi zapovedali, tu sem iti, tu do jutri ostati in nič ne zavžiti; to vse lahko storim, in s tem ne bom svoje vesti nič ranil, zato mi tudi dovolite, da od tega nič ne pokusim, kar ste mi vi pernesli, ker so oče tako zapovedali“. Zdaj se materi oči odpró. Vsa zbegana o takim govorjenji naglo odide ter se bitko zjoka; pové tudi svojimu možu, kaj in kako se je zgodilo. Oče spozna, da je mali sinek bolji, kakor on — gre k njemu, ga objame, zapusti svojo terdovratnost, ter ga popraša, kdo ga je tako podučil. Ko je vse zvedil, gre hitro tudi on k tistimu spovedniku, se mu zahvali za lepo podučenje maliga

sina, ter ga prosi, de bi še njega nazaj k Bogu peljal. Poboljša se in tudi žena njegova. — O pač srečen otrok, ki je z očitno stanovitnostjo tiste na pravo pot perpeljal, kateri bi bili njemu lep zgled dajati imeli!

Spoznaj, ljubi moj, tudi ti očitno pred svetam, de si kristjan; spoznaj Jezusa očitno, de te bo tudi Jezus nekdam pred nebeškim Očetam očitno spoznal!

3. Odlašanje pokore.

Vse, preljubi moj kristjan! vse, karkoli vidiš, slišiš in čutiš; vse v tebi in okrog tebe, vse pod teboj in nad teboj, vse te vabi, spoznati Božje dobrote in njegovo neizrečeno ljubezen do nas; vse ti kliče, njemu samimu hvaležnost in ljubezen skazovati. Zemlja, ki nas nosi, solnce, ki nas ogreva, jed, ki nam življenje ohranja, oblačila, s katerimi se ogrinjamo, vse, vse je delo Božjih rok. Zdi se mi, kakor de bi bilo na vsih rečeh zapisano: *Ljubi svojiga Boga!* V vsih rečeh nam Bog

tako rekoč kliče: *Hči moja, sin moj, daj mi svoje serce!*

In vender, o koliko kristjanov mu svoje serca zapira! Kar tebe zadene, ljubi moj, slušaj svèt sv. Duha, daj Bogu svoje serce, in nikar ne odlašaj svoje pokore od dne do dne, ktera ti je tako potrebna, kakor ti bo tolāžljiva. De boš pa to srečno pot nazaj k svojim Bogu toliko hitrejši in srečniši nastopil, hočeva dāns še pomisliti, koliko krivico Bogu, in kako žalostne nasledke sam sebi naklanja, kdor pokoro odlašā.

1. *Nikar pokore ne odlašaj!* Bog te je vstvaril, njemu torej gre tvoje življenje. On te je s svojo lastno kervijo večniga pogubljenja odkupil — odrešil; torej si vès njegov, kolikor te je. Vse v tebi je njegova lastnina, delež Gospodov. Kaj bi ti rekel, ako bi ti tvoji hlapci od vsiga perdelka le slabe pleve odraštovali? In ti daješ mesu, svetu, satanu dobro zerno, svojemu Bogu pa, ki ti je vse dal, bi le plevel daroval? Ali mar Jezus, ki je

na križu zate umerl, to zasluži? Ali nebeški Oče, čigar veselje je med svojimi otroci biti, — ali dobri pastir, ki se za svojo čedo toliko trudi — ali Zveličar naš, ki se za nas še vsaki dan nebeškemu Očetu daruje, — ali mar on ne zasluži, de bi ga ljubili? — Dva misionarja sta se dolgo trudila terdovratno ljudstvo na pravo pot perpraviti, ali vse je bilo zastonj. Še enkrat poskusita, in eden nju se per pridigi za njih rešenje tolikanj vname, de mu žila v persih počí; — zgrudi se in umerje. Njegov tovarš stopi še tisti dan na prižnico, ki je bila s kervjo marternika oškropljena, in govori svojim poslušavcam: Glejte kri, ktera je zavoljo vas bila prelita! In vi hočete venderle hudiču dati svoje duše, ktere so nama že toliko truda perzadjale! Ljudstvo, ki je bilo vsiga tega priča, pade na svoje kolena, zapusti svoje pregrehe, ter se resnično poboljša. O preljubi moj! Ko bi bilo meni mogoče, kri nebeškiga Zveličarja, ktera je tudi za-te tekla, ti pokazati! Pred-te bi

na kolena padel in bi ti serčno rekel: Glej kri, ki je bila zavaljo tebe prelita! ali hočeš res hudiču svojo dušo dati, za katero je Jezus Kristus toliko terpeti mogel? — Ali ti morem ljubi moj! kaj večiga memo tega povedati, ako te to nič ne gane?

Pa pomisli še to. Tvoja duša je smertno ranjena. Ko bi bilo tvoje telo smertno ranjeno, ali bi mar več dni čakal in odlašal, in bi rane koj ne zavezal! Oh! tvoja duša pa ni le nevarno, ampak clo smertno ranjena, in hočeš čakati in celjenje na jutro odlašati? Ko bi te kdo vsiga premoženja oropal, ali bi ne popraševal hitro, ali bi ne skušal skerbno, de bi ga nazaj dobil? In peklenški brezen stoji pod tvojimi nogami široko odpert, tvoje življenje le na slabi nitki visi, ti pa le še praviš: Se bom že še poboljšal. Ali veš, kaj se od eniga trinoga pripoveduje? Skrivej se zoper njega vzdignejo; njegov perjatelj, ki je to zvedil, mu hitro piše, in ga še posebej po donosniku opomni, de naj koj koj pismo

prebere, ker so resnobne reči v njem zapisane. „Resnobne reči jutri“, pravi od vina že omamljeni trinog, ter pismo na stran položi. In v pol uri je bil od sovražnikov umorjen. Kaj ne? de je bil neumen, ker ni svarivniga pisma hitro prebral. — Ali pa nisi ti še veliko bolj neumen? Tudi tebe kliče perjatelj iz pregrešne pijanosti; to de resnobne reči odlašáš na pozneje. Ali namesti poznej bo peršla večnost, in ne boš samo telesniga, ampak tudi dušno, ne le časniga ampak tudi večno življenje pogubil.

2. *Zalostni nasledki odlašanja pokore.* Na kaj de se grešnik, v pregrešne navade zapleten, zanaša, dobro veš. Na prihodnost, ktera pa v njegovih rokah ni. „Se bom že še poboljšal, se bom že še spokoril“, pravi. Tode kdaj bo tisti „se bom že?“ Ali si mar zagotovljen, de te nagla smert ne bo pred zgrabila? Se hočes poznej poboljšati? Če so pa verige tvojih pregreh že zdaj tako močne, de jih vpitje tvoje vesti ne more pretergati, ali se

ni bati, de bi poznej, ko bo navada še hujši korenine zasadila, vpitje vesti popolnoma ne potihnilo? Na smertni postelji se hočeš poboljšati? Ali veš, kje in kakšna bo tvoja smertna postelja? In ko bi bila tudi mehko posteljana, ali misliš, de ti bo tistikrat kaj lahhiga z umirajočim truplam, s pobitim duham, z omagano dušo in z oslabljenimi močmi to storiti, kar se ti zdaj nemogoče zdi, ko si še per zdravju? — O smertni uri? Kako? ali se boš mogel prederzniti in tistikrat reči svojimu Bogu: Svoje pregrešno poželenje sim nasitil, svojih razujzdanost sim se naveličal, hudiču sim svoje nar lepši leta dal, in tebi, Gospod! ponudim zdaj ostanke s hudobijami umazaniga telesa in od pregreh osmojene duše? — „Pa pusti me! jutri, jutri se bom poboljšal“. Zakaj jutri? zakaj pa ne dans? Zakaj nočeš precej dans svoje imenitne vrednosti spoznati, ti, ki si otrok Božji, brat Jezusa Kristusa, tempelj sv. Duha? Sim še mlad, praviš. Oh, koliko jih je v cvetju svoje

mladosti že umerlo! Ko si še mlad, poslušaj, poslušaj! kaj sveti Duh pravi: „*Pregrehe mladiga človeka bodo z njim vred rastle, bodo v muze njegovih kosti zlezle in z njegovim rebrovjem v grobu spale*“.

In kakor je neumno zanašanje na poznejši pokoro prvi, tako je neizrečeno oslepljenje duha, terdovratnost serca drugi žalostni nasledek odlašanja pokore.

Verjemi mi ljubi moj! Bog v sercu ne more prebivati, ktero ga podi in v kterim se hudobni duh z vsimi hudobijami udomači. Dobre misli so bolj redke, mili, pa tudi mogočni žarki gnade Božje se ne občutijo, na merzlim sercu odletajo; clo grizenje in vpitje vesti se ne sliši več. In kaj misliš, kakošno zdravilo bo tako ubogo dušo rešilo? Ktera in kakošna moč bi bila tako mogočna, de bi v dno s strašnimi mrežami in z grozovitnimi verigami mnogotere pregrehe terdo povitiga serca priti zamogla, de bi ga predramila? Ali bo mar molitev? O ne! Vera je

oslabela, in skor že zginila. Ali ga bo mar lep zgled mladih pobožnih ljudi zbudil iz pregrešnega spanja? **O** ne! V njih družbo ga nikakor ne mika; njih pobožnost se mu neumna zdi; on jo zasmehuje. Ali ga bo mar živ popis njegoviga žalostniga stanu presunil? **Oh!** večkrat ga je že slišal, tode le še hujši je. Ali ga bo mar smertna nevarnost na kraju večniga prepada predramila? **O** smert! to še dalječ pred seboj vidi. Misli pa, **Bog** bo pozabil, kar je njegovi pravici dolžan in se bo le svojiga usmiljenja spomnil. Ali bo mar zakrament sv. pokore na zadnje še poravnal? **Oh**, kako se bo na ta zakrament v zadnji uri zanašal, ki ga že dolgo ni prejel, ali ko je brez kesanja, brez terdniga sklepa se poboljšati, le iz perrojene navade, ali morebiti persiljen ali iz hinavšine se spovedoval? — **Oh**, zdaj zagerne gosta megla vse resnice; vera zgine; upanje zbeži; ljubezni še ni bilo, in je ne bo; pride zaspanost — je smertno spanje — neobčutljiv je, nepremakljiv; za vse

gnade že mertev. Terdo je sercé k hudimu privezano, — zakovano je v hudobije, in ne tolaživne, pa tudi nar strašnejši resnice svete vere ga ne morejo od njih odtergati. Oh! in duša njegova je neumerjoča! In kam bo šla? Kakšna večnost jo čaka? —

Če je, ljubi moj kristjan! gnada Božja per branju teh verstic tvoje serce ganila, oh! glej, de tega draziga časa ne zgubiš. Premaguj sam sebe! Verzi se Marii, prečisti Devici, k nogam na svoje kolena; gotovo ne boš prvi, kteriga je ona večniga pogubljenja rešila. Prosi jo, de ti gnado per Jezusu sprosi, de prav spoznaš svoj grešni stan, in de se precej zdaj k Bogu popolnoma nazaj podaš. Zdihni k nji, svoji preljubeznjivi Materi spet dans iz dna svojiga pregrešniga serca; pre-mišljeno, počasi moli prelepo molitev sv. Bernarda. Stran 41.

Moli tudi dans Litanije Matere Božje, ako ti čas perpusti.

Obljubi zdaj Marii, de hočeš drugi teden nje posvečeniga mesca spet vsa-

ki dan eno „Češena si Marija“ lepo
 zmoliti, in večkrat čez dan zdihniti:
 „*O Marija, prečista Devica! prosi*
za me, de bi svoj grešni stan prav
spoznal!“ Prihodnji teden večkrat pre-
 mišljuj, de tisti, ki je skesanim greš-
 nikam odpušenje grehov obljubil, greš-
 niku, ki pokoro na pozneje odlaša,
 juternjiga dne ni obljubil, in terdo
 skleni, brez odlašanja v zakramentu
 sv. pokore se očistiti in vprihoduje zve-
 sto Jezusu in Marii služiti.

Tretjo nedeljo.

Marija, naša pomočnica.

Zdihovaje je pobožni Job tožil: Človek od žene rojen le kratko časa živi ter je z mnogimi nadlogami obdan. Vsakdanja skušnja žalostno poterja te besede. Kamor se le ozreš, vidiš revšino in nadloge, slišiš toževanje in zdihovanje. Praviga veselja je le malo, še to malo je z žalostjo namešano; terpljenja nasprot, britkost in težav je vedno dovolj, in v sredi te revne solzne doline gospodari pregreha, strašna mati vsiga hudiga.

Le edin je, ki te bolečine zace-liti, to zdihovanje potolažiti, pregrehe odvzeti zamore — Jezus Kristus, ne-beški zdravnik, oče vse tolažbe, odrešenik od greha in smerti. In le ena tudi je, ktera je Mati naša, in nesrečno hudo naše pregrehe spozna, ker ravno

zavoljo pregrehe je nar dražji življenje svojiga Sina za nas nebeškemu Očetu darovala, njeno serce je meč grozne bolečine prebodil, in ta je — Marija, prečista Devica.

Jezus, naš Zveličar je bolnike ozdravljaj; on jih še ozdraviti zamore, in jih bo tudi še ozdravil, ako bo Marija za nje prosila; Jezus sam rešuje grešnike, in jih tudi še rešil bo, ako bo Marija za nje prosila. Jezus edini zamore žalostne potolažiti in jih še vedno tolažil bo, ako bo Marija za nje prosila. Zato imenujemo Marijo „našo pomočnico“. Ona v vsih nadlogah, križih in težavah, ktere pač tudi ona vse dobro pozná, za nas per Jezusu pomoči prosi.

Bog je nekdam Mojzesu zapovedal, de naj odbere šest mest v obljubljeni deželi, v ktere bi vsi tisti, ki so se iz nevednosti ali v naglici kaj pregrešili, pred svojimi preganjavci bežali, in tako dolgo pred njimi zavarvani bili, dokler bi se njih krivica pred sodnikam ne spričala. Take mesta so bile tudi

še o času prvih kristjanov. Večidel so bile za to hiše Božje ali cerkve odločene, kjer hudodelnika noben perjeti ni smel, ako je vanje perbežal; in še dandanašnji imajo v Rimu nekatere cerkve to sprednost. — Tako perbežališe, tako mesto prostosti za vse vboge grešnike je Marija. Gospod Bog ji je oblast dodelil, grešnike brez razločka reševati, ki po rešenju zdihujejo in serditi roki Božje pravice uiti želé. V mestih prostosti per Judih so pa le tisti perbežališe najdlji, ki so se iz nevednosti ali v naglici pregrešili, in o času prvih kristjanov so tudi le nekateri hudodelniki perbežališe v takih mestih upati smeli; v Marii pa najdejo vsi grešniki varstvo, brez vsiga razločka. V mestih prostosti so hudodelniki le tako dolgo smeli ostati, dokler ni sodnik sodbe čez nje sklenil, kakor hitro pa so bili hudodelstva prepričani in obsojeni, so se iz takih mest odtegniti mogli, ter so v roke pravice peršli. Ni tako per Marii. Kdor k nji perbeži, se v njeno varstvo izroči, se

v njeno vedno usmiljeno naročje zavije s terdnim sklepem se poboljšati; on ne bo sodniku zročen, ne bo nikdar pogubljen. In ravno tisti grešniki, ki so s svojo lastno hudobijo nar nesrečniši postali, najdejo per nji nar večji gnado, najdejo v nji nar ljubeznjivši pomočnico. Zato pravi sveti Bernard: „Mogočna kraljica ne zametava zavoljo njegovih hudobij tudi nar nagnjusnišiga grešnika ne; če nagnjusen k nji perbeži, mu clo svojo roko poda, ter ga iz brezna obupnosti potegne“. Vsaka mati ima nar večji usmiljenje z bolnim, kakor nar hujši žalost nad hudobnim otrokam; vse skerbi, ves trud, vsi pripomočki so le v to obrnjeni, de bi svojiga sina rešila. Nobena človeška mati pa ne ljubi svojih otrok bolj kot nas Marija ljubi; zakaj ona je ta ljubezen iz serca svojiga Božjiga Sina pod križem dobila, tam je vidila, de rešenje grešnikov je pravi namen Jezusa Kristusa, de je zavoljo grešnikov njen Sin nar britkejši smert storiti mogel, de je zadnja kapljica Nje-

gove svete kervi le v odrešenje grešnikov tekla; in ravno zato je tudi njena prva skerb reševanje grešnikov; v tem namreč se razodeva resnično Mater Odrešenikovo, ker tudi ona po rešenju revnih grešnikov hrepeni, kakor njen Sin Jezus Kristus.

Kakor pravi kraljev prerok, de Bog vedno nad pravičnimi čuje, tako terdijo Svetniki od Marije, de ne čuje samo nad pravičnimi, ampak tudi nad grešniki. Njene oči so oči skerbne matere, in skerbna mati ne gleda samo, de bi dete ne padlo, ampak, če dete pade, mu tudi ljubeznjivo pomaga vstati. De pa Marija grešniku pomagati zamore, in če je tudi še tako globoko padel, boš, ljubi moj kristjan! pač lahko spoznal, če le nekoliko pomisliš visoko čast Matere Božje, njeno nepopisljivo zasluženje in moč njene prošnje. Njena prošnja je prošnja matere, in materna prošnja premore vse! —

Zato ji tudi cerkveni učeniki tolikanj lepe perimke dajejo. Sv. Avguštin jo imenuje edino upanje grešnikov, sv.

Dionis priprošnico grešnikov, sv. Lorenc Justinianski upanje hudodelnikov, sv. Alfons delivko Božjiga usmiljenja, sv. Janez Damaški upanje obupujočih in sv. Bernard veselo kliče: „O kraljica moja, kdo ne bi v té zaupal, ker clo obupujoči k tebi perbežé, in nič ne dvomim, de bi ne dobili, česar želé!“ —

Zato, ljubi kristjan! bodi potolažen in nikar ne tarnjaj; zakaj pravi služabnik nebeške kraljice ne more biti pogubljen. Vender pa vedi, de Marija nikakor ni Mati terdovratnih grešnikov. Kdor hoče v nji rešenje zadobiti, pravi sv. Alfonz, mora terdno skleniti, svoje življenje poboljšati, Boga nič več ne žaliti, ali saj resnično želeti se grehov znebiti ter Marijo prositi, de mu ona pomaga verige peklenške razstergati. Tudi hoče sv. Alfonz, de kdor hoče od Marije pomoč dobiti, se ji mora z molitvijo in s posebno ljubeznijo do nje perkupiti. — Če hočeš torej zveličan biti, ljubi moj! ti je mogoče, če s pravim zaupanjem k Marii perbežiš. —

Marija pa ni samo ljubeznjiva Mati

pomočnica grešnikov, ona je tudi *po-
močnica* nadložnih, tolažnica žalostnih. Ime „Marija“ se toliko pravi, kot morje britkosti, zakaj neizmerne, kot je morje neizmerno, so bile bolečine Marijne, ktere je Ona prestala, sosebno pod križem svojiga Božjiga Sina. Po vsi pravici, pravi sv. Alfonz, zadevljajo njo besede preroka Jeremija, ki pravi: „Velika, kot morje, je boličina tvoja“. Žalost. pes. 2, 13. In kakor je morska voda grenka in kapljice sladke ni v nji, tako je bilo serce Marijno polno britkost brez vse tolažbe. Le njen Sin sam bi jo tolažiti zamogel; ali ravno ljubezen do njega je bila izvirek, zapopadek vsih bolečin! Te nar britkejši bolečine serca je pa Marija ravno zavoljo nas terpela, za nas Bogu, nebeškemu Očetu darovala, de bi mi ne bili brez tolažbe v svojih britkostih. Pod križem stojé je bila vsa v britko žalost utopljena, zakaj serce njeno je bilo po duhovno, grozovito s sedmerim mečem prebodeno; in tukej je nji izročnim tako rekoč govorila: Pridite k

meni, otročiči moji! ki zdihujete in žalujete, ki ste s težo nadlog obloženi, pridite, jaz vas bom potolažila!

Zato so že Aposteljni k žalostni Materi Božji perbežali, tolažbe per nji iskali, in jo tudi dobili; in kaderkoli je kdo z žalostnim sercam k Marii pertekkel, potolažen je bil; v sercu Marijinim je skelečo rano ohladil, če se je le prav perbližal. Zakaj, če še s toliko britkostjo obdan pogleda Mater Božjo pod križem, vidi njene solze, vidi grozoviti meč v njeno serce zasajen in jo sliši tožiti: „Kje je bolečina moji enaka?“ In če pomisli, de Marija nedolžno toliko terpi, in je vender vsa mirna, popolnoma udana, ali bode še žaloval, še tožil? Ali če Marijo v temni noči, o zimskim času v hlevu per jaslích klečati, zraven svojiga nebeškiga deteta, ali z detetam v naročju po kamniti stezi proti Egiptu bežati, z žalostnim sercam zgubljeniga Sina tri dni skerbno iskati vidi; ali mar ne bo revni, zapušeni, nedolžni, žalostni, preganjani — ali mar ne bo nekako

čeznatorno potolažen svojih nadlog, udan v voljo Božjo, terpel?

In če žalosten, od vsih zapuščen prot nebu svoje oči oberne, in tam v duhu zagleda Mater Božjo v nebeški blišobi v neizrečenim veličastvu na sercu svojiga Božjiga Sina sloneti in milo za vse prositi, ki so potertiga serca, ali se ne bo njegova žalost v nebeško veselje spremenila, ker prihodnje veličastvo ni nikakor permerjati z britkostmi tega sveta!

O ljubi kristjan! lej, kako si srečen, ki imaš tolikanj dobro Mater, ktera vse tvoje britkosti ve, jih občuti in ravno zato, ker je Mati in scer Mati sedem žalosti, te tako rada tolaži, ti tako rada pomaga! — Posnemaj jo tudi ti, pomagaj ubogim, tolaži žalostne, kolikor ti je mogoče, de boš tudi ti o smertni uri tolažbo prejel.

Prosi jo zdaj, ljubi moj kristjan! prosi Marijo, našo pomočnico, de bi ti ona gnado sprosila, de bi ti resnobno današnje premišljevanje globoko v tvoje serce seglo in ga presunilo, de bi bolj

in ložé greha se varoval in toliko ložé per nji pomoči iskal; zakaj Marija je Mati čiste ljubezni; zato moli: Češene si Marija i. t. d.

Beri polagama in premišljeno današnje premišljevanje; večkrat nekoliko prenehaj in že prebrano premišluj!

Premišljevanje.

1. Smert.

Preljubi moj kristjan! Smert je strašno predramljenje. Smert vse zagrinjala preterga in hitro se vse razgerne; nečimurnost in slepota tega sveta se popolnoma pokaže, kakoršna je v resnici. O kako moder je, kdor smert večkrat premišljuje! Veliko, brez števila veliko se jih je že spreobrnilo k Bogu, ki so zadnjo uro svojiga življenja premišljevali. Koliko mlačnih duš, koliko grešnikov je resnobna misel na smert k dobriu nagnila! Koliko jih je zato nečimurnost tega sveta zapu-

stilo, se v samoto, v samostane podalo, ter tako svojo dušo večno zve-
ličalo! Ko je nekdanj posvetin bogatinec
v prvih bukvah Mojzesovih tiste strani
prebiral, na katerih je starost prvih
ljudí popisana, je vidil, de se njih
dolgo življenje s temi besedami kon-
čava: „*In je umerl*“. Adam je živel
devet sto in trideset let *in je umerl*;
Set je živel devet sto in dvanajst let,
in je umerl, in Matuzalem je clo živel
devet sto in šestdeset let, *in je umerl*.
Ko to premišljeno prebere, zapre bukve,
ter sam per sebi reče: Kako? in ko
bi tudi deset sto let živel, bi mogel
nazadnje vender umreti. In kaj mi bo
ostalo od vsiga bogastva, od vsiga
veselja? To premišljevanje ga je tako
presunilo, de je nečimurnost posvetnih
dobrot spoznal, svet zapustil in v redu
sv. Dominika svetnik postal.

Ker je ta misel tako koristna, se
hočeva dans tudi midva, preljubi moj!
per tej misli nekoliko pomuditi. Zberi
se z menoj v duhu in pojdiva na po-
kopališe svojih ranjcih. Razgrebiva ne-

koliko zemljo in vidila bova le kosti, oglodano rebrovje, trohnobo. Lej! ti, kterih kosti tù vidiva, so bili nekđaj živi, kot sva midva, in midva oba bova pred ko misliva tudi to, kar so zdaj te že. *Dans meni, jutri tebi!* In per gomili svojih rancih ostaniva in pre-mišljujva nekoliko:

1. *Kar je pred smertjo.* Smert je gotova; je sodba čez vse ljudi sklenjena. „*Človeku je odločeno enkrat umreti*“, Hebr. 9, 27. pravi sv. pismo. Per vsih družih rečeh je še vedno kaka negotovost mogoča. Tako, na priliko, se reče: Morebiti bom to tožbo dobil; morebiti, de bom te boleznì še ozdravel; morebiti . . . per smerti pa ni nobeniga in nikakoršniga „morebiti“. Če še tako varno živiš, nar bolj učene zdravnike vse poslušáš, če vživaš tudi narbolj zdrave in nar tečniši jedila, vender moraš umreti. *Človeku je odločeno enkrat umreti.* Stari merjó, mladi tudi; ubogi merjó, bogati tudi; nevedni merjó, učeni tudi; hromovi, kruljevi merjó, ravni, lepo zrašeni tudi;

Marija je umerla, Jezus Kristus je umerl; tudi mi vsi, tudi midva bova umerla. Čas bo peršel, ko se bo od mene, ki to pišem in od tebe, ki to bereš ali poslušáš, reklo: „Ali si slišal kaj noviga, Ta in ta je umerl, je umerla“. Nikar se ne zanašaj na starost; prav malo ljudi veliko starost doživi. Ko boš v veliki cerkvi vse polno ljudi vidil, poglej koliko jih je med njimi s sivo ali plešasto glavo. Ko je smert pervikrat svojo ostro nabrušeno koso zagnala, so bili še le štirje na zemlji. Abel, nar mlajši, je padel.

Kakor gotova pa je smert, ravno tako *negotova je pot*, po kateri smert pride. Ali bom umerl za počasno merzlico, ali za hudo rano, ali bom utonil, ali bom padel, ali se povozil, ali me bo strela zadela, ali kaka druga nesreča? Ali mi bo bolezen hitro vso pamet zmotila, ali bom do konca se zavedil? Vse to mi je neznano. — *Negotov je tudi kraj*. Ali bom umerl na vodi ali na suhim, na postelji, ali

pod milim nebam, na poti, ali v cerkvi? Nikar me tega ne vprašuj; ker to vse mi je neznano. — *Tudi čas je negotov.* Kdaj bom umerl? Ne vem. Ali bom še dvajset let živel, ali bom morde že to leto umerl? Ali mar ni mogoče, da bi že ta mesec umerl? ali že ta teden? morde še nocoj? Oh! tega ne vem. Kdaj? tega nič ne vem; to pa vem, da jih je že grozno veliko na naglim umerlo, vem, da jih je veliko svoje spreobrnjenje na zadnji čas odlašalo, da jih je pa smert prehitela in pred sodni stol postavila, preden so mislili. Kdor pa v smertnim grehu umerje, je pogubljen. Ob kratkim: To dobro vem, da Jezus pravi: „Bom peršal ponoči, ko tat“. 1. Tes. 5, 2. in ko bi to zaganje le eniga zadelo, se moramo vendar vsi trepetaje vprašati: Ali sim jest tisti? Smertna sodba je pa čez vse, brez razločka, sklenjena, in — kdo misli na to? —

2. Pomisliva zdaj, ljubi kristjan! tudi, *kar smert spremlja.* Misli si bogatiga, mogočniga moža v pregreš-

nim stanu! Misli si posvetniga, mehkužniga mladenča na smertni postelji omagovati! Tri ojstre pšice njegovo dušo ranijo: *Preteklost, zdajnost, prihodnost* se jim pravi.

Preteklost. Njegovo življenje je minulo, kot sanje; veselice, čast, hvala, vse perlizovanje ljudi, sitenje mesa — vse — vse je proč — je zginilo; ne vidi ničesar razun svojih pregreh, ktere ko brezštevilo vojskino kardelo silo orožene krog postelje stojé in vse vanj prežé.

Zdajnost. Vse proti mu zginja. Žalosten po hiši okrog pogleduje in premišlja svoje premoženje. Vse dragosti, lepe polne škrinje, vse hišno orodje, oblačila, lepo polje in zarašeni gojzdi, vse, na kar se le spomni, mu hoče reči: Odslej nas ne boš več vidil. Ženo, otroke, perjatle in znance, vse mora zapustiti, in čisto sam v neznano večnost se podati. In tudi truplo, ktero je tolikanj mehkužil in redil, za ktero je toliko skerbel in se trudil, kterimu je toliko stregel in mu vse pervolil,

ga tolikanj lišpal, in oblačil, tudi to mora zapustiti, de bo v zemlji sognjilo, iz ktere je bilo vzeto. — Priče se k bogatincu pokličejo, ki ga vprašajo: „Oče, komu boste zapustili?“ Oh, neznano vprašanje! Z žalostnim glasom začne bolnik, morde že umiraje, govoriti: zapustim — svoje njive, svoj nograd — zapustim svoje premoženje — svoj denar — zapustim vse — *in kaj pa svoji duši zapustiš?* vpraša sv. Avgustin.

Pokliče se tudi dušni pastir, ali večkrat, ko je že prepozno. Pa tudi hudič ne zamudi, tudi on je zraven s svojimi nameni, ki se zdaj še posebno trudi, ker vé, de je zdaj nar boljši in pa tudi zadnji čas. Ker dobro vé, v ktere skušnjave je umirajočiga že popred nar lože perpravil, ga tudi zdaj ravno tam skuša. Duhovni pastir se trudi, vero, upanje, ljubezen, britko kesanje v njem obuditi. Kako pa hočeš, de bi na pol mertev čeznatorne čednosti v sebi obudoval, katerih je tako malo navajen? Pobožni kardinal Belar-

min je nekdaaj hotel posvetnjaka na smert perpravljati, ter mu rekel, naj kès ali grevengo moli. „Kaj je to?“ ga vpraša. In ko kardinal razložiti hoče, mu nejevoljen zaverne: „Vas ne umem, pustite me! zdaj ni časa, se od takih reči pogovarjati“. Kmali potem je umerl v očitni nespokornosti. —

Prihodnost. Kraljevi prerok nam prihodnost ob kratkim takole popisuje — ps. 62.: „V brezen bodo zakopani, bodo pod meč serda Božjiga padli, in volkovam, to je hudičom, v last dani“. Po smerti se bo telo zakopalo, in troh-nobi ter červam zročilo; to je telesu naklonjeno. Duša pa bo pred sodni stol stopila in pod meč Božje pravice padla; to je duši naklonjeno. Premo-ženje bo med vse deleže razdeljeno, ki komaj čakajo, de bi se truplo zagreblo ter bi, ko orli, po zapušnini planili.

Ostaniya, ljubi kristjan! nekoliko tù in poglejva nam tolikanj ljubo polovico človekove celotine, zavoljo ktere večkrat vso večnost v nemar pušamo.

Preglejva naše teló. Kaj bo z njim, ko se bo duša od njega ločila. Mertvo postane, nič se ne gane, neobčutljivo je. Ali si že kdaj merliča bolj natanko ogledoval? O kje je lepota obraza? Kam so rudeče lica prešle? Še sence poprešnjiga ni, in komaj se spozna, čigavo je bilo to truplo. — O moj Bog! kako smert vse spremeni! kako je mehkužno telo, ne v enim letu, ali v mescu, ali tednu po smerti, ampak le nekoliko trenutkov po ločenju duše — oh, kako je vse drugačno! Kaj bi še le zagledal, ko bi truplo odkopal, katero že več tednov v zemlji trohni? Ali bi ga mogel pogledati? ali bi, misliš, mogel njegov smrad prenesti? — In vender, o ljubi moj! to končanje našiga trupla še ni nar hujši, česar se nam je bati. Nemogoče je, se tega ogniti, in le to nas utegne nekoliko tolažiti, ker se vse to nič ne občuti. Ali nasledki dušne smerti ti so vsi drugačni, vsi strašnejši. Tega pa, ljubi moj! se lahko ognemo, in eden nar boljših perpomočkov, dušne smerti se ogniti, je ravno

perbežanje k Marii, naši mogočni pomočnici.

Z g l e d.

Kraljevič, ki se je s svojo lepoto, s svojim bogastvom in s svojo imenitnostjo silo veliko oponašal, na lovu v samotne kraje zaide. Zagleda tam pušavnika, ki pred svojo pušavniško hišico, ali prav za prav pred skalno votlino sedi in ves zamišljen mertvaško glavo ogleduje. Kraljevič gre k njemu, ter ga zasmehovaje popraša: „Čemu to mertvaško glavo tako skerbno ogleduješ? Kaj vidiš na nji?“ Pušavnik kraljeviča resnobno pogleda ter mu odgovori: „Rad bi zvedil, ali je ta glava kraljeva ali beraška, tode nikakor ne morem tega spoznati“.

Minljiva de lepota je, zlato in vse časti,
Mertvaška glava vedno te uči.

2. Sodba.

O sodba! kako tolaživna si ti za pobožno, pa tudi kako strašna za hudobno dušo; zakaj per sodbi se začne

popolnoma zedinjenje pobožne duše z Jezusam in scer za vselej — na večno; začne se pa tudi večna ločitev grešnika od Boga, ki je edino zveličanje. O kakšna groza bo za dušo, ktera brez gnade Božje ta svet zapusti, ko bo tistiga spoznala, kateriga je iz lastne zaničnosti zgubila, in ga nikoli več dobila ne bo! — Preljubi kristjan! pomisliva dans nekolikanj tudi začetek našiga bivanja na unim svetu, kterimu vedno naprot hitimo ter se nikdar nič ne ustavimo. Začetek našiga bivanja na unim svetu, pravim, nekoliko pomisliva in scer tele štiri reči: *Sodnika, zatoženca, tožbo in sodbo.*

1. Sodnik. Je neskončno močen, neskončno modor, neskončno pravičen — Bog sam. Tam kjer bom zadnjikrat zdihnil, per moji smertni postelji, prec po zadnjim zdihljeju, bo sodni stol postavljen. Jezus Kristus se bo perkazal v svoji blišobi, v svojim veličastvu. Oh! moj ljubeznjivi Gospod je bil, in ga nisim ljubil; moj kralj je bil, in sim ga zapustil ter sim se med

njegove sovražnike vverstil. Moj Bog je bil, in sim ga zaničeval, žalil! Kakor hitro ga bom zagledal, bo vso težo moje nehvaležnosti, moje prederznosti, mojiga puntanja zoper njega na me spustil, in strašno bom vse občutil. O kakšnin bo moj stan! ubogi červ zemlje sim bil, bom mogel spoznati, prahek vpričo nar višjiga Boga samiga; posvetnjak, ki sim le na svetu zveličanja iskal, mlad nejeverniki, ki nisim besede Božje verjeti in spolnovati hotel, zdaj pa sim sam pred veličastvam Božjim! Kakor človek, ki je v vednim veselju in v sladnosti živel, ki ga je vsakdo čislal, povzdigoval, hvalil, častil, se mu uklanjal — stojim zdaj pred vsigamogočnim Gospodam, pred kraljem nebes in zemlje, stojim — oh! in čisto sam pred njim stojim! — S pregrehami obložen in omadeževan, se strahu tresem pred nar čistejšim, pred svetostjo Božjo! Kam hočem bežati? — Koga na pomoč klicati? Ali se hočem k Marii obrniti? Ali se smem? Saj sim ji tako malo, tako slabo služil, je nisim svojo

ljubo Mater imel, je nisim ljubil; sim njeniga Sina s svojimi grehi vnovič in oh! tolikokrat križal. Ali se bom k svojimu angelvarhu obernil? Pa s kakšnim zaupanjem? Sam sim ga skor vedno žalil in od sebe odganjal. Hudič je bil v mojim življenju moj gospod, moj kralj, njemu sim služil, to zdaj spoznam. In zdaj, o prekleti nezvestnik! je na enkrat on moj tožnik.

2. Zatoženec. Je človek, in scer človek *sam* vpričo Boga! Kakšna groza bo zdaj grešnika obšla! Veš ljubi moj! kaj sv. pismo od hudobniga kralja Baltazar-ja pravi. Per imenitni pojedni, obdan od svojih služabnikov, pozabi, de bo mogel tudi umreti. Oslepljen od neumnige napuha, je svete posode Jeruzalemskiga tempelja vzel, ter jih je sam oskrunil in z njim tudi njegovi perliznjeni služabniki. Ravno kar pijó iz njih nezmerno, povzdigujejo malike in vsi so presilniga veselja pijani; kar se perkaže roka, ki po steni čerke dela. Baltazar jo zagleda in prestrašen zavpije; obledí in kolena se mu tresejo.

Veliki kralj! kaj se treseš? knez! kaj vidiš? „Roko, ki piše“. (Daniel). — O ljubi moj! če perkazen roke, ki sodbo pravice Božje zapisuje, mogočniga kralja presune, kakšna groza bo pač grešnika obšla, ki bo svojiga Boga per-vikrat zagledal, ko bo sodnik pred njim že stal! Ne bo perjatlja, ne znanca, ki bi ga zagovarjal. Na desni bo stal sv. angelvarh priča, na levi hudič tožnik. „Kje ste zdaj, bo grešnik zdihnil, kje ste, ki sim zavoljo vas Boga razžalil? kje ste, ki ste me v greh zapeljali? O moj oče! bo klical, pomagajte mi! le še enkrat me posvarite, saj bom slušal, nič več vas ne bom žalil! Oh, moja mati oglasite se še zdaj! prosite za me! prosite Boga! Oh sestra! oh brat! pomagajte mi!“ — Oh ni ga — ni ga — ne eniga ni! — Grešnik stoji zdaj ves preplašen. Če se gor ozrè, zagleda serditiga sodnika, kteriga bliski ga pokončati hočejo; če se doli ozrè, se mu peklenški brezen na široko odpira, komaj čakaje, ga požreti, za njim je svet že v neizmerni daljavi, de no-

beniga doklicati ne more; okrog njega so strašni kupi njegovih pregreh, kot oživiljene pošasti; in pred njim večnost, ki nima ne konca ne kraja, ne dna ne bregov.

3. Tožba. Velike bukve Božje pravice se odprejo, pred-me bodo postavljene, in akoravno bi nikoli ne bil nobene čerke poznal, poznam in razločim tù vse svoje pregrehe zapisane, grehe, ktere sim še otrok storil, grehe svoje mladosti, svoje starosti; tudi vidim vse dobro, kar sim opustil, toliko zgubo časa, toliko svarjenja, toliko lepih zgledov, ki sim vse v nemar pušal, toliko praznih zgovorov, toliko neumnih stroškov, ki sim jih za pijačo, za igro, za nepotrebno oblačilo in sploh v gerdo nečimurnost obrnil. In clo že samo pomanjkanje dobrih del me na vekomaj pogubi. „Sim bil lačen, poreče Božji sodnik, in mi nisi dal jesti, sim bil žejin in mi nisi dal piti“. Če bo človek že zato pogubljen, kaj ga še le čaka za toliko pregreh, ki jih je s svojim jezikam, s svojimi očmi, s

svojimi rokami in z vsimi udi dopernesel? Ali s čim se bo takrat izgovarjal? Ali bo morde rekel, de mu je gnade manjkalo? Gnade je obilo imel, ko bi jo bil le porabiti hotel. — Sam, le sam, in čisto sam se je zadolžil. Nesrečni grešnik! kako se boš per tej sodbi izgovarjal? Ali mar porečeš, de si tako, kakor drugih mnogo mnogo zivel? Ali pa nisi iz sv. evangelija vedil, de jih bo malo zveličanih, in de pot, ki pelje v pogubljenje, je prostorna, in po tej poti jih veliko hodi. Mat. 7, 13. „Moja natora je bila tako slaba, moje nagnjenje k hudimu tako močno“. Zakaj si pa še svojimo hudimo nagnjenju stregel? Zakaj se nisi perložnosti ogibal? zakaj si v družini zahajal, od katerih si vedil de so za tvojo nedolžnost nevarne? Zakaj nisi perpomočkov rabil, ktere so ti dušni pastirji perporočevali? — „Hudič me je zapeljal“. — Ali mar nisi imel tudi dobriga angela? Zakaj pa nisi angela, in zakaj si satana poslušal? „Sim se zasmehovanja ljudi bal“. Zakaj pa se

nisi Boga bal? Ali si ga mogel tako dolgo žaliti — njega, svojiga dobrotnika, svojiga nar bolj boljšiga Očeta — dokler te ni pred svoj sodnji stol poklical? „Hudobije, pregrehe so storjene, ali ni več rešenja, ali za-me ni nobeniga pomočka več, v vsih zakladih nebeškiga usmiljenja?“ — Čas usmiljenja je pretekel, zdaj pravica gospodari.

4. *Sodba za pravične je: Pridite vi zvoljeni mojiga Očeta!* In za pogubljene: *Poberite se od mene, vi prekleti!* Mat. 25. Pridite! — Poberite se! — Kdo bo razloček teh besedi prav zapopadel? Pridite! Kam pa, moj Bog? K Jezusu v nebesa. — Poberite se! in kam hočejo iti, o Gospod? K hudičem v pekel. — Ali pa ta sodba ne bo več preklicana? Ne bo nikdar, nikoli. Ali ne bo saj polajšana? Ne za bilko ne bo prenaresjena. Oh, kakšna sodba bo takrat čes me sklenjena? Gorje meni, ki bom enkrat sojen, pa tako malo na to mislim!

Zgled.

Sv. Arzeni je bil na smertni postelji ves prestrašen, in njegovi učenci, ki so dobro vedili, kako sveto je živel, ga vprašajo: „Ali se tudi ti bojiš, ljubi oče?“ On odgovori: „O dragi otroci, to ni nov strah; kar živim, tako dolgo že sim se tega dneva bal“. — Sv. Terezija, kadar je slišala uro biti, se je spomnila na tisti čudni glas trobente: „Vstanite vi mertvi, in perkažite se pred sodbo!“ — Sv. Bazili pravi, da naš duh je podoben malerju; on mala v nas mnogotere misli in podobe, in ko se bo nekdanj zagrinjalo časniga ali telesniga bitja pretergalo, bo zakrito risanje ali zagernjena malarija vsim odperta. Če se bodo takrat svete misli in lepe čednosti pokazale, bo to malarju v veliko čast; če se bodo pa gerde čečkarije hudobij pokazale, o kakšna sramota bo to za malarja? — In preljubi moj! kakor je pod snegam gerda groblja z robido zarašena, enako prelepim cvetlicam zagernjena, in se še

le potem, kadar sneg skopni, pokaže; tako je zdaj tvoja duša zagernjena s telesno trohnobo. Kakor hitro bo pa ta telesna trohnoba nazaj zemlji dana, iz ktere je vzeta bila, se bo tudi pokazalo, ali si v svojim sercu smerdljive pregrehe, enake z robido in ternjem zarašeni groblji, ali lepe čednosti, enake prelepim cveticam, zagernjene imel. Nar manjšiga madeža ne boš zakriti mogel. Od vsake nepotrebne besede že boš težek odgovor dajal, pravi Jezus Kristus; in če bo po besedah sv. Pavla pravični komaj obstal, kaj meniš, kaj bo znami? — Spomnimo se torej večkrat na sodbo, ktere se ogniti ne moremo. Zvečer ko se vležeš, ljubi kristjan! — se vprašaj, ali si pripravljen, če te Bog nocojšno noč k sebi pokliče? Izroči se Marii in jo prosi, de bi nam milostljivo sodbo per Bogu sprosila!

3. Pekel.

Kaj ti hočem, preljubi moj! od pekla povedati? Pravijo, de so cesarja Cenona, ko je preopit bil zaspal, iz

njegoviga poslopja nesli, in živiga v pokopališe položili. Pijanost se skadi, in Cenon se zbudi. Črna temota je krog in krog njega, in mertvaški smrad ga obdaja. Na pomoč začne klicati, to de nihče se ne oglasi; ni nobeniga podložniga, nobeniga strežeja, nobeniga preliznjeniga perjatla. Še bolj vpije, pa vse zastonj. V strašni jezi sam sebe grize, z glavo ob steno buta, de jo razbije in — obleži. — V peklu pa je ni smerti, ga ni konca. O, ko bi bilo mogoče, de bi nama, ljubi moj! kateri nesrečnih ondašnjih prebivavcov sam povedal, kakošno je tam, — in kaj je tam zagledal, ko je v to nesrečno stanovanje pahnjen bil! — Misli si mehkužniga bogatinca, kterimu je obilno služabnikov streglo, in kateri si ni nikdar nobeniga veselja pertergal, ampak vse si prvoševal, karkoli je le pozeleti mogel. Razveseljeval je oči, ušesa, usta, napravljaj velike pojedine, pire obhajal, nar boljši vina hranil, po veselih družbah se sprehajal, in vse le mogoče veselice je dolgo časa brez vse

britkosti vžival. Poslednjič pa je mogel umreti in prec po smerti je bil ostro sojen, njegovo življenje pretehtano in duša na enkrat v večni brezen veržena. **O** moj Bog! kakšno spremenjenje? **K**ako zdaj ta mehkužnik strašno zavpije: **K**je sim? **O** strahota ostudniga kraja, kamor sim obsojen! **O** lepe nebesa, kjer bi zdaj biti mogel, kjer pa nikdar nikoli — oh nikoli ne bom! oh lepe nebesa, sam sim vas zapravit! **K**liče in kliče svoje prijatle, ali njegov glas se porazgublja po peklenskih prostorih. **O**h! vpije, ne morem več terpeti, pa terpeti mi bo vekomaj. **O**h! me žge plamen ognjeni, pa me ukončati noče! **R**ešenja ni, hladila ne!

Kaj pa vender je pekel, preljubi moj! **J**e kraj, ker so hudobni od Boga vekomaj ločeni, in kjer je vse hudo zbrano.

1. Pogubljeni so Boga za večnost zgubili. Kakor hitro se grešnik iz tega sveta loči in pred stol večniga sodnika stopi, zagleda vso lepoto Božjo, spozna njegovo dobroto; ali nebesa, za ktere

je bil namenjen, so za-nj zaklenjene in nikdar ne bo va-nje peršel. Odločen od njih ostane — ločen na večno! **Kakšna zguba!** Britko kesanje ga prešine, rekočiga: **Bog** me je za-se vstvaril, de bi per njem zveličan bil; to de nisim hotel. Moje serce je želel posesti, pa ga mu dati nisem hotel. Vedno me je opominjal, prosil, de bi ga ljubil, pa sovražil sim ga in žalil. Jest nesrečnež sim vse zgubil, svojo dušo, veselo večnost, svojiga **Boga**. Tako zdihuje in hitro skoči, de bi se iz globočine pekla proti nebeški višavi povzdignil, pa nepremagljiva moč ga strahuje v žalostni ječi. Grozovito rjove, in kar njegovo obupnost nar bolj povikšuje! je persiljeno spoznanje: **Bog** je neskončna dobrota in pravica. **O** veliki **Bog**! ti si tako dober, jest tako hudoben in hudoben večno vstanem! ti si pravičen, in pravične so tvoje sodbe! **Za** me pa ni več nebes, ni več zveličanja, nikdar nikoli pokoja, zgubljen sim za vselej! — **Zdaj** premišljuje v tminah peklenških s kervijo oškropljeni

križ svojiga Zveličarja. **O** jest nesrečni, spet vpije, kri **Odrešenikova** je na križu v moje zveličanje tekla; tode z lastnim zadolženjem sim vse zgubil. **Tedaj je Kristus za-me zastonj umerl.** Moj nebeški Zveličar je bil z ranami obdan, do zadnje kapljice je svojo kri preлил; umerl je, de bi jest večno živel; pa njegove rane, njegova kri, oh! vse zastonj. **O** svete nebesa! jest vas tedej ne bom nikoli vidil! **O Jezus!** ti si tedaj za-me zastonj umerl!

In ravno to opomnjenje na gnade, ki smo jih vsi prejeli, ta misel, preljubi moj! ta misel, kako lahko bi bil zveličan je nekaj strašniga za pogubljene. „**Pekel vsih peklov, pravi po-božen mož, je ravno, de so pogubljeni persiljeni spoznati, kako lahko bi bili temu grozovitnemu kraju odšli.**“ In kaj bi bilo k temu potreba? **Oh!** nič drugiga ne, kakor z naglo in resnično pokoro k **Bogu** nazaj se verniti. **Oh!** le ena stopnja bi bila potrebna, le resnično spoznanje iz skesaniga serca: „**Grešil sim zoper nebo in zoper Tebe, o moj**

Bog!“ K nogam Marije bi se bil lahko vergel; to de mi ni bilo mar, bo spet spoznal. Od vsiga tega so mi pravilli, k vsimu temu so me silili, vest me je opominjevala, pa nisim hotel slušati. O ko bi mi bilo še enkrat to dano! Oh le še ena spoved, eno premišljevanje, en sam Marii posvečen mesec, oh, le en dan še! — Pa vse je zastonj, nemogoče je! iz pekla ni več resenja, vekomaj ne!

2. V peklu je vse hudo zbrano. Ko se je sv. Pavl v tretje nebesa bil zamaknil, je poln čudenja rekel: Nobeno oko ni vidilo, nobeniga človeka serce ni občutilo, kaj je Bog svojim izvoljenim perpravil. I. Kor. 2., 9. Ravno tako, preljubi! se zamore tudi od pekla reči: Človeško oko ni vidilo, njega serce ni občutilo, kaj bi se dalo permerjati temu, kar je sveta in ostra pravica Božja perpravila njim, ki bodo med pogubljene šteti. Ko bi vse hudo, karkoli vse ljudi na zemlji zadeti more, le eniga človeka zadelo, na priliko, vse nar. hujši bolezni, lakota, revšina in

vse le mogoče nadloge; ali je mar to že kazen pogubljenih? Še ne. Spomni se vsiga terpinčenja, ki so ga Japanski marterniki prestali. Nekteriga kristjana so slekli in ga potem počasi z vrelo vodo polivali, kmali je koža razpokala, meso je začelo gnjiti in marternik je bil tako, živ še, červam v jed. To strašno terpinčenje je časih po štiri tedne terpelo. Nekterim so nohte s perstov pulili, jim neusmiljeno iz vsih udov polagama meso tergali, tako dolgo, da so umerli. Čudiš se, in groza te je, to slišati; in vendar bi ti resnico prikrival, ko bi rekel, da to ali tako je terpljenje pogubljenih. Očeta Lalemanta divji Irokeščani vjemò in suhiga ličja krog njega navale, ter zažgó; in ker je bil še mlad in terdniga zdravja, je dolgo terpel; obe očesi mu izrujejo in sedemnajst dni krog njega živo žerjavico devljejo. Strašna je bila taka smert! Ali je pa to ali tako že terpljenje pogubljenih. O ne, preljubi moj! V peklu je pogubljeni v ognjeno žepleno jezero potopljen, piše

sv. Janez v skrivnim razodetju. 19. 20. Oginj nad njim, oginj pod njim, oginj krog njega, oginj v njem! V razbe-
ljeno peč jih boš vergel, pravi sv. pismo. Kri zastaja po žilah, groza spreletava
kosti. O pekel! ali moram tako dolgo čakati, de že v tvojim plemenu gorim,
de bom verjel in se bal? —

In to bo vekomaj terpelo. Kdor bo pogubljen, bo za zmiraj pogubljen, za zmiraj. Oh! kako dolgo nek bo to „zmiraj?“ Ko bi Bog na vsakih tavžent let le eno samo solzo pogubljenih hranil, oh! koliko solzá, pa tudi koliko let bi bilo treba, de bi se ves prostor med nebam in zemljo čisto napolnil? To že je težko misliti. In ko bi bil ta neizmerni prostor vendar že ves napolnjen, kako bi bilo z večnostjo? Oh, nič drugač ne, kakor bi se še le začela. — Še tole pomisli, ljubi moj! le počasi beri! Dve številke zadostite, de se vse človeško življenje zmeri, postavim 99; tri številke zadosté, de se dopové čas več kraljestev; štiri zadosté, de se dopové starost zemlje noter do stvarjenja; dvaj-

set številčk bi bilo dovolj, de bi se število vsih pešenih zern ob krajih vsih morjá naznanilo. Misli si zdaj versto, na kateri bi bila za vsako pešeno zerno, za vsako kapljo morjá ena številka, misli se versto številčk, koja bi od zemlje do neba segla. — Ali bi zadostila, de bi z njo dolgost večnosti dopovedal? Oh, preljubi! še dolgosti eniga dneva tistih let bi ne dopovedal, ki ne bodo nikoli minile. Zato permerja kraljevi prerok nesrečno večnost kolesu, ki se vedno vertí, čigar premikanje se pa tam spet vselej vnovič začne, kjer bi se ustaviti imelo. V tem nesrečnim kolesu se že po tavžente let vedno verté Juda, Kajn, bogatinec, Lucifer; in ko se bodo še toliko milijonov let in stoletij vertili, kakor je peska ob morju in zvezd na nebu, se bodo vnovič vertiti začeli, z ravno tako brezkončnim vertenjem, kakor večnost sama. — O pravični Bog! kdo bi se ne bal v tvoje strašne roke priti. O večnost, dolgost, širokost brez konca! berlog brez dna! morje brez krajev!

temna ječa brez vrat! — Kdo bi ne trepetal, tebe premišljeva je. Ali bom mar res tako nespameten, de bi zavoljo kratkiga veselja v večni brezen se pogrezniti hotel?

Ali veš zdaj, ljubi moj kristjan! kaj je večnost? Je ura brez kazala, le njen nepokoj se po neizmernih berlogu razlega: Zmiraj, nikoli! nikoli, zmiraj! In v tem brezkončnim času vpraša jetnik z divjim glasom: Koliko je ura? in glas tovarša grozovitniši odmeva: Večnost. — O večnost! čudna beseda!

Preljubi moj! premišljuj prihodnji teden večkrat to čudno besedo: Večnost! Ko je opat Klimak svojiga kuharja, kateri je vedno vesel bil, v zakurjeno peč gledati in britko jokati vidil, ga ljubeznjivo vpraša: Kaj ti je? zakaj tako britko jokaš? Oh! odgovori mladeneč, ko ta švigajoči plemen gledam, in vročino še od dalječ komaj prestanem, se spomnim tistiga ognja, od kteriga Kristus pravi, de nikdar ne bo ogasnil, in objokujem tiste, ki z evangelskim bogatincam v tem ognju

večno terpé. — Preljubi moj! spomni se tudi ti večkrat večnjiga ognja, so-sebno prihodnji teden, premišljuj večkrat gotovo smert in negotovi čas njeniga prihoda, pomisli, de boš čez vse natančno sojen; premišljuj pa tudi, kako lahko večnemu ognju odideš. Izroči se lepo Marii in moli to-le molitev:

Sveta Marija! pomočnica naša, perbežališe grešnikov! če v britkosti svoje duše nazaj v svoje leta pogledam, vidim; de sim, oh! veliko grešil. Strojene pregrehe sim scer iz serca že obžaloval in jih še obžalujem, ker pa noben v tem življenju ne vé, ali je ljubezni ali jeze pred večnim sodnikom vreden, se obernem k tebi, o Marija! s terdnim upanjem, de mi boš odpuščenja vsih grehov sprosila. Prosi svojiga nebeškiga Sina, ki je z nebes peršel, de bi grešnika večniga pogubljenja rešil, de bi jih zveličal, prosi ga, de bi tudi mene uboziga grešnika se usmilil, in v meni vse hudo nagnjenje zaterl. Pridi mi na pomoč v moji smertni uri, in pokaži mi tistikrat Jezusa, ne

kot serditiga sodnika, ampak kot bla-
ženi sad tvojiga telesa. O sveta Ma-
rija, Mati Božja! prosi za-me zdaj in
o moji smertni uri. Amen.

O Marija, varuj me! O Marija,
vodi me! po pravi poti v sveti raj!

Moli še Litanije Matere Božje.

Tudi prihodnji teden moli vsaki dan
eno „Češena si Marija“ za srečno zad-
njo uro. Čez dan večkrat zdihni: „O
Marija, naša pomočnica! prosi za-
me o smertni uri! Amen“.

Ko posvečenje današnje nedelje
končaš, moli še en „Oče naš“ in „Če-
šena si Marija“ za milostljivo sodbo
tistih duš, ktere so bile pred sodnim
stolam Jezusovim, ko si ti to premiš-
ljevanje bral.

Cetero nedeljo.

Marija, nebeška Kraljica.

Sveta mati katolška cerkev vesela imenuje Marijo: „*Kraljico*“. In po vsi pravici. Ze po rojstvu je ona kraljeviga rodu Davidoviga. Rodila je tudi Kralja vsih kraljev, Gospoda vsih gospodov. Kraljica je zavoljo čistiga spočetja; zakaj ona sama je od začetka svojiga življenja brez madeža; torej nikoli ne sužnja satanova, temuč ona je satanu glavo sterla in ga nji sužnjiga storila. Po nauku Tridentinskiga zbora je gotovo, de Marija nikoli nobene krivice, nobeniga nar manjšiga pregreška ni storila; nikoli ni milosti Božje zgubila, nikoli je ni otemnila, pa tudi nikoli nobene nepridama ne zamudila; z eno besedo, nikoli ni omerznila, nikoli ni prejenjala z Bogam se čedalje

bolj zedinjati. In Marija je Boga ljubila, kolikor je bilo le mogoče.

Sv. Pavl nas pa uči, de so svetniki različne milosti dosegli, tako, de je vsaki svetnik v svoji čednosti velik postal: eden v gorečnosti za zveličanje duš, eden v spokorjenju, edin v terpljenju; še drugi v premissljevanju. Potem so pa tudi vsaki po svojim zasluženju razločeni v nebeški časti. „Zvezda namreč se loči od zvezde“, pravi sv. pismo. I. Kor. 15, 41. Tako se aposteljni ločijo od marternikov, spovedovavci od devic, nedolžni od spokornikov.

Marija pa, ki je polna vsih milost, je bila tudi v vsaki čednosti vikši memo vsaciga družiga svetnika. „Veliko znamnje se je perkazalo na nebu“, pravi sv. Janez v skrivnim razodetju 12, 1. žena s solncam obdana, s krono dvanajstih zvezd na glavi. — *Kraljica Aposteljnov.*

Kraljica marternikov, ker je več terpela memo vsih. Saj jim je Ona s svojo veliko stanovitnostjo v britkim terpljenju njeniga Sina pokazala, in jim

s svojim zasluženjem perdobila serčnost, de so dali svoje življenje za sv. vero. — *Kraljica devic*; zakaj prva je bila, ki je bandero beliga limbarja — svetiga devištva povzdignila, ker je prva obljubo devištva storila; prva, ki je stopila v trumo na čelu zaznamvanih, ki za Jagnjetam hodijo in neznano pesem pojó. Skriv. raz. 14. — *Kraljica očakov*, kateri so, akoravno so bili polni čednost, sveti, pravični pred Bogam, obloženi z bremenam izvirniga greha, v tihi žalosti težko čakali predpeklam zdihujoči skoz skrivnostno zagrinjalo Božjih obljub — so čakali, kdaj bo persvetila „Zgodnja Danica“, ki luč dneva naznanuje. In ko se svitla „Zgodnja Danica“ perkaže — ko se Marija rodi — jo veselo pozdravijo — svojo kraljico. — *Kraljica prerokov*, ki so davno pred prerokovali: „Glej! Devica bo spočela in Sinu bo rodila, in ime mu bo: Bog z nami“. Izaja 7, 44. Ona sama je prerokovala: „Odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi“. Luk. 1, 48. In kako

na tanko se spolnuje njeno prerokovanje! Ni ga dne, ne ure, de bi prečiste Devica njeni zvesti služabniki ne častili. — Marija je Mati Svetnika vsih Svetnikov, iz nje izhaja vsa svetost, Jezus Kristus, in tako je deležnica svetosti vsih svetnikov postala, v resnici: *Kraljica vsih svetnikov*. Zato poje že kraljevi prerok od nje ps. 44.: „Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatim oblačilu, obdana z lepoto“, ker so v Marii vse milosti, vse posebnosti, vse zasluženja svetnikov združene.

Ako je torej po besedah sv. Pavla gotovo, de Bog po zasluženji povračuje, je tudi gotovo, kakor pravi sv. Tomaž, de je presveta Devica Marija, ker je njeno zasluženje več, memo zasluženja vsih svetnikov; čez vse svetnike povzdignjena,

Pa Marija je tudi „*kraljica angelov*“. „Častite vi angeli, pravi s. Bernard, Mater svojiga kralja, ker dete, ktero je ona Devica rodila, kot svojiga in našiga kralja molite“. „Angeli, pravi sv. Anton, dobivajo svit-

lobo, popolnamost in zveličanje od Jezusa, kateri v nebesih in na zemlji vse prenavlja“. Marija je pa Jezusa, zveličanje in kralja angelov rodila in je tako tudi njih kraljica. „Marija je svetejši ko Serafini in Kerubini“, pravi s. Efrem.

Zato, pravi s. Anzelm, je hotel naš Zveličar pred svojo Materjo v nebesa iti, de ji je v kraljestvu Božjim sedež perpravil; in sv. Peter Damianski pravi, de je bilo vnebovzetje Marije Device še častitljivši, kakor vnebohod Jezusov; zakaj Zveličarju so peršli naprot samo angeli; Materi Marii pa je peršel naprot Sin sam z vso nebeško trumo angelov in svetnikov. Zato, kakor piše sv. Alfonz, po besedah opata Gverika, Jezus od svoje Matere takole govori: De bi Očeta častil, sim peršel na svet, de bi pa Mater častil sim šel v nebó, de bi ji mogel z nebes naprot priti; in jo častitljivo v nebeško čast sprejeti.

Sv. Ligvori nam vnebovzetje Marije *nebeške kraljice*, takole popisuje:

Ko pride Zveličar z nebes, svoji Materi naproti, in ko jo sreča, jo s temi besedami nagovori (vis. pes. 2): „Vstani, hiti, moja prijateljica, moja golobica, moja lepa, in pridi. Zima je pretekla in prešla. Pridi moja ljuba Mati, moja lepa, moja čista golobica, zapusti dolino solz, kjer si toliko terpela iz ljubezni do mene. Pridi z Libanona, nevesta moja, pridi z Libanona, kronana boš“. Pridi z dušo in s telesam, de boš prejela plačilo za svoje življenje. Če si veliko terpela na zemlji, je pa tudi neizrečeno veliko veselje in veličastvo, ktero sim ti v nebesih perpravil. Pridi, de boš sedela per meni; pridi, de prejmeš krono, ktero ti bom dal, kakor kraljici nebes in zemlje“. In ko pride v družbi angelov do nebeških vrat, kličejo angelci, kateri jo spremljajo, unim, ki so znotraj: Odprite, poglavarji, svoje vrata, in vzdignite se vrata večne, de bo šla noter kraljica časti“. In kadar so nebeški duhovi, piše nadalje s. Ligvori, ugle-dali Marijo tako lepo, tako častitljivo,

vprašajo z enim glasam angelce, kateri so jo spremljevali: „Kdo je ta, ktera iz pušave pride, polna veselja, naslonjena na svojiga ljubiga? Kdo je ta prelepa stvar, ki pride iz pozemeljske pušave, iz kraja ternja in osata? Pa pride tako čista, toliko čednost bogata, naslonjena na svojiga ljubiga Gospoda, kateri jo s tako častjo spremlja; kdo je? In angelci odgovoré: Ta je Mati našiga Kralja in naša Kraljica, blagoslovljena med ženami, milosti polna, svetnica vsih svetnikov. Božja per-jatlica, neomadežvana golobica, nar lepši med stvarmi. Na to začno vsi duhovi jo blagorvati, jo hvaliti in ji prepevati, bolj po pravici, kakor so nekdej Judje prepevali Juditi. „Ti čast Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti češenje našiga ljudstva“. Oh naša Gospá in Kraljica, ti slava nebes, veselje naše dežele, ti si čast nas vsih! Lej! tukaj je tvoje kraljestvo; lej mi vsi smo tvoji podložni, na tvoje povelje perpravljeni, tebi streči. — Tako

popisuje sv. Ligoriji čast in slavo Marije, nebeške kraljice.

Po pravici pravi sv. Krizostom: „Ni svetejšiga, ni večjiga, ni veličastnišiga dobiti, memo Marije, prečiste Device“. In sv. Efreem pravi: „Ona je nar večji čudež svetá, krona vsih svetnikov“.

O kristjan! glej! kako visoko je Marija povzdignjena; kraljica je nebeška. Gotovo per Jezusu, na Njega naslonjena, veliko premore; zroči se ji torej popolnoma; posebno dans, ter jo lepo prosi, de bi ti od svojiga nebeškiga Sina gnado sprosila, de bi svoj revni gresni stan prav spoznal, se v zakramentu sv. pokore popolnoma očistil, potem vedno čist do konca svojiga življenja ostal, de bi ti Marija s trumo nebeskih angelov o smertni uri naproti peršla, ti v nebesih svojimu Sinu, kot njej zročeno dete pokazala, de bi potem tudi ti v nebesih vso večnost z njo vred kraljeval.

Moli zdaj še pred premišljevanjem eno „Česena si Marija“.

Premišljevanje.

1. Spoved.

Tri nedelje, preljubi moj kristjan! si že Marii v čast premišljeval, in scer kar je za tvojo dušo nar potrebniši, nar boljši. Vem, de si med tem čašam večkrat k Jezusu zdihnil in mislil: **O** de bi pač mogel, z njim se zediniti! Tode, kako majhno je število nedolžnih duš, ktere bi nar bolj nedolžniga, čistiga Jezusa prejeti smele. Skor vsi smo po lastnim zadolženju, per sv. kerstu nam podeljeno gnado zapravili, ter si tako sami vrata nebeske zaperli. Vender nas ljubeznjivi Jezus ni zapustil; svoji cerkvi je še drugi perpomoček dal, namreč zakrament sv. pokore, ki je edino rešilo za grešnika, ako hoče še zveličan biti. Premisliva dans ta sv. zakrament, de boš tudi ti že dans in ves prihodnji teden prav in vredno se perpravljaj, za ta sv. zakrament, in nar pred premisliva dobrote njegove.

1. Perva dobrota *je mir vesti;*

ko bi spovedi ne bilo, ljubi moj! kaj bi bilo z nami? Človek slab, že od rojstva le k slabimu nagnjen, od slabih zgledov tako rekoč rinjen, od slabih tovaršev zapeljevan, pada iz hudobije v hudobijo, greh na greh naklada, ter se iz globociga brezna še v globokejšiga pogrezva. Zastonj si zdaj perzadeva v družini, v razveseljevanju sam pred seboj bežati, ko serce njegovo občuti rano, ktero zmiraj seboj prenaša, in se je znebiti ne more. Kersanske resnice ga s strahom navdajajo, vest ga ven in ven, v samoti in v družini, podnevi in ponoči peče. Vse stvari mu očitajo njegove pregrehe; in vse, kar vidi in sliši, mu tako rekoč pravi: Ti nehvaležni grešnik! — Nekoga, ki je zatožen, de je nedolžniga ubil, deželjska gosposka zasači. Vprašajo ubijavca, ali je mogel po toliko hudobii še spati? „Nisim mogel, reče, ker sim zmiraj okrog sebe polno tožnikov imel, namreč tice, kateri so bile priče moje hudobije“. — Živa podoba grešnika je to. Usmiljeni Bog

je za tiste, ki žalujejo in se kesajo zavoljo svojih grehov, zakrament s. pokore postavil. — Glej, ljubi kristjan! kako dober je usmiljeni Bog! O kako dobro, kako prijetno je za grešnika, ki po obtoženju svojih grehov zasliši tolaživne besede: „Sin! pojdi v miru, tvoji grehi so ti odpušeni; vse je perzaneseno, vse je pozabljeno“. To je mir, ki ga svet ne more dati.

Druga dobrotà: *dušno ozdravljenje*. Če huda bolezen človeka napade, če strašne znamenja oznanujejo nevarnost bolezni, se zurjen zdravnik naglo pokliče, in kmali je upanje, de bo bolje. Vse je veselo! In vendar to le naše telo zadene. Če je pa tvoja duša od pregrešnih, že vkoreninjenih navad nadlegovana, se podaj k dušnimu zdravniku, zdravilo, ktero ti bodo duhovni zdravniki dali, bo rano tvoje duše naglo zacelilo. In kolikokrat mora bolnik grenke zdravila piti, de bi telesno zdravje zadobil, ali clo hude bolečine terpeti, — ali pa tudi za duhovno zdravje kaj tako grenkiga

ali težkiga naklada. **O** nič težkiga ne. Samo de razodeneš vse dušne rane enimu samimu človeku in scer človeku, kateri sam ravno to zdravilo za-se potrebuje, kateri je po Božjih in človeških zapovedih k molčanju zavezan; — človeku, ki je tvoj skerbni oče, ki ti hoče novo življenje milosti Božje podeliti. Lej! tvoja bolna duša se ozdravi.

Tretja dobrota: *Spoved je nar gotoveji perpomocek zoper hudo nagnjenje.* Nar hujši nejevernik Voltér pravi, „de je spoved nar močnejši uzda skrivnih pregreh“. On bi pa mogel reči, edina uzda skrivnih pregreh je spoved. Lastna skušnja nas uči, kako potrebna je spoved; zakaj saj vsi vidimo, de je, če mlad človek večkrat zakrament sv. pokore prejme, njegova vera vedno terdnejši, on v čednostih zmiraj močnejši perhaja; če pa sv. spoved zanemarja, kako naglo iz pregrehe v pregreho pada in njegova vera silo peša.

Ne bom ti od tega tù več govoril, ker sim prepričan, de sam spo-

znaš dobroto večkratne spovedi, česar te gotovo tudi lastna skušnja uči, in boš tudi še zadej nekoliko od zakramenta sv. pokore bral. Le še nekoliko ti hočem nasvetovati, de boš s toliko večim pridam sv. zakrament prejel.

2. *Navod k spovedi. Pred spovedjo.* Zvôli si taciga spovednika, kteriga spoznaš nar boljiga, de te bo varno vodil po nevarnim morju tega življenja na nebeški brod večniga veselja. Sprašaj natanko svojo vest; še veliko več si perzadevaj, pravo čeznatorno kesanje svojih grehov obuditi, zakaj gotovo je, de ti bodo grehi odpušeni, če boš resnično jih obžaloval. Mogoče je, v sili odpusenje grehov zadobiti brez spraševanja vesti, brez spovedi, brez zadostenja, nikoli pa to ni mogoče brez praviga kesanja. De boš pa čeznatorno kesanje, kar je že posebna gnada Božja, zadobil, prosi Boga ponižno te milosti. Zato pomisli: služabnik, ki se svojiga kralja loti, zasluži smert; kaj si pa ti zaslu-

žil, ki si se Bogu samimu ustavil? Tistiga vsakdo zaničuje, ki je svojimu prijatlu, svojimu dobroniku ali svojimu očetu, kaj žaliga storil; ti si pa toliko dobrot svojimu nebeškemu Očetu z nehvaležnostjo povernil! Žalosti bi skoperniti mogel, ko bi v nagli jezi svojiga očeta ubil; svojiga Zveličarja pa si tolikokrat križal! — Z zateklim, prisadnim obrazam bi te bilo sram se pokazati; oh, kakšna je pa duša tvoja!

Vzdigni se torej v duhu prot nebesam, in reci! O lepe nebesa! kolikokrat koli sim grešil, sim pervolil vas zgubiti! — Pojdi pa tudi v duhu v pekel. Kdor se v tem življenju večkrat v pekel zamisli, ne pojde po smerti va-nj. — Moli tudi rad in premišljeno lepo molitev za odpušenje grehov, ki jo tudi zadej dobiš.

Per spovedi opusti vse nepotrebno in dolgo perpovedovanje okolišin, tudi se nikar nič ne zgovarjaj, še manj pa svoje grehe na druge zvrčaj; le sebe toži. Ali glej! de natanko to storiš. Po obtoženju poslušaj spoštljivo, česar

te spovednik podučajo, in varuj se, de ne boš tistikrat še vesti spraševal in premišljeval, ali si vse povedal ali ne; zakaj to je hudičeva zvijača, kateri hoče tvojo pazljivost odverniti ali saj zmotiti, de bi vsiga ne ohranil, kar ti spovednik pravijo. Ko se ti sveta odveza deli, prosi klečé križaniga Jezusa de boš s kervijo čisto opran, ktera iz njegovih ran teče, ter lepo, s pobitim, ponižnim sercam čeznatorno kesanje ali grevengo moli.

Po spovedi ne odlašaj pokore, ampak naglo jo opravi. V permeri z velikim dolgam, ki ti je odpušen, je tako majhna, de se v resnici zgovarjati ne moreš. Perdeni po svoji misli še sam nekoliko zraven.

De boš pa zadobljeno milost gotovo ohranil, rabi naslednje perpomočke: Molitev, ogibanje perložnosti in preje-manje svetih zakramentov. De boš to še ložé storil, si še tole zapomni: Spoveduj se vselej tako natanko in odkritoserčno, kot de bi bila ta spoved zadnja tvoja. Francozovsk voj-

šak se ni ne doma ne na vojski nikoli popred vlegel, dokler ni bil perpravljen, pred Boga samiga stopiti; in to je 38 let terpelo. In drugič, ko se spoveduješ, se spoveduj tako, kakor bi se Jezusu samimu spovedoval. Tedaj ti bo veliko lože svoje grehe spoznati, in tudi več tolažbe, posebno boljši kesanje svojih grehov boš občutil.

Zgled.

Velik grešnik pride enkrat k sv. Bernardu in mu žalosten in ves objokan potoži, de je zavoljo veliko in hudih pregreh gnado Božjo zgubil, in de si je nikoli več dobiti ne upa. Poln smiljenja ž njim mu sv. učenik reče: „Nikar sin! tega ne misli; obupati ne smeš; zakaj, če se tudi bojiš, de bi per Bogu sam gnade ne zadobil, se vender smeš zanesti, de jo po Marii dobiti zamoreš; ona se ne imenuje zastonj milosti polna“. Potem vzame sv. Bernard sv. pismo in mu odpre tisto stran, kjer sv. Lukež piše: „Ne

boj se, milost si dobila“, in mu reče: Ali veš, dragi sin! kaj te besede pravijo: Marija je milost dobila? Ali je mar Marija kdaj milost zgubila, de bi jo zdaj nazaj dobila? Kaj še! Dobiti se pa zamore, kar kdo drugi zgubi. Lej sin! ti si milost zgubil, in Marija jo je dobila. Pojdi torej in teci k Materi Božji, verzi se na kolena in zdihni k njej: O Mati milosti Božje! oh, ozri se na reveža! glej, gnado Božjo sim zgubil, ti pa si jo dobila. Mati! daj mi zgubljeno gnado nazaj, sprosi mi sprijaznjenje s tvojim Božjim Sinam, in pomagaj mi, de ne bom nič več grešil. — Ubogi gresnik je bil potolažen, teče v cerkev, prosi Marijo, kakor mu je bilo rečeno, bitko svojo pregreho objokuje, stori ostro pokoro in najde zgubljeno gnado, ktero je tudi do smerti zvesto hranil. — Stori tudi ti, ljubi kristjan! tako, in padi pred Marijo, nebes kraljico, prosi jo, de bi ti gnade sprosila, de vredno zakrament sv. pokore opraviš. Beri tudi, kar zadaj v teh bukvicah od za-

kramenta sv. pokore najdeš, posebno lepo moli molitev pred spovedjo za odpušanje svojih grehov.

2. Sveto Obhajilo.

O ko bi bilo mogoče, de bi v resnici spoznal; kako je preimenitno to delo, sveto Obhajilo! Ali to ti popisati meni ni mogoče; zato tu le nekoliko in le prav poveršno povedati hočem, kako ti Jezus sam od tega nar svetejšiga zakramenta govori. Poslušaj torej, kaj ti Jezus govori:

1. Perpravi mi stanovanje, duša moja! kliče Jezus, zakaj, lej! k tebi hočem v svate priti, per tebi, pod tvojo streho hočem prebivati. Če kdo kralja perčakuje, olepša svojo hišo, kolikor je le mogoče; če kdo perjatle pogostiti hoče, jim nar boljši reči pervravi; — in jest, draga duša! sim tvoj kralj, ki v svoji krotkosti k tebi pridem, sim tvoj Bog, kteriga nebo in zemlja obseči ne moreta. Kolikor bolj tedej se jaz znižujem, toliko bolj si perzadevaj, me spodobno sprejeti. Ni še

zadosti, de hišico svojiga serca per sv. pokori vsiga greha očediš; ozaljšaj jo tudi prav lepo z zlatam čiste ljubezni, s kadilam resnične in preserčne pobožnosti do mene.

O vi vsi, ki niste ne merzli ne gorki, govori še Jezus, ki se brez vse perprave prederzujete mene sprejeti, kaj vam hočem reči! Že zjutraj zgođaj perpravljate obednico za svoje perjatile, pomivate klopí in stole, ometate in olepšujete vse stene svoje hiše; pa komaj četertinko ure odločite za perpravljanje, de bi mene sprejeli, in vendar svatje, ki jih vi povabite na gostovanje, marsikterikrat nimajo ne prave ljubezni do vas ne praviga perjatelstva; jest pa vas zmiraj v resnici ljubim.

O vi vsi, ki toliko časa za posvetne dela potratujete, se toliko trudite za pozemeljske reči, de ne najdete le pol ure, se nekoliko v duhu zbrati in name misliti! **O** posvetneži! kako dolgo boste še nečimurnosti in lažnjivosti tega sveta verjeli? Kako dolgo še bodo vaše otovorjene in oterpnjene serca za

moje dobrote mlačne ostale? Vaše serce se od mene obrača, kakor de bi za-me ne marali, kakor bi se vam studilo nad menoj. Neumneži! kdo vas je tako oslepil? — Mlačne duše! ki vas že težko prenašam, kmali vas bom iz svojih ust pljunil.

O vstani tedej, duša moja! se Jezus spet k tebi oberne, vstani hitro, in ne bodi mlačna proti meni, ampak hiti mi naproti. Pridi in poglej mojo velikost in svojo slabost, in spoznaj z evangelskim stotnikom svojo nevrednost. Pridi, duša moja! in ljubezni vneta me z Cahejem vesela v svojo hišico vzemi! Pridi in perpravi svoj dar kakor pravični Abel! Tedaj mi bo tvoje Obhajilo ljubo in tebi koristno.

Tako lepo te Jezus kliče. Kaj mu hočeš na to odgovoriti? Zdihni k Njemu: **O** Gospod! moj Bog! moj kralj! ki te nebo in zemlja ne obsežeta, ki si neskončno svet, ti me vabiš, ti mi samiga sebe ponujaš. Ali sim pa tolike milosti vreden? Oh nikakor ne! Skorej si ne upam pred te

priti, ker je moja duša še le od ger-
dobe greha oprana; pogledati te, si ne
upam, koliko manj še prejeti. Kako,
o Jezus, hočeš per meni biti? poznam
tvojo svitlost, pa spoznam tudi svojo
temnoto, svojo nepopolnamast. Oh kdaj
bo le moje serce dovelj čisto, dovolj
lepo tebe sprejeti?

In Jezus ti spet reče: Ne bodi
tako maloserčna, ne tako nepokojna,
ljuba duša moja! Jest sim scer trikrat
sveti Bog, vem, de ti nisi angel. Tudi
ne tirjam popolnoma svetosti; hočem
pa, de se zmiraj bolj in bolj očištuješ.
Stori toraj, kar le premoreš, in stori
urno, kar bo še pomanjkljiviga, bom
z eno besedo vse nadomestil.

Gorje tebi, duša moja! ako vsiga ne
storiš, kar je v tvoji moči. Ako bi se moji
mizi omadežvana perbližala, bi jo os-
krunila in sama sebi pogubljenje vžila.
Očisti se tedej vsiga madeža, ako ho-
češ blagoslov in usmiljenje mojiga sve-
tiša doseči. Sodi sama sebe, sodi se
ostro, de ne boš sojena. Preiši na
tanko vse strani svojiga serca in ko

so lepo vse očišene, jih ozaljšaj, prepreži z nar lepšimi čednostmi in perčakuj me pazljivo pa hrepeneče.

Reci zdaj svojimu ljubimu Jezusu: Gospod, moj Bog! primi me in me derži! pelji me, kamor hočeš, le glej, de ne padem. Scer sim terdno sklenil tvoje sv. zapovedi na tanko spolnovati; ali če ti svoje obličje od mene odverneš, bom kar naravnost spet v pregrehe padel, in se vnovič spet omađežval. Glej! o Gospod, glej mojo slabost in hiti mi pomagati. Pomagaj mi, o Jezus! saj sam nič ne premorem, daj mi, vredno te prejeti in s teboj in per tebi vekomaj ostati. Amen!

Zdaj moli Litanijs Matere Božje in navadne molitve; ako utegneš, moli dans tudi sv. križev pot in prosi Jezusa, de bi ti gnado dodelil, ta teden posebno zbrano moliti, de bi se tako bolje perpravil k prejemi sv. zakramentov. Čez teden moli spet eno „Češena si Marija“ s prestavkam: *O Marija, nebeška kraljica! pokaži*

*nam Jezusa, blagoslovljeni sad tvo-
jiga telesa!*

Sprašuj ves teden, sosebno zve-
čer, svojo vest, in perpravljaj se lepo,
ker boš prihodnjo saboto ali nedeljo
k sv. zakramentam perstopil.

Peto nedeljo.

Marija, vrata nebeške.

Ko je očak Jakob po povelji svojih staršev v Mezapotamijo šel in ga je noč prehitela, je na planjavi prenočiti mogel. V spanju vidi lestvico, ki je od tal do nebes segla. Po njej so angelci gori in doli hodili in na verhu je Bog sam. Ko se zbudi, začuden reče: Zares, Gospod je tukaj pa nisim vedil, in kako strašen je ta kraj! tu ni družiga kakor hiša Božja in *vrata nebeške*. I. bukv. Mojz. 28, 17.

Cerkveni učeniki spoznavajo v tej lestvici, katero je očak Jakob vidil, Marijo, prečisto Devico, katero sv. cerkev „*vrata nebeške*“ imenuje; zakaj po nji je peršel Jezus na svet, po nji zadobivamo darove milosti nebeške; z njeno pomočjo zamoremo tudi mi v nebesa priti; ker ona je, pravi s. Meto-

dij „*začetek, sreda in konec* našiga zveličanja“. *Začetek*, ker nam je *Odrešenika* svetá rodila, ki nas je sužnosti greha odrešil, in ker nam še zdaj odpušanje grehov per svojim usmiljenim *Jezusu* sproša. Je *sreda*, ker nam kaže s svojim zgledam pravo pot proti nebesam, po kateri nas pa tudi podpira s svojo mogočno priprošnjo, ter nam dar stanovitnosti dobiva. *Konec*, ker nam ona tudi vrata nebeške odpira. Zato odgovori na vprašanje, kako bomo iz te solzne doline - v nebesa peršli, sv. Avguštin: „Po *Maríi*, ki je lestvica nebeška postala, po kateri je *Bog* na zemljo peršel, de bi tudi mi po njej v nebesa šli“. In sv. *Bernard* pravi: „Po tebi, *Marija*! so nebesa odperte, je pekel izpraznjen, nebeški *Jeruzalem* popravljen; grešnikom, ki so večno smert zaslužili, je življenje dano“. Njeno čisto, nedolžno bolj angelsko, ko človeško življenje je *Boga* naklonilo, de je v nji na zemljo peršel, in ravno njeno sv. življenje, njene

čednosti so stopnje, po katerih moremo za njo v nebesko kraljestvo.

O koliko svetnikov bi ne bilo v nebesih; ako bi jih ne bila Marija s svojo mogočno pomočjo vanje perpe-
ljala! Zato pravi kardinal Hugon: „Ve-
liko svetnikov je v nebesih po proš-
njah Marije Device, kateri bi nikoli ne
bili tam brez njene pomoči“. Sv. Bo-
naventura pravi: „Kdor v njo prav
zaupa, temu se bodo nebeške vrata
odklenile“. In zato imenuje s. Efrem
pobožnost do Marije: „Odpiro nebeš-
kiga Jeruzalema“. Vedno bi torej mo-
gel prositi s sv. Ambrožem: „Odpri nam
nebesa, o Devica! katerih ključe ti
imaš“. Odpri nam nebesa, o kraljica
nebeška! ker ti si sama „*vrata ne-
beške*“.

Po besedah sv. Janeza v skriv-
nim razodenju je Marija kronana z
dvanajstimi zvezdami, kar jo dela kra-
ljico nebeško; po besedah visoke pes-
mi (4, 8.) pa je kronana z lêvi in z
leopardi: „Pridi z Libanona, pravi vi-
soka pesem, nevesta moja, pridi z Li-

banona, pridi, boš kronana z zarodam lévov, s hribov leopardov“. Kako je to? Cerkveni učeniki pravijo, de so zverí grešniki, kateri po prošnji Marije Device postanejo svetli, kakor nebeške zvezde, ktere se pa na glavi Marije Device lepši svetijo, kot vse zvezde, ktere na nebu vidimo. Zato je Marija Gospá nebeškiga kraljestva, ker gospoduje tam, kakor hoče, in perpelje tje kogar hoče, kar in kakor Bog sam hoče. In sv. Janez Damaški pravi: „Marii služiti, v njeni družbi biti, je nar večji čast; in njej pokoren biti, je več, kot kraljeva čast“. Nasprot pa pravi: „Ljudstvo, ktero njej ne služi, bo poginilo; ljudje, kateri nimajo pomoči tako mógočne Matere, tudi nimajo pomoči Sina Božjiga, in vse nebeške družine ne“.

Zares, vedno bodi hvaljena neskončna dobrota našiga Boga, de nam je v nebesih Marijo Devico besednico postavil, de ona, kakor Mati sodnika in Mati milosti, naše zveličanje oskerbljuje! Zato kliče sv. Bonaventura:

„Poslušajte ljudstva! ktere želite kraljestvo Božje doseči: „Marijo Devico častite in bote našli večno zveličanje!“

— „Hodimo pa, pravi dalje, po stopinjah Marije Device, o grešniki, in njenih svetih nog se oklepajmo! Deržimo se je terdno, in ne spustimo je, dokler nas ne blagoslovi“. Hoče reči: Zaupajmo terdno v Marijo, prosimo jo, de nas blagoslovi in nam njen blagoslov nebesa odpre. Zato pravi sv. Anzelm: „Zadosti je o Marija! de le ti hočes naše zveličanje, in gotovo ne bomo mogli — de bi zveličani ne bili“. Sv. Antonin pristavi: „Gotovo je, de bodo tisti, v ktere Marija svoje oči oberne, opravičeni in zveličani“.

Sv. Frančišk je nekđaj imel enako perkazen, kakoršno očak Jakob. Vidil je dvé lestvice proti nebesam naslonjene; eno rudečo, eno belo; na rudeči je bil Jezus, na beli Marija. Vesel je bil viditi, kako njegovi tovarši serčno zaporedama hité po rudeči lestvici; pa z žalostjo zapazi, kako jih več spet ž nje pade. Ko se pa vès žalosten

k Jezusu zdihujoč oberne, mu reče Jezus: „Povej svojim ljudem, naj po lestvici moje Matere stopajo“. In svetnik naglo svojim tovaršem zakliče: „Bratje, pojdite po beli lestvici Device!“ Slušali so, in tudi srečno gori došli. Akoravno je rudeča lestvica, ki pomeni pot križev in težav, prava pot proti nebesam, je pa zares tako sterma in težavna, de jih veliko brez pripomogljive lestvice bele — nebeške Matere — ne pride do verha.

Zatorej, ljubi kristjan! stopaj tudi ti po beli lestvici, teci pod varstvo mogočne kraljice, ktera ti bo gotovo vrata nebeške odperla, ako ji boš le zvesto služil. Pojdi tudi ti po tisti beli lestvici proti nebeškim vratam in glej za Marijo, ktera te bo varno peljala do nebeškiga Očeta. Visokost in stermost te lestvice naj te nikar ne prestraši; Marija sama je šla po nji; brez števil svetnikov in svetnic je šlo že naprej — in Marija sama te bo spremila, ti pomagala, te tolažila, podpirala, ti bo moč dajala, te pada varovala. O

le serčen bodi, ljubi moj prijatel! le serčen bodi, stopaj za Marijo; lej! vrata nebeške so odklenjene, nebo je odprto; krona se sveti, za te je perpravljena; ali mar ne boš hitro in serčno hrepenel po nji? —

Pojdi torej v duhu proti nebu, in poglej kraj, kjer te Marija z vso nebeško trumo že čaka; poglej kraj, ki je tudi tebi perpravljen, de boš toliko bolj vse minljivo zaničeval in le po nebesih hrepenel! —

Premišljevanje.

Nebesa.

Dans, o preljudi moj kristjan! dans je dan, ki ga je Bog naredil; veseli se in veselja poskakuj, zakaj Jezus, tvoj Bog, tvoj Gospod je sam s teboj. O sreča neizrečena! Jezusa, svojiga Boga imaš v svojim sercu! — Zapusti v duhu slabo, minljivo zemljo in pojdi z Jezusam tje, kjer je On, preljudi

tvoj, domá, kjer je tudi za te lepo, prelepo stanovanje perpravljeno, podaj se z zemlje in povzdigni se v duhu proti nebesam, in glej, kaj ti je Jezus, ženin tvoje duše, tam perpravil. — Pa kako ti hočem kraj popisati, kateriga je Bog svojim izvoljenim perpravil?

Nebesa so prebivališče Božje, prebivališče Angelov in Svetnikov, in zbiralíše vsiga dobriga, vsiga veseliga in prijetniga; nebesa so nar lepši delo Božje vsigamogočnosti, so cena Kristusove kervi. — Torej si misli, ljubi moj kristjan! vse, kar je lepšiga, nar imenitnišiga na svetu, in vse to ni še clo nič proti temu, kar zveličani v nebesih vživajo. „Nobeno oko ni vidilo, in nobeno uho ni slišalo, in nobeno človeško serce ni občutilo, kaj je Bog tistim perpravil, ki ga ljubijo“, pravi sv. apostelj Pavl I. Kor. 2, 9. To je gotovo, de tam je nova dežela, v kateri ni nobene nesreče več; nobene vročine, ki bi te pekla; nobeniga mraza, ki bi te tresel. Tvoje oči bodo vidile, kar je nar lepšiga; tvoje ušesa bodo po-

slušale, kar je nar prijetnišiga; tvoje serce bo občutilo, kar je nar svetejšiga; tvoja duša bo dosegla, kar je nar ljubšiga. Ni ga tam, de bi želel biti bolj srečin, kakor ga je Bog sam srečniga storil. Povsod je zastopnost, povsod prijaznost, povsod veselje in ljubezen.

Sv. Adrijan je bil pred svojim spreobrnjenjem rimsk vojsak. Ko je vidil, kako so kristjani, ki so jih rimski poglavarji zavoljo sv. vere preganjali, in neusmiljeno morili, stanovitno vse terpeli, raji, kakor sv. vero zatajevali, se je grozno čudil, in jih je vprašal, kaj vender upajo po smerti dobiti, ker tolikanj in tako stanovitno terpé? Na to so mu sveti kristjani tako odgovorili: Terdno upanje, de bomo po smerti, če zavoljo vere umerjemo, tako srečni, de vse to kar se na svetu dobriga in prijetniga misliti more, ni clo nič proti temu, kar nas na unim svetu čaka. To upanje nam vse naše terpljenje tako polajšuje, de ko bi sto življenj imeli, bi jih z veseljem vse

zgubiti hotli, de bi le tisto srečo zadobili, ktero nam je Bog po smerti perpravil. Naše terpljenje na svetu je kratko; zveličanje pa, ki nas po smerti čaka, je brez vsiga konca — večno. In ta odgovor je Adrijana tako razveselil, de se je k kersanski veri spreobernal, in de je tudi on svojo kri za njo prelil. —

Premisliva, ljubi moj! kolikor je nama mogoče, to nezapopadljivo nebeško veselje, po katerim so zmiraj dobri kristjani tolikanj hrepeneli. S. Avgustin pravi, de vse nebeško veselje je zapopadeno v teh treh besedah: „Vidili, ljubili, hvalili bomo“. — Vidili bomo Boga, kakor je sam na sebi, spoznali bomo njegove Božje popolnamosti, njegovo dobroto, vsigamogočnost, modrost, previdnost in vse druge njegove lastnosti. To spoznanje dela zveličanim v nebesih toliko veselje, de ga mi tukaj nikakor zapopasti ne moremo. — Ljubili bomo Boga čez vse, in tako, kakor je vreden ljubljen biti. In ravno ta sveta ljubezen v zveličanih dušah

tako sladko občutenje obuja, de jih nezapopadljivo in neskončno srečne stori: in to, ker dobro vedó, de ne bodo nikdar Boga, kteriga tako neizrečeno ljubijo, zgubili, ravno to še veliko njih veselje povikšuje. — Hvalili bomo Boga, kakor mu angeli brez nehanja čast in hvalo in slavo pojó. Tudi v tem imajo zveličane duše v nebesih tako neizrečeno veselje, de ga revni prebivavci tega sveta ne morejo zapopasti.

Svojiga Boga torej bomo vidili, nerazumljivo zedinjenje namreč, ktero iz treh oseb ali peršon, presveto Trojico — Eniga Boga stori, Večniga Očeta, ki nas je vstvaril, Sina, ki nas je odrešil, sv. Duha, ki nas razsvetljuje, bomo vidili, ljubili in hvalili.

Zraven tega bomo v nebesih tudi vidili in na tanko spoznali skrivnost odrešenja, in vse druge skrivnosti naše sv. vere; vidili bomo Jezusa v njegovi Božji časti, in v Božji in človeški natosti; vidili bomo tudi Kraljico nebeško, Marijo našo Mater, in vse Angele in Svetnike, kteri brez nehanja Boga hva-

lijo in časte. In s tem hvaljenjem in častenjem Svetnikov bomo tudi mi svoj glas zagnali in Bogu večnemu slavo prepevali. — O neizrečeno veselje, pravi sv. Avguštin, med Angeli in Svetniki biti, Boga gledati, ga večno uživati!

V življenju Svetnikov se bere, da je dobrotljivi Bog časih perпустиł, da se jim je presveta Devica Marija, ali kaki Angel nebeški perkazal; in desiravno je to le malo časa terpelo, so vendar neizrečeno veselje občutili. Ali kakošno veselje občutijo še le zveličani v nebesih, ker ne vidijo le angelov in Kraljice Angelov, ampak tudi večniga presvetiga Boga samiga, in to ne le nekoliko časa, ampak vso neskončno večnost; in kakor je njih veselje nezapadljivo veliko, kadar vpervič Boga zagledajo, ravno tako veliko in zmiraj novo bo njih veselje vso neskončno večnost; zakaj nebeško veselje ni, kakor svetno veselje, kteriga se človek kmalo ponaveliča, ampak je zmiraj novo in zmiraj neskončno veliko.

Kadar uživa človek posvetno ve-

selje ali posvetno srečo, ni nikoli dolgo časa vesel in zadovoljin. Kadar zadobi kako reč, ki jo je močno želel, se je kmalo naveliča in spet drugo, ali kaj več poželi, in sredi nar večjiga posvetniga veselja je človeško serce se zmiraj nezadovoljno, in želi le še kaj boljšiga, vedno le kaj noviga. Torej pravi modri pridigar 1, 8. v sv. pismu: **O**ko se nikoli ne nagleda in uho ne nasliši. — Ali vse drugačno je nebeško veselje. Zveličani v nebesih, ki Boga gledajo, vzivajo tako nezapopadljivo veselje, de si nič večjiga veselja misliti ne morejo, ter so tako popolnoma zadovoljni, de jim clo nič ne ostane, kar bi še poželeti zamogli. Njih serce je pokojno postalo.

Posvetno veselje, če je še tako veliko in stanovitno, ni nikoli čisto samo na sebi, ampak zmiraj pride kaj vmes, kar ga pomanjša in pogreni, enako je roži, ki je lepa in lepo diši, pa ima ternje okoli sebe. Kader je človek v nar večjim veselju na svetu ga obide časih kaka bolezen, in mu vse njegove

veselje ogreni. Grozno neprijetno v
vživanju posvetniga veselja je človeku
tudi to, ker je zmiraj v skerbi in se
zmiraj boji, de bo morde skorej konec
njegoviga veselja. Vse to stori, de
sladkost veselja na tem svetu ni nikoli
čista, ampak z grenkostjo in britkostjo
namešana. — Ali vse drugačno je pa
veselje, katero zveličani v nebesih vži-
vajo. „Sladkost njih veselja je popol-
nama, čista, brez vse nar manjši brit-
kosti ali grenkosti.“ Nikdar ne obču-
tijo nar manjši bolečine; in tudi nobena
skerb jim nepokoja ne dela; zakaj terp-
ljenje v tisto deželo ne zna. Dobro
vedó, de je njih veselje večno, kakor
je Bog večin, kteriga gledajo in vži-
vajo, in kateri je njih nar večji veselje,
in te misli njih veselje neskončno po-
množé. Kakor si vidil, ko sva pekel
premišljevala, de to pogubljenim v peklu
njih terpljenje silo povikša, ker vedó
in vedno to mislijo, de je njih terpljenje
večno; ravno tako tudi veselje zveli-
čanih v nebesih veliko veči in slajši
postane, ker dobro vedó in zmiraj v to

mislijo, de je njih neizrečeno veselje večno, brez prenehanja in brez pomanjšanja.

Ljubi moj kristjan! ki tolikanj želiš srečo in veselje uživati, lej! to je pravo veselje, ktero zveličani v nebesih uživajo. To veselje si perdobiti, si vedno perzadevaj in tvoje serce bo zadovoljno, bo mirno postalo. — Res je scer, ljubi moj! de se mora človek veliko perzadevati, če hoče v nebesa priti, in le tisti, kateri si silno perzadevajo, si bodo nebesa perdobili. Mat 11, 12. Pot v nebesa je oska in sterma, pa polna ternja. Ali le resnično začni, in nič se ne boj, in Bog ti bo s svojo vsigamogočno gnado pomagal. Bog je neskončno dobrotljiv in zvest, za kratko perzadevanje v njegovi službi nam je večno veselje v nebesih napravil, kakor si ga zdaj premišljeval; in on tistim pomaga, ki se perzadevajo, v to nebeško veselje priti, de ne omagajo.

Pomisli lepi zgled, ki ga je dal imenitni kraljev služabnik Tomaž Mor. Letá stanovitni kristjan je bil služabnik

Henrika VIII., kralja angleškiga, kateri je bil katoliško vero zapustil, in je začel krivo vero v svojim kraljestvu razširjati. Njegov zvesti služabnik ga je zato svaril in ni hotel svoje vere zatajiti; zato ga je kralj v ječo vergel. Ko je v ječi bil, je njegova žena k njemu peršla in si je veliko perzadjala, de bi ga bila zapeljala k krivoveri, ker bi ga bil potem kralj visoko častil in srečniga storil. Poterpežljivo poslušala svojo ženo; ko pa jenja govoriti, jo vpraša, koliko časa misli, de bo zamogel to srečo vživati, katero mu kralj ponuja? Žena mu odgovori, de v njegovih letih lahko upa, de bo nar manj se dvajset let svojo srečo vžival. Na to ji zaverne sveti mož: O nespa-metna žena! ko bi ravno gotovo bilo, de bom zavoljo krivice še dvajset let srečen, kaj misliš, de sim tako neu-men, de bom za to kratko srečo, ki mi jo svet ponuja, večno in neizrečeno srečo zapustil, katero mi je Bog v ne-besih perpravil? Raji sim vès čas svojiga življenja v ječi, in raji časno živ-

ljenje zgubim, kakor de bi Bógu nezvest postal. In Bog mu je moč in gnado dal, de je do konca Bógu zvest in stanovitni ostal.

Tako, preljubi moj! bodi tudi ti Bógu v vsih rečeh pokoren, če se ti tudi kaka težava nastavi. Premisli večkrat, kaj pravi sv. Pavl (Rim. 8, 18.): „de vse terpljenje ni clo nič proti prihodnjimu zveličanju“; zaupaj v Boga, in on te bo mogočniga storil, in ti bo gnado stanovitnosti dal. — Res je, de je težko v nebesa priti; ali ko bi bilo še težji, so vendar nebesa vsiga našiga perzadevanja vredne, tako, de si človek ne more nikoli preveč, pa tudi nikoli zadosti ne zanje perzadjati. „Terpljenje na svetu je kratko in majhno, velikost zveličanja pa je neizrečena, neskončna“. II. Kor. 4, 17. Sv. Pavl, ki je neizrečeno veliko za nebesa prestal, je potem, ko je bil v nebesa zamaknjen, dobro spoznal, de vse to, kar človek na svetu za nebesa preterpeti zamore, ni clo nič proti plačilu, ki mu ga je dobrotljivi Bog v nebesih

perpravil. In zares! kaj hoče biti vse
 terpljenje proti plačilu v nebesih? zakaj
 to plačilo bo Bog sam. „Jest sam ti
 bom v plačilo“. In v kakšno plačilo?
 V neizrečeno veliko. O pač z vese-
 ljem se bomo z nebes na vojskovanje
 tega sveta spomnili. Z visocih nebes
 gleda zdaj sv. Anton vesel v pušavo,
 ktera je bila priča njegoviga ojstriga
 spokorjenja. Sv. Francišk Ksaveri gleda
 vesel na berloge, ktere je nekda j s
 solzami močil; sv. Lorenc na razbe-
 ljeni rošt, na katerim je grozovitnost
 ljudi in serditost pekla premagal; sv.
 Alojzi na posvetne blišobe, ktere je
 zaničeval. O srečni križi! le majhne
 poskušnje ste, ktere pa Gospod z več-
 nim veličastvam plačuje! In ta sreča,
 ljubi moj! bo večna. Srečen biti, in
 scer večno, ravno ta misel je pušavni-
 ke v pokorjenju podpirala, ta misel je
 marternikam moč dajala. Srečen biti
 in scer večno; oh, kakšna misel! Zmi-
 raj svojiga Boga gledati, zmiraj njega
 ljubiti, zmiraj posesti, zmiraj hvaliti,
 zmiraj, to je: po toliko preteklih letih,

kot je kapljic v morju, peska na bregovih, zvezd na nebu, se bo zveličanje spet vnovič začenjalo. Zmiraj, večno, to je: moje zveličanje bo tako dolgo, kakor dolgo Bog Bog ostane. O nebesa! o zveličanje! kdo bi za vas tukaj vse britkosti in težave rad ne preterpel? Naj torej raji prec dans umerjem, kakor bi imel kdaj jenjati, po nebesih hrepeneti! zakaj če nebes ne dobim, če v zveličanje ne pridem, svojiga Boga zgubim in v večno pogubljenje zaidem, česar me Bog obvaruj! — In Ti Marija, moja Mati! prosi zame! Amen.

In dans, ljubi moj kristjan! moli še enkrat Litanije Matere Božje z navadnimi molitvami, ter se Marii popolnoma zroči.

Bojim se pa, ljubi moj! de bi letá tvoja ljubezen do Jezusa in Marije, naše Matere, ktero dans občutiš, kdaj ne omerznila; oh, zato te torej prosim, bodi stanoviten v tej ljubezni; saj te bo morde Jezus, kteriga dans v svojem sercu imaš, kmali k sebi poklical,

kmali morebiti bova obadva pred njegovim sodnim stolam stala; o kako prav bo nama peršlo, če bo Marija za naju prosila! Do tistiga časa, preljubi moj! ki to bereš ali poslušas, do tistiga časa častiva, ljubiva Marijo, prečisto Devico, Mater našo, in ko bi k nje večji časti še tako malo perpomogla, verjemi mi, de nič ne bo zastonj. Tam v večnosti bom jest tebe počakal, ali morebiti boš ti mene že čakal, tam, pravim, bova resnico teh besedi še le prav spoznala. Do takrat pa se zročujva vedno Marii s tisto prelepo molitvijo: **O Gospa moja! o Mati moja!** itd. Spomniva se tudi večkrat obljubta mesec storjenih in moliva eden za drugiga. **Z Bogam!**

Zdihni zdaj še enkrat z menoj k Marii, naši Materi takole:

O Marija, Mati naša! velikost mojih mojih grehov me prestraši, in bojim se pogubljen biti; ali Ti, o Mati usmiljena! si perbežalise grešnikov, Ti si moje zaupanje; na Tvojo priprošnjo upam od Jezusa odpušenje vsih svojih

grehov, upam gnado stanovitnosti do-
biti. Scer sim prejel Jezusa, blaženi
sad Tvojiga telesa, — hvali ga Ti,
kot hvaljen biti zasluži! — oh! ali spet
pa me skerbí, ker sim slab, in desi-
ravno ves z gnadami obdan, spet v
grehe zabredem. O ljuba Mati moja!
imej usmiljenje z menoj; če padem,
pomagaj mi spet vstati; če se zmotim,
pokaži mi spet pravo pot; saj Ti, o
Marija! si naša Mati, Ti prečista De-
vica si naša pomočnica; Ti nebeška
kraljica si vrata nebeške! Zato, o Ma-
rija! varuj me! o Marija! vodi me po
pravi poti v sveti raj! In tam, o Ma-
rija, me Jezusu zroči, de Njega in
Tebe vso večnost hvalim in častim.
Amen.

Marii, naši Materi.

Koga boš, o kraljica!
Ti ljubiti jela?
Koga boš z roko svojo
Ljubeznjivo objela?
Al mar ne mene,
Ki Te serčno ljubim?

Al kdo bo, o Devica!
 * Lica Tvoje gledal?
 Al kdo, o Mati moja!
 K Tebi se bo vsedal?
 Al mar ne bom jest,
 Ki Te serčno ljubim?

Koga boš, o Preljuba!
 V mili plajš zakrila?
 Koga boš vsih nevarnost
 Skerbno ubranila?
 Al mar ne mene,
 Ki Te serčno ljubim?

Komu boš, o Marija!
 Serce svoje dala?
 Komu premilo Mater
 Vselej se skazala?
 Ali mar ne meni,
 Ki Te serčno ljubim?

Koga boš, ljuba moja!
 K Jezusu peljala?
 Komu nebes blišobo
 Bodeš kdaj skazala?
 Ali mar ne meni,
 Ki Te serčno ljubim? —

Zato Te prosim Mati!
 Men' daj serce svoje! —
 Še lepši pa Te prosim,
 Vzemi serce moje!

De res večno Te
Serčno — serčno ljubim.

Izročilo Marii, naši Materi.

O Marija, naša Mati!
Čez valove od nevihte gnane,
U dežele nam usim neznane
V Te zaupajoči gremo.

O Marija, varuj nas!
O Marija, vodi nas
Po pravi poti, v sveti raj!

O Marija, naša Mati!
Ko nesreča nam bo konec kazala,
Up naš pobijala terda skala,
Takrat Mater nam se skaži!

O Marija, varuj nas!
O Marija, vodi nas
Po pravi poti, v sveti raj!

O Marija, naša Mati!
Kaderkoli bomo v hudi sili
K Tebi, o Marija! se obernili,
S svojim krilam nas zakrivaj!

O Marija, varuj nas!
O Marija, vodi nas
Po pravi poti v sveti raj!

O Marija, naša Mati!
Kakor veš in znaš, nas varno vodi!
Skerbna mila Mat' nam vedno bodi
Zdaj in na vse večne čase!

O Marija, varuj nas!
 O Marija, vodi nas
 Po pravi poti v sveti raj!

Marií, v spomin na svete Lušarje.

Češena Kraljica,
 Češena mi bod'!
 O čista Devica,
 Češena mi bod',
 Ki Tebi Marija!
 Na goro hitim,
 Per Tebi Marija!
 Jest biti želim,
 Češena Kraljica! itd.

Pa nekaj, predraga!
 Nazaj me derži;
 O D'vica preblaga!
 O, greh me teži!
 Češena Kraljica! itd.

Sim dalječ zabredil
 Od Tebe, moj up!
 Globoke je vjedel
 Pregrehe me strup.
 Češena Kraljica! itd.

Kak hočem le vstati
 Brez Tvoje moči?

Usmili se , Mati !
 Ker greh me teži.
 Češena Kraljica ! itd.

Pomagaj Marija !
 O prosi za me !
 Pomagaj Marija ,
 De pridem do Té !
 Češena Kraljica ! itd.

Vse upanje svoje
 Postavim na Té ;
 Le Dete Ti svoje ,
 Poprosi za me !
 Češena Kraljica ! itd.

Kaj ne ? o Devica !
 De upati znam ,
 De Tebe , Kraljica !
 Za Mater imam.
 Češena Kraljica ! itd.

Saj Ti si Devica
 Preljuba mi vsa ;
 Si nam pomočnica ,
 Kot nekdanj si bla.
 Zatorej Marija !
 Češena mi bod'
 Na veke , Marija !
 Češena mi bod' !

Marií, prečisti Devici.

Žari se. Danica veselo priplava.
 O Marija ! Ti Danica ,
 Ti prečista si Devica !
 O Marija ! davno že to vem.
 Si vsa lepa , si vsa sveta ,
 Si od greha izuzeta.
 To očitno jest spoznati smem.

Dan že je. Že solnce visoko ustaja.
 Ti Marija ! si Kraljica ,
 Si usih devic Devica !
 To povzdigne Te čez angele.
 Si brez madeža spočeta ,
 Si Devica — Mati sveta !
 Le še više to povzdigne Te.

Noč pride. Že solnce za goro zahaja.
 Takrat , o Devica mila !
 K' bo mi zadnja ura bila ,
 Ko bom tek odločen dokončal ,
 Bodi meni pomočnica !
 De bom s Tabo o Danica !
 U nebesih večno kraljeval.

Slava Marií, naši Materi.

Tebi Marija , o Mati premila !
 Rad bi jest pesmico novo zapel ;
 Rad bi razlil Ti vse serčne čutila ,
 Revše ne vem le, kako bi začel. —

Veš, o Marija! kako čem začeti?
 Šel bom na griček, in tam bom začel:
 „Slava Marii! oj slava prelepi!“
 Tak o Marija! bom Tebi zapel.

Klical bom tamkej na griču krog sebe,
 Klical bom brate, naj z mano pojó;
 Klical bom sestre, naj slavijo Tebe,
 Mladi in stari naj slavo ženó,
 Divje zverine naj Tebe častijo!
 Voda po grapi, naj Tebi šumljá!
 Tički preljubi naj Ti žvergolijo!
 Vetere po gojzdu naj Tebi pihlja!

Hribi, planine, gorice, doline,
 Travniki, logi, široko polje,
 Gojzdi, ravnine, in sterme meline,
 Vsi naj Te z mano, o Mati, časté.
 Naj se razlega po silni daljavi,
 Naj se odmeva in vedno glasi
 Krog in okrog po zračni višavi;
 „Slava Marii!“ naj večno doni.

Svoji Materi.

O Marija, moja Mati!
 Ti Kraljica angelska!
 Nič ni treba se mi bati,
 Tvoja roka me pelja! —
 Kader satan spone kuje,
 V mreže svoje me lovi,
 Se hinavsko perlizuje,

Vidi Tebe, in — beži.
O Marija, moja Mati! itd.

Gerda kača me ovija,
Clo v samoto gre z menoj,
Če pa zdihnem: O Marija!
Hitro teče pred Teboj.
O Marija, moja Mati! itd.

Clo v svetosti krilo vije
Svoj peklenški, grešni žar;
Sliši pa ime Marije,
Mora bežat' gerda stvar.
O Marija, moja Mati! itd.

Kadarkoli se vzdiguje,
Svoje zanjke stavi mi,
Me u grehe zapeljuje,
Zapodiš ga Mati Ti!
O Marija, moja Mati! itd.

Pšice njega Ti zdrobila,
Moč vso mu vzela si,
Si na glavo mu stopila,
De ne more škod'vati.
O Marija, moja Mati! itd.

Drugi del.

Pobožne molitve in opravila.

Zjutranje opravilo.

(Preljubi kristjan! ako hočeš na zemlji vedno srečno živeti, in svojo namembo, večno zveličanje namreč gotovo doseči, ti je pomoči od zgorej, gnade Božje potreba, in zato moraš sleherni dan s prošanjem te pomoči začeti. Torej nikdar nikoli ne pozabi, in se precej zjutraj Bogu, Marii in svojimu angelvarhu lepo perporoči. Če ne utegneš več moliti, saj angelsko češenje, lepo zmoli, in ves dan Bogu daruj, kar zamoreš takole storiti:)

Molitev.

① moj dobrotljivi Bog! molim te, ljubim te iz vsiga serca, hvalim te za

vse dobrote. Vse, kar bom dans mislil, govoril ali delal, vse tebi darujem, preljubi moj Bog! Trdno sklenem ta dan vsiga greha, tudi vsake perložnosti v greh skerbno se varvati. Zavoljo Jezusa Kristusa, tvojiga Sina, te prosim pomoči, de v dobrim stanoviten ostanem. Amen.

Angel Božji! varh moj! tebi od previdnosti Božje izročeniga, me razsvetluj, varuj in vôdi. Amen.

Oče naš. Češena si Marija. Vera.

(Večkrat čez dan zdihni k Marii, ki je perbežališe grešnikov, pomoč kristjanov.

O Marija, čista D'vica!

Bodi moja pomočnica!

Angel moj!

Bod' z menoj!

Zvečerno opravilo.

(Kakor imaš vsaki dan z Bogam začeti, tako moraš tudi vsaki dan z Bogam končati. „Z Bogam začni vsako delo, in bo dober tek imelo, z Bogam delo dokončaj, to je pot v sveti raj“. Zato nikoli tudi večerne molitve ne opušaj! Tudi ne pozabi, in

zvečer svojo vest sprašaj; obudi žalost
čez svoje grehe, in se spet Bogu, Ma-
rii in angelvarhu zroči!)

Molitev.

Bodi češen in hvaljen, o moj Bog!
za vse, kar si mi dans ta dan dobri-
ga skazal, posebno, ki si me iz zgolj
ljubezni do mene vsiga hudiga obva-
roval; varuj me še nocojšno noč vsiga
hudiga na duši in na telesu, posebno
vsiga greha. Iz serca mi je žal, de
sim te spet dans velikrat razžalil. Terd-
no sklenem, tebe, neskončna svetost in
dobrota nikoli več ne žaliti. Ali prosim
te po neskončnim zasluženju tvojiga
Božjiga Sina, našiga Gospoda Jezusa
Kristusa, podpiraj s svojo mogočno
gnado moj terdni sklep. Amen.

(Ko boš že vse svoje molitve
opravil in se že vležeš, zdihni še en-
krat k Marii, in se v njeno varstvo
popolnoma zroči!)

O Marija, varuj me!

O Marija, vâdi me

Po pravi poti v sveti raj. Amen.

Sveta maša.

(Preljubi kristjan! preden se sveta maša začne, se v cerkvi vstopi na taki kraj, kjer boš lože bolj zbrano in lepo molil; in po zgledu sv. Frančiška vse posvetne misli in skerbi zunaj cerkve pusti, v duhu se postavi na goro Kalvarijo pred križaniga Jezusa, ki ti strašne bolečine kaže, ktere je zavoljo tebe preterpeti hotel. Misli si: Marija žalostna Mati, kleči zraven tebe, in ti svoje britkosti, in britkosti svojiga Božjiga Sina pripoveduje, in ravno ta sveti pogovor z Marijo, prečisto Devico naj bo tvoja molitev in tvoje premišljevanje per sv. maši.)

Perpravljanje.

Marija. Lej, dete moje! ti si zdaj v hiši mojiga Sina, ki te je poklical, de bi njegovo britko terpljenje in smert premišljeval, in de bi se tako vdeležil

zaslužnja tiste svete kervave daritve, ktero je moj Sin na svetim križu doprinesel, in ktera se zdaj nekervavo na tem altarju ponavlja. Ta altar naj ti bo gora Kalvarija; in tam lej dete moje! sim jest pod križem stala, in sim svojiga Sina nebeškemu Očetu za te in za vse ljudi darovala. Pridi, in se v duhu z menoj pod ta križ postavi; lej! že molijo mašnik sv. molitve v imenu mojiga Sina. Zedini se ž njim, in daruj svoje serce Bogu, kakor sim ga tudi jest na gori Kalvarii darovala.

Kristjan. Rad, o ljuba Mati! rad slišim Tvoj glas in s Teboj hočem stopiti pod ta križ. Pa, o Marija! velik, ubog grešnik sim, vsa omadežvana je duša moja; kako se smem perbližati k temu sv. altarju, kako zamorem upati, de bo moj dar sprejet, ki je toliko slab? Ali Tvoja ljubezen, Tvoja milost, o Mati moja! mi upanje daje. Po Tvojim Božjim Sinu hočem nebeškiga Očeta moliti, za vse gnade ga hvaliti, hočem odpušanja svojih grehov in pomoči v vsih potrebah prositi; tode

Ti, Marija! prosi za-me, de bom uslišan. Tebi zročim vse svoje prošnje in zdihljeje, **Ti** jih svojimu božjimu Sinu podaj, de jih zedini s svojim nar sve-tejšim daram; in **Ti** mi pomagaj, de bom s ponižnim in pobožnim sercam per ti sveti daritvi. **O Marija,** sliši me!

P r i s t o p.

Marija. Lej, dete moje! mašnik že pred altarjem stoji; lej! kako se nizko prikloni, skesano spozna pred Gospodovim obličjem svoj dolg; usmiljenje, milost kliče. — Spomni se, kako je moj ljubeznjivi Sin na težki križ vse tvoje hudobije in pregrehe naložil; in ga namesti tebe v smert obsojeniga, ko poterpežljivo jagnje, v smert peljajo. Pod težo križa, pod težko butaro tvojih pregreh zdihuje usmiljenje, milost kliče! — Lej! kako mašnik z razprostertimi rokami prot altarju stopa. Spomni se, kako je moj Sin na goro Kalvarijo počasi stopal. **O** kako ga težijo tvoje pregrehe! Ali hočes le še grešiti?

ali ne boš že skorej jenjal? mu ne boš teže križa vender enkrat že polajšal?

Kristjan. O moj Bog, moj Gospod! milost, milost! odpusti mi neštevilne hudobije! Kes in žalost prevzema mojo dušo, ker sim Te že tolikokrat zapustil, tolikokrat razžalil. Sam, čisto sam sim kriv, zlo in velikrat sim kriv, zlo in velikrat sim grešil; z napuhjenimi, prevzetnimi, nevošljivimi, nečistimi misli, s pregrešnimi željami, z nečimurnimi, hudobnimi besedami, clo z gerdim djanjem sim Tvoje preljubeznjivo serce žalil. O kako strašno težo sim Ti naložil, o Jezus! kako grozovitno sim Tvoj križ obložil! Oh, usmili se me, in odpusti mi zavoljo Tvoje prevelike ljubezni! Žal mi je, de sim grešil, žal mi je. Terdno sklenem, nič več ne grešiti, in vsaci-ga, tudi nar manjšiga greha se hočem skerbno varovati. O Jezus! daj mi gnado, de občutim vse bolečine, ktere si Ti za moje grehe terpeti hotel, de jih toliko bolj sovražim; daj mi pa tudi

gnado, de skusim, kako dobro je, za Teboj hoditi, Tebe ljubiti! —

Preljuba mati moja Marija! prosi milost za-me; prosi Ti svojiga Božjiga Sina, de po njem odpušenje svojih grehov od nebeškiga Očeta zadobim. O Marija, usliši me!

Med molitvami in berilam.

Marija. Dete moje! o kolikokrat je moj Sin, ko je na zemlji bival, kolikokrat je za-te molil! velikrat je vse noči prečul, na samotnih krajih je svoje roke prot nebu vzdigoval, in je za zveličanje tvoje in vsih ljudi nebeškiga Očeta prosil! Lej! kako mašnik svoje roke vzdigne in spet sklene. Spomni se! moj Sin prosi za-te in za vesoljno sv. cerkev, de bi ti obilno gnade zadobil. — Moj nebeški Sin je tvoj učnik; v svoji sv. cerkvi ti po svojih namestnikih besedo Božjo oznanuje; o odpri svoje ušesa, in poslušaj njegov glas; raztegni svoje serce, de bo zerno besede Božje vanj padlo, in perpusti, de bo obilen sad obrodilo. Blagor tebi,

če besedo Božjo poslušáš, in jo spolnuješ!

Kristjan. O nebeški Zveličar! daj mi gnado prave molitve de svojo molitev z molitvijo Tvojiga služabnika zedinim. Kot ubog revež sim tu pred Teboj, razsvitljenja, pomoči in tolažbe, pred vsim pa ljubezni mi je treba. O perpusti, o Jezus! de se iz Tvojiga Božjiga serca v obilnosti te čednosti čez-me razlijejo, daj mi gnado, de bom Tvojo besedo rad poslušal, in vse svoje djanje po nji obračal. Ti sam imaš besede večniga življenja, kam drugam hočem iti, o Gospod! kakor le k Tebi? O dodeli mi gnado, de nikdar nikoli ne bom poslušal glasu svetá in zapeljivca hudiča, ki mi je že tolikokrat ogoljufal! Govori, o Gospod! govori, lej, tvoj hlapec poslušá, njegovo serce je perpravljeno, o Bog! —

O Marija, zvesta Mati moja! pomagaj mi, prositi le za to, kar je moji duši v zveličanje; in prosi za-me, de bom tako rad poslušal besedo Božjo, kakor si jo Ti poslušala. O Marija, sliši me!

Med evangeljem in véro.

Marija. „Jest sim pot, resnica in življenje“, pravi moj Sin. Jan. 14, 6. On sam, njegovo sveto življenje je sv. evangeli. Perva sim bila, sim za njim šla in v njegovi veri sim do konca stanovitna ostala. Aposteljni so bežali, jest pa sim pod križem stala in moja vera ni omagovala. O srečen si, če veruješ in za mojim Sinam hodiš. Poslušaj, kaj On pravi: „Kdor hoče za menoj priti, sam sebe zatajaj, zadeni svoj križ in hodi za menoj“. Mat. 16, 24. Jest sim tako storila, svet in njegovo nečimurnost sim zapustila, sim se ponižala in sim križ zadela, in zdaj sim srečna per svojim Sinu, in gledam, kar sim nekdam verovala, vživam, kar sim nekdam upala, ter v polni sveti ljubezni slonim na njegovim Božjim sercu. Dete moje! ali bi ne peršel tudi ti rad k mojimu Sinu, de bi z menoj per njem vedno se veselilo? — Imej živo vero, terdno zaupanje, pa gorečo,

stanovitno ljubezen, in svojo namembo in konec boš dosegel!

Kristjan. O ljubi Jezus! verujem; pomagaj, poterdi mojo vero. Verujem, ker si Ti učil in kar me sv. cerkev uči. Po Tvojim sv. evangelju hočem zmiraj živeti. Sv. Evangeli pa mi vелеva biti krotkimu, ponižnimu, poterpežljivimu, pokornimu in čistiga serca; vелеva tudi de naj se vedno zatajujem, de naj se svetu, in njegovi nečimurnosti odpovem, de naj vedno po nebeškim kraljestvu hrepenim, in voljo nebeškiga Očeta natanko spolnujem. Ti moj Jezus hodiš pred menoj, jest hočem za Teboj iti, za Teboj hočem hoditi, kakor je šla Mati Tvoja in Mati moja!

O Marija! podoba pravice, pomagaj mi, de bo živa moja vera, de bom zvesto hodil po stopinjah Tvojiga Božjiga Sina; podaj mi svojo roko, ko omagujem; glej, de ne padem, de stanovitno do konca ostanem. O Marija, sliši me.

Darovanje.

Marija. Premisli, dete moje! de si ti posestvo nebeškiga Očeta, zakaj On te je iz prahu te zemlje naredil, On ti je življenje vdihnil; On te je dozdam ohranil in brez Njega čisto nič ne premoreš. In moj Božji Sin, le dobro pomisli, te je s svojo drago kervijo odkupil, te rešil iz verig greha, smerti in pekla. In sv. Duh te je per sv. kerstu posvetil in tvoje serce v svoj tempelj si zvolil. Posestvo trojediniga Boga si tedej; ves njegov na duši in na telesu. Kaj hočeš, kaj le moreš svojimu Bogu, svojimu Gospodu dati? Kaj boš veličastvu Božjemu v dar pernesel? — Kaj družiga, kot samiga sebe? Ali ti ni tudi nebeški Oče s svojim Sinam vsiga dal? ali mu ne boš tudi ti kaki dar pernesel? In kakšin dar? Poslušaj, kaj On pravi: „Dete, daj mi svoje serce!“ Položi tedej svoje serce na altar, zedini ga z daram mašnikovim; ponižniga, potertiga serca moj Sin ne bo zaverigel. —

Kristjan. O moj Bog, in moj Gospod! reven, ubožin sim in nimam kaj družiga Ti darovati, ko pregrešno serce svoje! Ali se pa spodobi Tebi takó nevreden dar? ali ga boš prejeti hotel? — Lej! z naj svetejšim daram Tvojiga Sina, nad katerim samim imaš vse svoje dopadenje, zedinim jest svoje revno serce, in Ti ga darujem z vsim nagnjenjem in poželenjem. Tvoj, o Gospod hočem biti, Tebe hočem ljubiti, Tebi samimu hočem živeti. O daj mi moč, de bom, vse te želje tudi v resnici dopolnil!

Sveta Marija, Mati moja! Ti si pod križem stojé na altarju svojiga serca, življenje svojiga ljubeznjiviga Sina nebeškemu Očetu darovala; neizrečeno bolečino si prestala; tode večji še je bila ljubezen Tvoja. Zavoljo te, britkosti polne, ljubezni Te prosim, podpiraj Ti s svojo mogočno priprošnjo moj revni dar, in prosi Jezusa, de bi taisto s svojim naj svetejšim daram zedinil, in ga nebeškemu Očetu v Nje-

govo čast in moje zveličanje podal. O Marija, prosi za-me!

Predglasje in Sanktus.

Marija. Lej, dete moje! tam na altarju, kako mašnik svoje roke vzdiguje in kliče: „Povzdignite serca svoje! zahvalimo našiga Gospoda in Boga!“ Lej! kako poje s sv. cerkvijo: Svet, svet, svet je Gospod nebeških trum! Vzdigni tudi ti svoje serce proti nebu, in zahvali se nebeškemu Očetu, ker je poslal svojiga Sina na ta svet, kateri je v mojim telesu človek postal in v odrešenje vsih ljudi na lesu križa umreti hotel. — Glej zmiraj bliže čudopolni migljej, ko bo mašnik skrivnostne besede izrekel in v moči vsigamogočnosti Božje kruh in vino v meso in kri mojiga Sina spremenil, in nebeškemu Očetu v zveličanje vesoljniga sveta daroval. — Zberi se zdej popolnoma v duhu, in klič in zdihuj, prosi odpuščenja svojih grehov, spomni tudi za vse v molitev ti perporočene; zakaj, lej! že se nebo odpira, in moj Božji Sin se

z nebes perbližuje na altar, in ž njim gnada Njegova. —

Kristjan. O moj Bog! moje serce pač občuti, pa jezik dopovedati ne more, koliko hvale sim Ti dolžan, ker si svojiga edinorojeniga Sina na svet poslal. Druziga ne premorem, kakor z vso trumo nebeških prebivavcov in s sv. cerkvijo na zemlji hočem svoj glas povzdigniti, rekoč: „Svet, svet, svet je Gospod Bog Sabaot!“ O moj nebeški Zveličar! pač nezapopadljiva je ljubezen Tvoja do nas, ktera Te je nagnila, de si za nas človek postal, terpel in umerl, in ktera Te še zdaj nagiblje, de ponoviš vsaki dan na altarju tisto kervavo daritev, ktero si na sv. križu opravil. — Ravno ta neskončna, nezapopadljiva ljubezen mi upanje uterduje, de zamorem v Tvojim sv. imenu Tvojiga nebeškiga Očeta odpušenja svojih grehov, gnade in milosti sebi in svojim prositi, de smem tudi prositi, razsvitljenja zmotenim, tolažbe žalostnim, pomoči slabim, in večniga miru in pokoja vsim ranjcem. O naj dobrot-

ljivši Oče, zavoljo svojiga edinorojeniga Sina usliši moje zdihovanje!

In Ti, o Mati usmiljenja! spremi moje prošnje pred sedež nar Višiga, de bodo uslišane, de zasluženje Tvojiga Božjiga Sina za-me in za vse grešnike ne bo zgubljeno. O Marija, sliši me!

Pri povzdigovanju sv. Rešnjiga Telesa.

Bodi češen in hvaljen pravi Bog, v podobi kruha na altarju pričujoč! Jezus, bodi mi milostljiv! O Jezus, bodi mi usmiljen! O predobrotljivi Jezus, odpusti mi moje grehe! — O Marija, prosi za-me.

Pri povzdigovanju sv. Rešnje Kervi.

Bodi češen in hvaljen pravi Bog, v podobi vina na altarju pričujoč! O Jezus, Tebi živim! O Jezus, Tebi umerjem! O Jezus, Tvoj sim živ in mertev! Daj o Jezus! de Tvoja draga Kri nad menoj ne bo zgubljena! O Marija, prosi za-me!

P o p o v z d i g o v a n j u.

Marija. Moj nebeški Sin Jezus, Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlje, biva zdaj na altarju pod skrivnostno podobo kruha in vina. Lej! kako se zavoljo Tebe poniža. Svoje veličastvo, svojo mogočnost je zakril, de se mu brez strahu perbližaš. Tam na altarju je, za-te prosi, za-te se daruje. — Dete moje, o kako neizrečeno velika je vender njegova ljubezen. In kaj On za toliko ljubezen hoče? Oh, nič družiga ne, kakor, de ga tudi ti ljubiš, in prav veliko gnad prosiš! Lej! perpravljen je dati, karkoli in kolikorkoli ga prosiš. Saj veš, kako si reven, slab; kako slep in ubožen; veš kako globoko si v grehah zakopan. O zato prosi, zdi-huj in kliči, zdaj je čas gnade! —

Kristjan. O Jezus, Sin živiga Boga! vidim Te v duhu na altarju, ko svojiga nebeškiga Očeta hvališ in častiš, ga gnade prosiš. Jest bi vse to storiti mogel, tode ubogi grešni človek ne morem Tvojimu nebeškemu Očetu

prijetniga daru pernesti, in Ti, o Jezus! hočeš to za-me storiti. Res Tvoja ljubezen je še večji; Ti hočeš, da bi se jest z otročjim zaupanjem k Tebi perbližal, zdaj, ko Tvoj nebeški Oče z dopadajenjem na Te gleda, da bi svoje potrebe, svoje prošnje pred Te položil, da bi tako pomoč dosegel. Pa česa Te hočem prositi? Kamorkoli se ozrem, vidim nad seboj golo revšino, popačenost, uboštvo. Moja duša je z grehi omadežvana, moje serce brez ljubezni, moja volja tako slaba, vse poželenja pa tako močne, neukrotene. Hude skušnjave me nadlegvajo, velike britkosti me obdajajo. O Gospod! Ti nar bolje veš, kaj je človek. Ti nar bolje veš, kaj mi je potrebno, kaj dobro; pridi mi torej v moji revšini na pomoč, s svojo mogočno gnado, in prenaredi moje pregrešno serce. Saj si mi ga Ti dal, Tvoje naj bo! Tebe samiga ljubiti želim! O ne pusti, da bi se ločil od Tebe, ne perpusti, da bi pogubljen bil! Očisti mojo dušo s svojo sveto Kervijo in perpusti mi, da smem

Tvoje neskončno zasluženje nebeškemu Očetu darovati k Njegovi višji časti in v zveličanje moje uboge duše. Spomni se tudi, o Jezus! ubogih duš v vicah; v svojim neskončnim usmiljenju jih tolaži in krepčaj jih z močjo svoje drage kervi, in vzemi jih v sv. nebó, de bodo Tvoje nar svetejši obličje gledali, ktero viditi tolikanj hrepené.

Preljuba Mati Marija! Ti vse premoreš per Svojim Božjim Sinu; Tebi sim svoje nadloge že tolikrat potožil; o povej zdaj Svojimu ljubimu Sinu, kaj mi je treba, de me usliši. Saj Tebi nič odreči ne more; vselej si bila uslišana, tudi zdaj boš, če boš le prosila. **O Mati moja!** prosi, prosi za-me.

Jagnje Božje, in mašnikovo Obhajilo.

Marija. Poslušaj me, dete! kaj ti porečem: Glej moj Božji Sin je za-te na lesu križa umerl, te večniga pogubljenja odrešil; in ravno tisto kervavo daritev je zdaj na altarju nekervavo ponovil. Tega odrešenja se vde-

ležiti, z Njegovim mesam in z Njegovo Kervijo se navžiti, z Njim se zediniti in po Njem z Njegovim nebeškim Očetam — to je namemba sv. daritve. Kar je greh ločil, hoče On zediniti. On te hoče ne le vzdigniti, ampak tudi nase potegniti, na svoje serce položiti, clo seboj zediniti te hoče, de zamoreš s sv. Pavlam reči: „Živim, pa ne več jest, ampak Kristus živi v meni“. Gal. 2, 20. On sam je rekel: „Kdor je moje mesó, in pije mojo kri, ostane v meni, in jest v njem“. Jan. 6, 57. Kakor so Judje v tempeljnu velikonočno jagnje darovati in potem zavžiti mogli, tako hoče tudi Kristus, pravo Jagnje Božje, ne le za-te v dar, ampak tudi v jed ti biti. On se ti hoče z vsim svojim zasluženjem dati; s teboj hoče sv. večerjo obhajati. O kolika gnada! Kako pač se moraš veseliti, s kako serčnim hrepenenjem se moraš ti sv. mizi perbližati. Lej! tvoj kralj pride in per tebi hoče prenočiti, per tebi večno biti; o perpravi mu svoje serce, pojdi

mu naprot z gorečo ljubeznijo, z resnično ponižnostjo! —

In če nisi tako srečen, de bi v resnici k sv. Obhajilu perstopil, obudi saj serčne želje, njega v svoje serce prejeti; zedini se z mašnikom in bližaj se v duhu altarju in tam večerjo ljubezni obhajaj! —

Kristjan. O Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ! o Jezus! kaj je vendar človek, ki se ga usmiliš, ga clo obiseš? Ni bilo zadosti Tvoji ljubezni, de si zame umerl, s svojim Telesam in s svojo Kervijo me nasititi hočeš, mojo ubogo dušo obiskati, z gnadami jo hočeš obogatiti. Pa, oh! kaj sim, de si prederznem, k Tvoji mizi perstopiti, Tvoje Meso in Tvojo kri zavžiti? Ne vidim družiga nad seboj, kot nečistost, hudobijo in pregreho, in oh! kaj bo še le Tvoje nar čistejši oko nad menoj zapazilo? Če angeli pred Tvojim veličastvam svoje obličje zakrivajo in si ne upajo Te pogledati, kako se smem jest prederzniti, Gospoda vsih nebeških trum v svoje serce prejeti?

— Vender neizmerna, neskončna je dobrota Tvoja, kateri se k nam ponižaš. „Pridite k meni vsi, kateri ste trudni in obteženi, in jest vas bom poživil“. Mat. 11, 28. Tvoja ljubezen, Tvoja dobrota me vabi, in Tvoja vsigamogočnost me zamore z eno besedo očistiti. O reci torej, ljubeznjivi Jezus! eno besedo in moja duša bo ozdravljena, bo čista. Lej! s sv. Magdaleno se veržem k Tvojim nogam, in spoznam pred Teboj, de sim ubog grešni človek. Verujem, de si Ti moj Bog, moj Zveličar, moj Odrešenik; le v Tebi in po Tebi upam rešenje, zveličanje svoje duše; ljubim Te; oh! tako bi Te ljubil, kakor sim Te ljubiti dolžan, kakor zaslužiš, ljubljjen biti. — O Jezus! moje serce po Tebi hrepeni! o potegni me nase; zedini me seboj, de reči zamorem: Jezus je moj, in jest sim Njegov!

O Marija, ljuba Mati moja! Mati čiste ljubezni! daj mi nekoliko Tvoje ljubezni; pomagaj mi, de vreden postanem, zediniti se s Tvojim Božjim Sinom, de bom ž Njim zedinjen, ka-

kor si Ti bila in si še v nebesih na vekomaj. Amen.

P o m a š n i k o v i m O b h a j i l u.

Marija. Dete moje! nar svetejši daritev se koncu perbližuje. Moj Sin, tvoj Zveličar te je hotel očistiti, posvetiti, se s teboj zediniti. Po svoji daritvi ti je neizrečeno velike gnade dodelil. O glej! de bodo obilen sad v tebi obrodile! Premisli, de moraš biti vedno čistejši, v čednostih vedno bogatejši, moraš v pravici in svetosti rasti, in poslednjič v ljubezni se z Bogam zediniti; zakaj to je tvoja namemba in tvoj konec. Za to si tudi zdaj prosil; moj Božji Sin ti je gnado zaslužil, in ti jo deli. Začni torej serčno. Preden hišo Božjo zapustiš, stori terdni sklep, dans nobeniga greha ne storiti, temuč de hočeš zgled mojiga Sina, Njegovo krotkost, ponižnost, pokoršino, Njegovo čistost, usmiljenje, ljubezen in vnemo za Božjo čast posnemati. Ponižno ga prosi Njegoviga blagoslova in kliči ga na pomoč.

Kristjan. O moj Bog in Gospod, moj Zveličar in Odrešenik! kdo mi da besede, de Te zahvalim za gnado, de smem per Tvoji nar svetejši daritvi biti, svoje grehe pred Teboj objokovati in s Teboj v duhu se skleniti? Velike reči si mi storil, Ti, ki si mogočen in svet! Svoje življenje sim Ti dolžan, in vse, kar sim in imam, je Tvoje; vnovič se Ti samiga sebe darujem, ter Ti terdno obljubim, skerbno se dans greha varovati; obljubim, vse svoje dolžnosti na tanko spolnovati, v povikševanje Tvoje časti; in Tvoje sv. čednosti hočem v zveličanje svoje duše posnemati. O blagoslovi moj terdni sklep, in podpiraj mojo slabost! Saj brez Tebe ne morem nič dobrega storiti, s Tvojo gnado pa vse premorem. Ne zapusti me, o Gospod! de Tvoje včlovečenje, bitko terpljenje in vse Tvoje zaslužnje za mojo ubogo dušo ne bo zgubljeno.

In Ti, o ljuba Mati moja Marija! pod Tvoje varstvo perbežim, v Tvoje varstvo se zročim, k Tebi zdihujem, in Te prosim, nikdar nikoli ne jenjaj

mojo ubogo dušo Tvojimu Božjimu Sinu perporočevati. Ti si Mati moja, in jest Tvoj otrok, svojiga deteta pa ne boš zapustila. Tudi hočem Tvoj zvest otrok biti in ostati; v vsaki nevarnosti, v vsaki britkosti in težavi hočem k Tebi svoj glas zagnati, Tebe na pomoč klicati, de bom enkrat s Teboj zedinjen Tvojiga Božjiga Sina v nebesih gledal, častil in hvalil na vekomaj. Amen.

O Marija, varuj me! O Marija, vodi me po pravi poti v sveti raj! Amen.

Zakrament svete pokore.

Preljubi kristjan! če hočeš časno in večno srečno živeti, je treba, da se večkrat v zakramentu sv. pokore svojih dušnih madežev očistiš, in tudi večkrat nar svetejši zakrament prejmeš, v katerim je Jezus Kristus sam priučujoč; zakaj On sam pravi, da brez njega ne moremo nič dobrega storiti. Jan. 15, 5. Le poslušaj, da ti od tega nekoliko več povem!

Nagnjenje vsiga tvojiga serca, ali kakor so te večkrat učili, tvoja volja je zavoljo izvirniga greha bolj k hudumu, ko k dobriemu nagnjena, in zato je nemogoče, da bi svojo dušo neomadežvano, nedolžno ohranil, če ne boš večkrat k studencu milosti pristopil. Večkrat si že slišal, tudi lastna skušnja te mora učiti, da ti večkratna spoved veliko pomaga. Ona te bolj in bolj očišuje krivice, te bolj pazljiviga

stori, te v skušnjavah okrepčuje, tvojo dušo umiva, tvojo svetost množi, in te tako vedno bolj doveršuje. Tudi si že slišal, in tudi tega te mora skušnja učiti, če boš po redko k sv. zakramentam perstopal, boš vedno slabši, zelo tvojiga mesa bo vedno hujši, in boš kmalo globoko v pregrehe zakanpan, in kolikor dalje spoved odlašáš, toliko raji bi jo še dalje odlagal.

Ko torej, preljubi kristjan! čas pride (ki naj pride večkrat v letu), nikar ne poslušaj satana, ako ti poreče, de nimaš velicij grehov, nikar ne poslušaj sveta, ki bi se utegnil iz tebe norčevati; bodi zvest učenec Jezusa, svojiga Odrešenika, in perpravi — perbližaj se k zakramentu sv. pokore! — Ko bi pa bile skušnjave hujši, in si preslab, jih premagati, nikar tudi navadniga časa ne čakaj, pojdi hitro, in per Jezusu boš pomoč dobil.

Če si tako nesrečen, de si v smerten greh padel, tedaj je tvoja nesreča zares grozno velika; pač bi bilo bolje, de bi bil pred umerl; zakaj, ko smertno

grešiš, se svojimu vsigavidijočimu in povsod pričujočimu Bogu ustaviš, kakor de bi mu rekel: Vem, de si tu, de prepoveduješ ali zapoveduješ, de obetaš ali žugaš, pa to mi nič ni mar; jest hočem vpričo tebe grešiti, če se tudi ti jeziš, kolikor hočeš, če tudi svoj grom in blisk v mé zaverneš, če se tudi prec peklenski brezen pod mojimi nogami odpré; jest hočem venderle svojimu poželenju postreči. — O preljubi! ali te ne presune to, če pomišliš, kaj je smertni greh! ko se spomniš, de si naenkrat v večnim ognju, če Bog v svoji sveti pravici le migne; o kako bi bilo zares mogoče, de bile četertinko ure v takim strahu živeti mogel? — Glej! pred smertnim greham si bil perjatelj Božji, vsako storjeno dobro delo je bilo pred Bogam veliko vredno, zdaj pa je vse zgubljeno, in če si popred že veliko let spokorno živel, ti vse nič ne pomaga, če se hitro k Bogu nazaj ne podaš — če v smertnim grehu umerješ. To pa spet veš, de je mogoče, de te Bog še tisto

noč ali tisti dan k sebi poklicati zamore, ko ravno grešiš: **Oh!** nikar tedaj nič ne odlašaj! če si tako nesrečen, de si v smerten greh padel, hitro teči k Jezusu, in prosi, sili ga, de te nazaj za svojiga otroka vzame. **Oh!** nikar ne odlašaj, pojdi, dokler te **Bog** čaka, pojdi nazaj k njemu, operi se v zakramentu sv. pokore; moli rad, pa lepo, z zbranim duham tole molitev:

Molitev za odpušenje grehov.

Kdo mi bo dal zadost solzá, kjer bom dobil studenec solzá, de bom noč in dan objekoval svojo hudobijo, svojo nehvaležnost do **Boga**? — Nekdaj, o preljubi **Gospod**, moj **Bog!** me ni bilo; še le nekaj let sim; kje pa sim bil popred? **Ti**, o moj **Bog!** si me iz nič poklical, si me po svoji lastni podobi vstvaril, in od tistiga časa si bil **Ti** moj oskerbnik; **Ti** si mi dal telo z vsimi potrebnimi močmi, in do zdaj si me z vsim potrebnim preskerboval, moj skerbni **Oče** si bil.

Velike, o moj **Bog!** so že te do-

brote; tode vse to Tvoji neskončni ljubezni še ni bilo zadost; to vse si mi brez vsiga truda dodelil. De bi me pa še bolj na-se navezal, de bi jest Tvojo ljubezen bolj spoznal, si mi hotel dobroto skazati, ktera Ti je neizrečeno veliko truda perzadela. Veličastvo svoje si zapustil, si peršel na zemljo, in si me po potih iskal, po katerih sim se bil zgubil; človeško natoro si na-se vzel, de si me požlahtil; vjeti, zvezati si se pustil, de si verige pretergal, s kterimi sim jest zvezan bil; clo umoriti si se dal za-me, de bi jest večno živeti mogel; s tem si mi hotel pokazati, kako me ljubiš; s tem si hotel v moje serce sovraštvo do greha vtisniti, ko si s tolikim trudam njegovo moč premagal.

Tako si tedaj, o moj Jezus! za-me umerl, in me od večniga pogubljenja odkupil. In de bi jest zaslužnja Tvoje smerti — odrešenja deležen bil, si mi zakrament sv. Kersta dodelil. Zmed toliko in toliko neverniki, ki so po vesoljni zemlji razkropljeni, si mene med število pra-

vovernih zvolil, akoravno tega nikakor zaslužil nisim. Tu, per sv. Kerstu si storil tisto prečudno zavezo med nama, de si Ti moj Gospod, jest pa Tvoj služabnik, Ti moj Oče, jest pa Tvoj otrok postal. In zraven tega si še druge zakramente postavil, de bi mi bili v pomoč, de bi Tebe lože in bolj ljubil.

Zares neizrečeno velika ljubezen! Pa kako sim se Ti za-njo hvaležniga skazal? Nedolžnost, pri sv. Kerstu mi podeljeno, sim zapravil, Tebe, svojiga dobrotnika sim zapustil, in sim Tvojimu, in svojimu nar hujšimu sovražniku, satanu, služil. — Zakaj, o moj Bog! me vender nisi že zaverigel? Kako je to mogoče, ko si toliko duš na večno pogubil, ki Te niso tako gerdo, nehvaležno zapustile, kot sim Te jest zapustil, in mene še čakaš? Oh! kje bi bila že zdaj moja duša, ko bi me bil Ti zapustil! Kako hočem to premišljevati in se ne bitko zjokati! Kdo, o Gospod! je prosil za-me, de nisim že v peklu? S čim sim toliko dobroto zaslužil? — Ti si hotel umreti,

de bi jest živel; pa v Tvoje usmiljenje
 sim grešil, za toliko dobroto sim Te
 le žalil, in Ti še nejenjaš me ljubiti?
 O kako neskončna je pač Tvoja per-
 zanesljivost, neskončna Tvoja poter-
 pežljivost! Velika, neizrečeno velika je
 bila Tvoja poterpežljivost, s katero si
 vse bitko terpljenje na zemlji prestal;
 ali še večji je poterpežljivost, katero
 zdaj do mene veliciga grešnika imaš!
 Kako dolgo pa bo ta poterpežljivost z
 menoj terpela? Oh! spomnim se, de
 si rekel per preroku Izaiju 42: „Vedno
 sim molčal, tih sim bil, in poterpel sim;
 zdaj pa bom vpil“. In sam si rekel:
 „Ako kdo v meni ne ostane, bo izver-
 zen, kakor mladika“. Jan. 15.

Pa, o Gospod! kaj mi je zdaj
 storiti? kaj početi? Spoznam, de nisim
 vreden, svoje oči proti tebi vzdigniti, ker
 sim Ti tako nezvest bil. Pa kam ho-
 čem iti? Kam se Tvojim vsigavidijočim
 očem skriti? — Spoznam svojo nespa-
 met; to de o Gospod! saj si vender Ti
 moj Oče, in scer Oče usmiljenja, kte-
 riga ni konca ne kraja. To mi zdaj

prav očitno kažeš. Davno že sim Te zapustil, pa Ti me venderle še nisi zapustil; in akoravno sim že večkrat zaslužil od Tebe zaveržen biti, mi vender še zdaj pomoči ne odrečeš, ki mi je potrebna, de zamorem po dobro opravljeni spovedi spet k Tebi priti, in spet Tvoj otrok postati. — Zato, o Gospod! padem na svoje pregrešne kolena, spoznam pred Teboj svojo krivico, in Te gnače — usmiljenja prosim. Zakaj kam? k komu? hočem svoj glas povzdigniti, kot le k Tebi, o moj Bog in moj Gospod! Kdo drugi mi zamore pomagati? Ali nisi Ti moj stvarnik? Ali ni moje življenje v Tvojih rokah? Ali nisi Ti moj Odrešenik, moj Zveličar, moj kralj, moj Gospod, moj pastir, moj Bog? Kam drugam se hočem obrniti, kam se podati, kot k Tebi, moje perbežališe? Če me Ti zaveržeš, kdo me bo sprejel? Če se Ti od mene oberneš, kje bom zavetje — perbežališe najdel? — O spoznaj, o Gospod! o spoznaj ovčico, ki je od Tebe, edino praviga pastirja zašla!

Glej! ves sim z ranami obdan — Ti me zamoreš ozdraviti; slep sim — Ti mi zamoreš spet pogled dati; mertev sim — Ti me zamoreš spet oživiti; ves oskrunjen sim — Ti me zamoreš spet očistiti. „Poškropi me z hizopam, in bom očišen; operi me in bom bel, kot sneg.“ Psalm 50. — Velika je moja nehvaležnost, moja nevrednost, pa še večji je Tvoja perzanesljivost! Hudo, o hudo sim grešil; Ti pa še več odpustiti zamoreš! O zato me nikar ne zaverzi, o Gospod! Ne glej velikosti moje hudobijs, glej le velikost svoje dobrote! — Saj o Gospod! me boš rešil! saj si me Ti vstvaril. Ti si me že enkrat odrešil! o reši! o reši me še zdaj! O Jezus, perzanesi mi! usmili se me! Amen. — O Marija, Mati moja! prosi za-me! Amen.

(Ko se boš, ljubi kristjan! tako pred Bogom ponižal, in boš svojo vest natanko že sprašal, poklekni k spovedi, in svoje serce popolnoma odkri; obtoži se lepo ponižno namestniku Božjemu. Bog ne daj, de bi se le nar

manjšiga greha drugač spovedal, kakor ti ga vest očita. Poslušaj zvesto besede spovednikove, de si vse perpo-močke zapomniš, s kterimi zamoreš potem Bogu lepši služiti. Po zadob-ljeni sv. odvezi moli:)

Molitev po spovedi.

O moj Gospod, moj Bog! Tvoje usmiljenje je nezapopadljivo. Na večno bi Tvojo milost prepeval. Ps. 88. Da-lječ, o grozno dalječ od Tebe sim bil, in zdaj, o moj Jezus! sim spet per Tebi. Sužinj pregrehe sim bil, in zdaj se smem spet Tvojiga otroka imenovati. V verige hudobije sim bil povit, in zdaj me ljubezen Tvoja obdaja. O Je-zus! kako se Ti hočem zahvaliti? Hvali moja duša Gospoda, in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime! Ps. 102. Vse svoje žive dni bom Gospodu hvalo pél; svojimu Bogu bom prepeval, dokler bom živ; zakaj Bog je usmiljen, in zavoljo njegoviga usmiljenja nisim po-gubljen. Hvaljen bodi Bog in Oče Go-spoda našiga Jezusa Kristusa! Hvaljen

bodi Bog usmiljenja, in Oče vsiga
poveseljenja, kateri nas poveseljuje v
slednji naši nadlogi. O Jezus! hvala
Ti bodi! večna hvala! —

Marija, mati moja! Ti se Jezusu
za me zahvali, saj si tudi Ti mi zdaj
gnado sprosila. O Marija! prosi za-me,
de bom zmiraj Jezusu zvest ostal!
Amen.

Sveto Obhajilo.

Preljubi kristjan! Ni še zadost,
de le svojo dušo vsih madežev očediš;
treba je še, jo tudi lepo ozaljšati z le-
pimi čednostmi. Lej! če pridejo svatje
k tebi, ne pometeš samo iz hiše vsih
smeti, tudi steno z lepimi podobami
ozaljšaš, mizo čedno pogerneš; tako tu-
di svoje serce, ktero je zdaj po pre-
jetim zakramentu sv. pokore lepo po-
meteno, ozaljšaj z lepimi čednostmi.
Mizo svojiga serca, h kateri hočeš svo-
jiga nar višiga svata, Jezusa samiga
sprejeti, pregerni z novim pertam žive
vere, ponižniga pa terdniga zaupanja
in goreče ljubezni. Saj dobro veš, de

je Jezus sam v nar svetejšim zakramentu; veš pa tudi, kdo de je On: Bog sam, kralj nebes in zemlje, ki se pa tako poniža, de hoče k tebi priti; On še clo želi, hrepení po tebi. Daj mu tudi ti ljubezen, daj mu gorečo ljubezen! Saj jo zasluži; glej! vso noč, kakor pravi sv. Frančišk Salezi, ko ti spiš, On čuje in se perpravlja de bi stotero darov in gnad podelil, če se le ti prav perpraviš za njih sprejetje.

Veliko, ljubi moj! vse celo je na tem ležeče, de si mizo svojiga serca s temi čednostmi pregerneš. Prav lepo nam kaže sv. Katarina Sienska, kako se moramo k Jezusu perpraviti: „Kakor, pravi ona, če jih več pereni luči svoje sveče peržge, scer vsi luč in gorkoto prejmejo, pa tisti več dobí, kateri dalji svečo ima; tako tudi prejmejo vsi, ki k sv. Obhajilu vredno perstopijo, gnado Gospoda, luč in gorkoto, pa tisti dobí več, kateri večí ljubezen in pobožnost seboj pernese“. Glej, o ljubi moj! de boš z brezkončno svečo ljubezni se k večni luči vsi-

ga razsvitljenja perbližal! — Ozaljšaj se steno svojiga serca z drugimi lepimi čednostmi; hrepéni po Jezusu, težko ga perčakuj; večkrat zdihni k njemu, de bi skorej peršel, pa zraven vender nikar ne pozabi svoje nevrednosti; prosi ga prav ponižno, prav po otročje se z njim pogovarjaj; če ga boš bolj lepo in ponižno prosil, več ti bo dal. Pusti, naj tvoje serce samo govori, nar bolj bo vedilo za tvojo potrebo. Zdihni med drugim tudi:

Molitev pred sv. Obhajilam.

Gospod! ki si od vekomaj nar svetejši, vsigamogočen, Ti me vabiš, Ti se mi samiga sebe v svate ponujaš, hočeš zmenoj se zediniti! O Gospod! jest nisim vreden k Tebi se perbližati, ker dobro spoznam Tvojo neskončno visokost in svojo revšino. O Gospod! jest sim ubog grešin človek, in Ti si nedolžen in nar čistejši — Bog sam. Ti si luč sama, in jest sim črna temota; Ti si sama svetost, in jest sim velika nečimurnost. Iz časti

proti Tebi, o Gospod! me groza ob-
haja, ko se Ti mislim perbližati; tode,
če k Tebi ne grem, kam čem iti, kje
drugej pomoči iskati? Brez Tebe, o
moj Bog in Gospod! ne morem biti.
Strah me je scer, zavoljo moje nepo-
polnosti, pa o Jezus! saj si me Ti v
zakramentu sv. pokore očistil, si me
za svojiga otroka nazaj vzel. In kako
se Ti hočem že za to dobroto zahva-
liti? Tebi se vsiga izročim. Pelji me
Ti, o Jezus! kamor hočeš, res je, de
sim reven grešnik, pa Ti si usmiljeni
Bog. Na Tvoje usmiljenje se zanesem
in zavoljo Tvoje dobrote se preder-
znem, Tebe prejeti. Pridi torej, ker
sam priti hočeš, in posedi moje serce,
ktero je perpravljeno, se vé, de le
slabo; vender željno hrepení po Tebi.
Ti še le ga zamoreš popolnoma ozalj-
šati, zatoorej pridi in ostani na veko-
maj per meni! Pridi, o Jezus!

O Marija, Mati moja! Ti mi po-
magaj, de Tvojiga Jezusa vredno
sprejemem!

(Ko tako k svojimu Jezusu zdi-

huješ, in se perbližuje tisti imenitni čas, o katerim se bo Jezus sam s teboj sklenil, o glej! de še enkrat pogledaš na svojo nevrednost in se spomniš velikosti Božje; odpri popolnoma svoje ozaljšano serce, zdihni še, kakor veš in znaš, in ga lepo prejmi!

Ko pa že Jezus iz roke mašničke k tebi pride, takrat, o kristjan! pelji svojiga Boga v svoje perpravljeno serce in hitro za Njim zapri duhovne vrata, de noben ptujic va-nj ne pride, zakaj Jezus hoče s teboj, kot nar zvestejši perjatelj govoriti. On hoče biti sam per tebi, pa tudi želi, de si ti sam per Njem; od nikogar noče biti moten. Zato molči, bodi tiho, pa poslušaj, kaj ti bo povedal. Ko te vpraša, kaj de od Njega želiš, mu svoje potrebe odkri, mu razloži vse svoje nadloge in britkosti, ter ga pomoči poprosi; tode vedno glej, de si sam pri Njem; to je, samo nanj misli, le Njega glej in poslušaj! Če ga boš več prosil, več ti bo dal. Tisti čas, o ljuba duša! je pač imeniten! Glej

torej, de ga prav oberneš; zakaj, kakor pravi sv. Terezija, „Jezus je po sv. Obhajilu v našim sercu, kot na sedežu milosti, de nam gnade deli. On nas, tako rekoč vpraša: Kaj hočeš, de ti storim? Zato te lepe perložnosti obogateti, ne smemo opustiti; zakaj Božje veličastvo dobro poplača sprejetje, če se mu le postreže“. Ko ga tako, kolikor ti je le mogoče, lepo sprejmeš, zdihni še:)

Molitev po svetim Obhajilu.

O moj Jezus! zdaj še le zameri reči, de si zares moj Jezus! To je prvo, česar Te prosim: *Ostani, oh ostani vedno per meni!* Nikoli več, o Jezus! me ne zapusti, tudi jest Te ne bom nikoli več zapustil. Terdno sklenem, in Ti obljubim, o moj Jezus! zdaj ko si v meni, de Te bom v prihodnje bolj ljubil, Ti bolj zvesto služil. O Jezus! daj mi gnado, de nikdar ne pozabim, kar Ti dans obljubim, ko sim tako srečen, Tebe samiga posesti. — Naj bom torej, o presladki

Jezus! ves Tvoj! naj bom zmiraj le Tvoj! Bodi vedno per meni, in jest naj bom vedno per Tebi! Saj brez Tebe, o moj Jezus! mi ni moč živeti. Vse upanje, o Jezus premili! stavim na Te; zato Te ponižno prosim: Poterdi me v živi veri, v terdnim zaupanju in v goreči ljubezni. Spreoberni in pre-naredi moje revno serce, odloči ga od vsiga posvetniga, nakloni ga k vsimu temu, kar je Tebi dopadljiviga! V tvoje roke, o Jezus preserčni! izročim svoje serce, stori z njim, kar le hočeš! dodeli mi vse česar tukaj in tam na duši in na telesu potrebujem.

Usmili se pa tudi, o moj Jezus! Te prosim, vsih vernih kristjanov. Usmili se mojih vrodnih, mojih znancov, perjatlov in dobrotnikov, tudi mojih sovražnikov. Posebno Te prosim še za tega —, za to dušo —.

Za vse to, o usmiljeni Jezus! Te prosim v ti srečni uri, ker imam neizrečeno gnado, de Ti, Zveličar moj! v meni živiš. O moj dobrotljivi Jezus! popolnoma zaupam, de me boš

uslišal. Daj mi gnado, de Ti vedno zvest ostanem! Bodi vedno per meni, in jest naj bom vedno per Tebi, na vekomaj! Amen.

O Marija, Mati moja! lej! kako sim srečen. Jezus, Tvoj Sin, je per meni. O Marija! kako se mu bom zadosti za to gnado zahvalil? Pomagaj mi Ti, o dobra Mati moja! zahvali se Ti za-me, ker se jest zadosti ne morem. Sprosi mi pa tudi od Tvojiga in mojiga Jezusa, de bi On vedno per meni ostal, in jest vedno per Njem. O Marija, Mati moja! usliši me, pa prosi za-me!

Še enkrat, o moj Jezus! se k Tebi obernem, in Te lepo prosim, zapri vse vrata moji poželjivosti, in spremeni mi v grenkost vsak slad, vsako veselje, ktero me od Tebe odverniti zamore. Odreši me od hudiga poželenja, ktero mojo dušo nadlegva; zakaj jest vem in spoznam, de dobrot tega sveta z nebeškim veseljem ne morem zediniti, de ne morem in ne smem tu svojimu telesu vedno po volji streči, in po

smerti s Teboj v nebesih kraljevati. Boljši je torej za-me, de se na zemlji pokorim, in si marsikaj pertergam, de s Teboj tukaj, če je treba, žejo in lakoto terpim, de se bom per Tebi v večnosti veselil; kakor pa, de bi tu svoji poželjivosti stregel, in posvetno veselje preobilo vžival, potem pa žejo, lakoto in sramoto večno terpeti mogel. To de, Ti o Jezus ljubeznjivi! me s svojo mogočno gnado tudi v tem sklepu podpiraj! Bodi torej vedno per meni, in jest naj bom vedno per Tebi! Usliši me, o presladki Jezus! usliši me! Amen.

Tri Božje čednosti

Véra.

Verujem v Tebe, pravi trojedini Bog Oče, Sin in sveti Duh! kateri si vse vstvaril, kateri vse hraniš in vižaš, kateri dobro plačuješ in hudo kaznuješ (štrafuješ). Verujem, de se je Sin Božji včlovečil, de nas je s svojo smertjo na križu odrešil, in de nas sv. Duh

s svojo gnado posvečuje. Verujem in terdim vse, kar si Ti, o Bog! razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni pridigovali, in kar nam sveta rimska katoliška cerkev zapoveduje verovati. Vse to verujem, ker si Ti, o Bog! večna in neskončna resnica, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti. O Bog! stori močnejši mojo vero.

Upanje.

Upam in se zanesem na Tvojo neskončno dobroto in milost, o Bog! de mi boš po neskončnim zasluženju Tvojiga edinorojeniga Sina Jezusa Kristusa v tem življenju spoznanje, pravo obžalovanje in odpušenje mojih grehov, po smerti pa večno zveličanje dal, in dodelil, Tebe od obličja do obličja gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od Tebe, ker si Ti to obljubil, kateri si vsigamogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O Bog poterdi moje upanje.

Ljubezen.

O moj Bog! ljubim Te iz vsiga svojiga serca, čez vse, ker si nar veči dobrota, neskončno popolnoma, in vse ljubezni vreden! ljubim Te tudi zato, ker si do mene in do vsih stvari neskončno dobrotljiv. Želim iz vsiga serca, de bi Te jest ravno tako ljubil, kakor so Te Tvoji nar zvestejši služabniki ljubili in Te še ljubijo. Z njih ljubeznijo sklenem svojo nepopolnoma ljubezen; povikšaj jo v meni, o dobrotljivi Gospod! bolj in bolj. Ker Te tedej resnično in iz serca ljubiti želim, in si to terdno perzadenem, mi je iz serca žal, de sim Tebe, svojo neskončno dobroto, ktero čez vse ljubim, Tebe svojiga stvarnika, Odrešenika in posvečevavca razserdil. Žal mi je, de sim grešil, de sim Tebe, svojiga vsigamogočniga Gospoda, svojiga nar boljšiga Očeta, razžalil. Terdno sklenem: vse grehe in vse hude perložnosti zapustiti, storjene grehe čedalje bolj obžalovati in nikdar več zoper Tvojo sveto voljo ne ravnati. Vzemi me

spet za svojiga otroka, in dodeli mi gnado, ta sklep dopolniti. Prosim Te, po neskončnim zasluženju Tvojiga Božjiga Sina, našiga Gospoda in Zveličarja, Jezusa Kristusa. Amen.

Litanije vsih Svetnikov.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsigamogočni Bog,	}	usmili se nas!
Sin, vsiga sveta rešnji Bog,		
Sveti Duh resnični Bog,		
Sveta Trojica, en sam Bog,		

S. Marija,

S. Mati Božja,

S. devic Devica,

S. Mihael,

S. Gabriel,

S. Rafael,

za nas Boga prosi!

Vsi sveti angeli in arhangeli, za nas
Boga prosite!

Vse svete verste zveličanih duhov, za
nas Boga prosite!

S. Janez Kerstnik, za nas Boga prosi!

S. Jožef, za nas Boga prosi!

Vsi sveti očaki in preroki, za nas Boga prosite!

S. Peter,

S. Pavel,

S. Andrej,

S. Jakop

S. Janez,

S. Tomaž,

S. Jakop.

S. Filip,

S. Jernej,

S. Matevž,

S. Šimon,

S. Tadej,

S. Matija,

S. Barnaba,

S. Luka,

S. Marka,

za nas Boga prosi!

Vsi sveti aposteljni in evangelisti, za nas Boga prosite!

Vsi sveti učenci Gospodovi, za nas Boga prosite!

Vsi sveti nedolžni otroci, za nas Boga prosite!

S. Štefan, za nas Boga prosi!

S. Lorenc, }
 S. Vincenc, }
 S. Fabian in Boštjan, }
 S. Janez in Pavl, }
 S. Kozma in Damjan, }
 S. Gervazi in Protazi, }

za nas Boga prosi!

za nas Boga
prosita!

Vsi sveti marterniki, za nas Boga prosite!

S. Silvester,
 S. Gregor
 S. Ambrož,
 S. Avguštin,
 S. Hieronim,
 S. Martin,
 S. Miklavž,

za nas Boga prosi!

Vsi sveti škofje in spoznovavci, za
nas Boga prosite!

Vsi sveti učeniki, za nas Boga prosite!

S. Anton,
 S. Benedikt,
 S. Bernard,
 S. Dominik,
 S. Frančišk,

za nas Boga prosi!

Vsi sveti mašniki in leviti, za nas
Boga prosite!

Vsi sveti minihi in pušavniki, za nas
Boga prosite!

S. Marija Magdalena,

S. Agata,

S. Lucia,

S. Neža,

S. Cecilija,

S. Katarina,

S. Anastazija,

za nas Boga
prosi!

Vse svete device in vdove, za nas
Boga prosite!

Vsi svetniki in svetnice Božje, za nas
Boga prosite!

Bodi nam milostiv, zanesi nam, o
Gospod!

Bodi nam milostiv, usliši nas, o Gospod!

Od vsiga hudiga,

Od vsiga greha,

Od svoje jeze,

Od šibe potresa,

Od nagle in neprevidene smerti,

Od skušnjav hudičevih,

Od jeze, sovraštva in vse hude volje,

Od duha nečistosti,

Od treska in hudiga vremena,

Od večne smerti,

Skoz skrivnost svojiga svetiga včlo-
večenja,

reši nas, o Gospod!

Skoz svoj prihod,
 Skoz svoje rojstvo,
 Skoz svoj kerst in sveti post,
 Skoz svoj križ in terpljenje,
 Skoz svojo smert in svoj pokop,
 Skoz svoje sveto vstajenje,
 Skoz svoj čudni vnebohod,
 Skoz prihod tolažnika svetiga Duha,
 V dan sodbe,

reši nas, o Gospod!

Mi grešniki,
 De nam zanesesh,
 De nam odpustiš,
 De nas k pravi pokori perpelješ,
 De svojo sveto cerkev vižaš in
 ohraniš,

te prosimo, usliši nas!

De pastirja apostolskiga in vse cerk-
 vene stanove v svoji sveti veri
 ohraniš,

De sovražnike svete cerkve ponížaš,
 De keršanskim kraljem in oblastnikom
 mir in pravo enovoljnost daruješ,
 De vsimu keršanskimu ljudstvu mir
 in edinost daš,

De nas vse v svoji sveti službi
 poterdiš in obderžiš,

De naše misli k nebeškim željam
 povzdiguješ,
 De vsim našim dobrotnikom večne
 dari dodeliš,
 De duše naše in naših bratov, bliž-
 njih in dobrotnikov večniga po-
 gubljenja rešiš,
 De sad zemlje daš in ohraniš,
 De vsim vernim dušam večni pokoj
 dodeliš,
 De nas uslisiš,
 Sin Bozji,
 Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
 zanesi nam, o Gospod!
 Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
 usliši nas, o Gospod!
 Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
 usmili se nas, o Gospod!
 Kriste, sliši nas!
 Kriste, usliši nas!
 Gospod, usmili se nas!
 Kriste, usmili se nas!
 Gospod, usmili se nas!

Oče naš.

V. In naš ne vpelji v skušnjava.

R. Temuč nas odreši hudiga. Amen.

Molitve.

1. *K svetimu Rešnjimu Telesu.*

(Kader je izpostavljeno.)

Ÿ. Kruh z nebes si jim dodelil.

R. Kteri ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog! kteri si nam v prečudnim zakramentu spomin svojiga terpljenja zapustil, daj nam, **Te** prosimo, svete skrivnosti **Tvojiga Telesa**, in **Tvoje** kervi tako častiti, de sad **Tvojiga** odrešenja vedno v sebi občutimo. **Kteri** živiš in kraljuješ z **Bogam Očetam** v edinosti svetiga **Duha Bog** od vekomaj do vekomaj. **Amen.**

2. *Za odvernjenje vsih nadlog in nevarnost.*

Vsigamogočni, večni Bog! poglej z očmi svoje neskončne milosti naše reve in nadloge. **Usmili** se vsih vernih kristjanov, za ktere se je **Tvoj** edinorojeni **Sin**, naš **Gospod** in **Zve-**

ličar Jezus Kristus voljno grešnikom v roke dal, in je tudi svojo drago kri na lesu svetiga križa prelil. Po tem Gospodu Jezusu odverni, milostljivi Oče! zaslužene šibe, sedanje in prihodnje nevarnosti, punte, vojske, kugo, lakoto, draginjo, bolezni in žalostne revne čase.

Vsagamogočni večni Bog! usmili se svojiga služabnika, našiga papeža I., in vodi ga po poti večniga življenja, de bo s Tvojo pomočjo, kar je Tebi prijetno, želel in z vso močjo storil.

O Bog, pastir in vižar vsih vernikov! glej milostivo na svojiga služabnika našiga škofa I., ki si ga pastirja naše škofije postavil; dodeli mu, Te prosimo, de tistim, čez ktere je postavljen, z besedo in djanjem k dobremu služi, in tako s čedo, ki mu je zročena, večno življenje doseže.

Bog, varh vsih kraljestev, dodeli svojimu služabniku, našimu cesarju I., de bo tvojo moč, s ktero se sovražnik premaga, spoznal in častil, de bo,

ker je po Tvoji volji cesar postal, tudi v Tvojim varstvu vselej mogočen.

Razsvitli in pterdi v vsim dobrim duhovske in deželske oblastnike in gosposke, de nas bodo na vse napeljevale, kar zamore k Tvoji Božji časti, k našimu zveličanju, k miru in sreči vsiga keršanstva perpomoči.

Prosimo tudi, kakor hočeš, de nam je prositi, za svoje perjatle in neperjatle, za zdrave in bolne, za vse žalostne in revne kristjane, za žive in mertve.

Vsigamogočni večni Bog! ki gospoduješ čez žive in mertve, in se usmiliš vsih, ktere iz vere in dobrih del za svoje spoznaš, pohlevno Te prosimo, de vsi za ktere smo se namenili moliti, kateri so še per življenji, ali pa so se že s tega sveta ločili, na prošnjo vsih Tvojih svetnikov od Tvoje dobrote odpušenje vsih grehov dosežejo.

Dodeli nam, o Bog miru! pravo edinost v veri brez vsiga razdertja in ločitve. Preoberni naše serca k pravi

pokori in k poboljšanju našiga življenja. Vžgi v nas ogenj svoje ljubezni. Daj nam goreče želje po vsi pravičnosti, de Ti bomo, kakor Tvoji pokorni otroci v življenju in smerti prijetni in dopadljivi.

Tebi bodi vedno perporočeno, o Gospod! vse naše djanje in nehanje, naše delo in opravilo, naše življenje in naša smert. Daj nam Tvojo milost tukaj uživati, in tamkej z vsimi zvoljenimi doseči, de Te bomo v večnim veselju in zveličanju hvalili in molili. To nam dodeli, o Gospod, nebeški Oče! po Jezusu Kristusu svojemu ljubimu Sinu, Gospodu našim in Odrešeniku, kateri s Teboj živi in kraljuje v edinosti svetiga Duha Bog vekomaj. Amen.

Ÿ. Božja pomoč ostani vselej per nas.

R. Amen.

Óče nas. Češena si Marija.

(Petkrat.)

Marija, naša Mati.

(Preljubi kristjan! še nekoliko ti od Marije povem. Dete, ki je svojiga očeta razžalilo, pa se boji pred njegovo obličje stopiti, pertee k svoji materi, se v njeno krilo zavije, njo prosi s solzami v očéh, de bi za-nj per očetu prosila. Lej, ljubi moj! Tudi mi smo svojiga nebeškiga Očeta razžalili; kako se bomo upali pred Njegovo obličje stopiti? — Marija, Mati Božja, kakor veš, je tudi naša Mati; ona perbežališe grešnikov, kraljica nebes — ona milosti s sedeža Božjiga usmiljenja deli: če se tedej bojimo pred razžaljeniga Očeta stopiti, ozrimo se na Marijo, po Nji bo Jezus naše prošnje uslišal, ter bo pokazal, de je Sin Marije, de je Ona tudi Njegova Mati. Le premislimo, koliko svetnikam je že Ona dar zderžljivosti sprosila, in jim takó krono nebeško perdobila. Po-

glejmo sv. Avgušтина, sv. Bernarda, sv. Terezijo in brez števila drugih svetnikov. Ali preštej, če moreš koliko bolnih je na njeno prošnjo zdravje zadobilo. Pa čemu drugih zgledov? le sam sebe poprašaj in premisli, ali te je kdaj Marija zapustila, če si jo lepo pomoči prosil. Sv. Bernard pravi, da se še nikoli ni šlišalo, da bi bila Marija koga zapustila, kateri se je s pravim zaupanjem na-njo ozerl. Tudi nas ne bo zapustila.

Mi smo jo pa tudi častiti dolžni, ker je naša Mati, in ker je Božja Mati, ker je polna milosti, Mati usmiljenja. Častimo tedaj Marijo, ljubimo jo, in tako bomo lahko, pa tudi narlože, nar gotovši Bogu dopadli.

Ze samo ime „*Marija*“ je za tiste, ko ga pobožno zrekajo, ključ nebeških vrat, pravi sv. Efrem. In sv. Anzelm vpraša: „Od kod pride, da smo pred uslišani, če Marijo, kakor če Jezusa pokličemo?“ In on sam takole odgovori: „To se ne zgodi zato, kakor da bi bila Mati veči in mogočniši, kakor

Sin; zakaj ona je le po njem mogočna. To se takole zgodi: Nje Sin je naj višji sodnik vsih ljudi, ki vse naše dobre in slabe dela vé. Če njegovo ime pokličemo, in on nas ne usliši, pride od tod, ker je on oster sodnik, in popolnoma po svoji pravici ravna, če pa ime njegove Matere zakličemo, in če tudi sami po sebi ne zaslužimo, de bi bili uslišani, pa Mati zasluži, ki za nas prosi, ter svoje zasluženje za nas nevredne kaže, de bomo mi uslišani“.

Častimo torej Marijo, preljubi in lože in gotovši bomo zveličanje dosegli. Sosebno jo v skušnjavah in težavah kličimo, saj je pomoč kristjanov. Srečen, kdor Marijo prav in ljubeznjivo časti; nikdar ne bo pogubljen.)

Izročilo Marii Materi Božji.

O trikrat srečna Devica! vzemi me med število svojih služabnikov, ki si me že pod križem v svojiga otroka vzela. Pokaži mi, de si moja Mati, s tem, de me s pravim spoštovanjem do

Tebe navdaš. O mogočna Devica! ki si kači glavo sterla, stêri tudi vse moje poželenje in raztergaj vse verige mojih pregreh, ktere me vedno oklepajo. O Devica modra! ki nebeške zaklade deliš, dodeli mi milosti, ktere Ti, o Mati moja! za-me potrebne spoznaš; dodeli mi živo vero, terdno upanje in gorečo ljubezen; dodeli mi dar zmernosti, čistosti, ponižnosti, zaničevanje vsiga posvetniga, vnemo za čast Tvojo. O Devica mila! varuj me, brani me, pod peruti svojiga krila me skri pred zalezovanjem satanovim, de bom ložé Jezusu, Tvojimu Sinu zvest ostal in nekda s Teboj se per Njem vekomaj veselil. O Marija, varuj me! O Marija vodi me po pravi poti v sveti raj! Amen.

Lavretanske Litanije.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsigamogočni Bog, { usmili
 Sin vsiga sveta rešnji Bog, { se
 Sveti Duh, resnični Bog, { nas!
 Sveta Trojica, en sam Bog,

Sv. Marija,

Sv. Mati Božja,

Sv. devic Devica,

Mati Kristusova,

Mati milost Božje,

Mati prečista,

Mati brez madeža,

Mati nedolžna,

Mati presveta,

Mati ljubeznjiva,

Mati prečudna,

Mati našiga stvarnika,

Mati našiga odrešenika,

Devica modra,

Devica častitljiva,

Devica hvale vredna,

Devica mogočna,

Devica usmiljena,

Devica verna,

Podoba pravice,

za nas Boga prosi!

Sedež modrosti Božje,
 Začetek našiga veselja,
 Posoda duhovna,
 Posoda časti vredna,
 Posoda vse svetosti,
 Skrivnostna roža,
 Turn kralja Davida,
 Turn slonokosteni,
 Hiša zlata,
 Skrinja miru in sprave,
 Vrata nebeške,
 Zgodnja danica,
 Zdravje bolnikov,
 Perbežališe grešnikov,
 Tolažnica žalostnih,
 Pomoč kristjanov,
 Kraljica angelov,
 Kraljica očakov,
 Kraljica prerokov,
 Kraljica aposteljnov,
 Kraljica marternikov,
 Kraljica spoznovavcov,
 Kraljica devic,
 Kraljica vsih svetnikov,
 Kraljica brez madeža izvirniga
 greha spočeta,

za nas Boga prosil!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
usliši nas o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče naš. Češena si Marija.

Molitve.

1. *K svetimu Rešnjimu Telesu.*

(Kader je izpostavljeno.)

Ÿ. Kruh z nebes si jim dodelil.

R. Kteri ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog kteri si nam v prečudnim zakramentu spomin svojiga terpljenja zapustil; daj nam, Te prosimo, svete skrivnosti Tvojiga telesa in Tvoje kervi tako častiti, de sad Tvojiga odrešenja vedno v sebi občutimo. Kteri živiš in kraljuješ z Bogam Očeta in v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

2. K sveti Devici, Materi Marii.

Pod Tvojo pomoč perbežimo, o sveta Božja porodnica! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vsih nevarnost. O častitljiva in blagoslovljena Devica! naša Gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica. S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas perporoči, svojemu Sinu nas izroči.

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

R. De bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Svojo milost, prosimo Gospod! v naše serca vli, de, ko smo po angelovim oznanjenju včlovečenje Kristusa, Tvojiga Sina spoznali, po Njegovim terpljenju in križu častitljivo vstajenje dosežemo po Jezusu Kristusu Gospodu našim. Amen.

Češena bodi Kraljica.

Česena bodi Kraljica, Mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češena! K Tebi vpijemo zapušeni otroci Eve, k Tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej dolini solzá. Oh oberni tedej, naša pomočnica! svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnim življenju Jezusa, blaženi sad Tvojiga telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

Ÿ. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

Ř. De bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Vsigamogočni večni Bog! ki si dušo in telo častite Device Matere Marije, de bi vredno prebivališče Tvojiga Sina biti zaslužila, s pripomočjo svetiga Duha perpravil, daj de bomo, ki se njeniga spomina veselimo, po njenih milostivih prošnjah prihodnjih zlegov in večne smerti rešeni.

3. *K svetimu Jožefu.*

Glejte, zvest in moder hlapec, kteriga je postavil Gospod čez svojo družino.

V. Prosi za nas sveti Jožef!

R. De bomo vredni obljub Kristusovih.

4. *Za vse potrebe.*

Ponižno, Gospod! Te prosimo, razveži po svoji milosti naših grehov vezi, in ohrani po prošnjah svoje izvoljene Matere ljube Device Marije in vsih svojih svetnikov nas, svoje služabnike, naše dobrotnike in naše pohištvo v vsi svetosti; tudi očisti vso našo rodovino in naše perjatlje hudobij in grehov, in napolni jih z lepimi čednostmi; dodeli nam mir in zdravje, odverni od nas vidne in nevidne sovražnike, in odženi vse hude želje; daj nam zdravo vreme in dobro letino, skaži milost našim perjatljam in neperjatljam, in obvaruj to fáro z vsimi, ki v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja,

potresa, povodnje, in dodeli milostivo vsim vernim keršenikam, živim in mertvim v nebeškem kraljestvu večno življenje, mir in pokoj. Obvaruj našiga papeža I., našiga škofa I., našiga svetliga cesarja I., in vso našo duhovsko in deželsko gosposko in vse keršansko ljudstvo vsih nadlog in vsiga zlega. In tvoj blagoslov pridi z nebes doli na nas, in bodi vselej nad nami. Po Gospodu našim Jezusu Kristusu, Sinu Tvojim, kateri s Teboj živi in kraljuje v edinosti svetiga Duha Bog vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej per nas.

R. Amen.

Oče naš. Češena si Marija.

(Petkrat.)

Sveti Križev pot

zveličavniga patra

Leonarda Portu-Mavriškiga.

Darovanje svetiga Križeviga pota.

O dobrotljivi moj Jezus! ljubim Te čez vse, ker si večna dobrota in brezkončna milost. Žal mi je iz vsiga serca, de sim kdaj Tebe, o nar veči dobrota! razžalil. Darujem Ti ta sveti Križev pot v Tvojo čast v spomin tistiga težavniga pota, po katerim si zavoljo mene uboziga grešnika hodil. Vsih odpustkov se želim vdeležiti, kateri so za sveti Križev pot podeljeni, torej tudi želim, vse tako opraviti, kar in kakor je v zadobljenje odpustkov storiti potreba. Prosim Te, o Jezus! dodeli mi gnado in moč, de bi s sv. Križe-

vim potam v tem življenju Tvojo milost, v prihodnjim pa večno veselje zaslužiti zamogel. Amen.

(Zdaj daruj Bogu odpustke za tiste, za ktere mu jih darovati želiš, de bi v prid jim bili.

Per nekterih štacionih se zadobé popolnoma odpustki; ker pa nobeden ne more sam za-se več, kakor le en sam popolnoma odpustek zadobiti, toraj prvi popolnoma odpustek sebi v prid obrni, druge pa za duše v vicah Bogu daruj, ali za dušo ranjčiga očeta ali ranjce matere, brata, sestre, per-jatla ali kteriga družiga itd.)

I. Stacion.

Jezusa v smert obsodijo.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

(Premisli prečudno ponižnost svojiga nedolžniga Jezusa, s katero je krivično sodbo brez vsiga ugovarjanja

poslušal, in sprejel. Tvoji grehi so tiste lažnjive in krivične priče, ktere so sodbo podpisale. Hudobnost tvojiga jezika, s katero si se večkrat Bogu in svojiga bližnjiga pregrešil, je sodnika oslepila, de je nedolžniga Jezusa v smert obsodil. Oberni se tedej k nje-
mu, jokaj in zdihni bolj s sercam, kakor z ustmi.)

O moj ljubeznjivi Jezus! kako nezmerna je tvoja ljubezen proti meni ubogimu grešniku! Boš le tedej za nevredno hudobno stvar ječo, verige, tepenje terpel? in v tako grozovito smert obsojen? Oh! to je zadosti, de mi rani moje serce, de naj objokujem vse pregrehe, ktere sim s svojim jezikam storil. Tedej jih obžalujem in kličem k Tebi: O Jezus! usmiljenje prosim Te, usmiljenje in milost, o Jezus!

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

II. Štacion.

Jezus vzame križ na svoje rame.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, s kakšnim veseljem in radovoljnim sercam dobrotljivi Jezus sveti križ objame, in kako poterpežljivo prenaša tepenje in sovanje malopridniga ljudstva! Ti pa poln nevolje in nepoterpežljivosti bežiš pred križem, kar je mogoče! Kaj ne veš, de se ne more brez križa nebeško veselje zadobiti? Oh! objokuj svojo slepoto, obrni se k svojimu Gospodu, zdihni in reci:

Ne Tebi, o Jezus! ampak meni se spodobi križ. O težki križ! ki so Ti ga moji grehi naložili. O ljubeznjivi Jezus! dodeli mi svojo gnado in moč, de bom vse križe objel, ktere sim s svojimi grehi zaslužil. Stori, de bom svoj križ voljno objel, in se tako od sveta ločil; daj mi tako ljubezen do križa, de bom vselej s tvojo slu-

žabnico sv. Terezijo vošil in želel:
terpeti ali umreti, umreti ali
terpeti.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

III. Štacion.

Jezus pade prvič pod križem.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te
hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet
odrešil.

Poglej in premisli, kako tvoj Jezus zavoljo tolikanj prelite kervi ves oslavljen, prvič na zemljo pade. Oh! kako ga s pestmi bijejo, z nogami teptajo in sujejo! Vender ni žalovanja ali nevolje iz njegovih ust slišati. Ti pa tarnáš in tožiš, če le majhen križ občutiš, ali zoperno besedo slišiš. Oh! sovraži svojo nepoterpežljivost, svoj napuh in svojo nečimurnost; zdihni k Jezusu:

O ljubeznjivi Jesus! poglej me, preuboziga grešnika pred Tvojimi nogami. Oh, kolikokrat, in v kako velike

pregrehe sim padel! Kolikokrat sim se v globočino hudobije pogreznil! O Jezus, stegni svoje rame, podaj mi svoje roke! Pomoči, o Jezus! pomoči per Tebi išem, de bi ves čas svojiga življenja nikdar nikoli smertniga greha ne storil, in bi tako v svoji zadnji uri svoje zveličanje upati zamogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

IV. Štacion.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Oh, kako veliko žalost in bolečino je občutilo serce Jezusovo! Oh, s kakšno grenkostjo in žalostjo je bilo napolnjeno Marijno serce, ko sta se srečala! Poslušaj, o nehvaležna duša! „Kaj ti je storil moj Sin?“ ti kliče Marija. — „Kaj hudiga ti je storila moja Mati?“ te vpraša Jezus. Oh! zapusti že enkrat svoje grehe,

zavoljo katerih midva toliko žalost in britkost terpiva. O grešnik! kaj praviš nató? Reci tedej in zdihni v svojim sercu:

O Božji Sin Marije! o presveta **Mati** mojiga ljubeznjiviga **Jezusa!** ves raztert in ponižan klečim per vajnih nogah. Jest sim tisti izdajavec, s svojimi grehi sim brusil meč, kateri je vajno serce ranil. Oh! iz serca mi je žal; prosim vaji, odpustita mi. Milost, o **Jezus!** milost o **Marija!** po svoji veliki milosti mi dovolita, de nikdar več ne bom grešil, temuč, de bom vajno grenko terpljenje in žalost noč in dan premišljeval in objokoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

V. Štacion.

Simon Cirenejski pomaga Jezusu križ nositi.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Spomni se, de si ti tisti Simon,

kteri si nečimurnosti sveta in sladnostim svojih počutkov ves udan, ki svoje križe, ne radovoljno, ampak le, ker se jih braniti ne moreš, z veliko nevoljo nosiš. Oh! zbudi enkrat svoje serce, in usmili se svojiga tako obloženiga Zveličarja. Sprejmi radovoljno vse križe in nadloge, ktere ti bo tvoj ljubeznjivi Oče poslal. Terdno skleni, ne samo vsih zopernost s poterpežljivostjo prenašati, ampak tudi svojimu Bogu za-nje hvaležniga se skazovati, prosi ga takole:

O ljubeznjivi Jezus! Hvalim Te za toliko perložnost, ktero mi daš, de bi za Te terpeti in za-se kaj zaslužiti zamogel. Oh, moj Bog! daj mi, de bom vse, kar se mi bo v tem življenju težkiga pergodilo, s poterpežljivim sercam prenašal in potem večniga veselja se vdeležil. Stori o Jezus! de bom tukaj s Teboj jokal in terpel, pottlej pa s Teboj v nebesih gospodoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

VI. Štacion.

Veronika podá Jezusu potni pert.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Poglej in premisli v tem pertu zveto obličje Zveličarjevo! Ljubi Jezusa, in po ti ljubezni vtisni njegov obraz v svoje serce. O kako srečen boš, ako boš z Jezusovim obrazam v svojim sercu živel, in z njim v večnost šel! De bi tedej to gnado zadobil, prosi svojiga Boga in reci:

O moj žalostni Jezus! prosim Te, vtisni v moje serce sveti obraz svojiga obličja, de bom brez nehanja na Te mislil, noč in dan Tvoje grenko terpljenje premišljeval in svoje grehe objokoval! O Jezus! s kruham Tvojiga terpljenja hočem svojo dušo nasitovati in moje oči bodo vselej solze točile nad mojimi pregrehami.

Oče naš. Česena si Marija! Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

VII. Štacion.

Jezus pade drugič pod križem.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s švojim križem svet odrešil.

Premisli, kako Jezus, Tvoj Bog in Tvoj Gospod, zopet na zemlji leži, ves oslavljen od velike bolečine, utrujen in zaničevan od sovražnikov. Premisli, de je Tvoja prevzetnost Jezusa poterla, in ga na zemljo vergla, ker je prenesti ne more. Oh, zapusti svojo ošabnost, ne bodi več tako napihnen! Spokori se, in skleni ponižniši biti. Reci s skesanim sercam:

O prečastitljivi Jezus! akoravno vidim, de na zemlji pod težo križa ležiš, vender Te molim in častim, kakor svojiga mogočniga, večniga Boga. Prosim Te, poteri moj napuh, vzemi iz mojiga serca vso ošabnost, de bom svojo nečimurnost spoznal, vse zasramovanje s tolikanj Tebi ljubo poniž-

nostjo sprejemal, de bom po tem tudi s Teboj v nebeškem kraljestvu povikšan.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas.

VIII. Štacion.

Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli v svojim sercu, kolikanj ti je vender treba jokati in žalovati; prvič ker tvoj ljubeznjivi Jezus zavoljo tebe toliko terpi; drugič sam nad seboj, ker si tako nehvaležen in ga ne nehaš žaliti. Kako moreš premišljevaje njegove grozovite bolečine še terdovraten ostati! Poglej, kako milostljiviga se Jezus revnim Jeruzalemskim ženam skazuje! Zaupaj tedaj va-nj in zdihni s sercam:

O ljubeznjivi Jezus! Oh! kako je to, de se moje serce ne raztopi v solzah velike žalosti? Solzé, oh Jezus!

prosim, solzé prave pokore in serčniga obžalovanja mi daj, de bom z objokanimi očmi in s skesanim sercam tisto milost zadobil, kateró si ubogim ženam skazal. Oh Jezus! ne obračaj od mene svojih milostljivih očí: poglej me uboziga grešnika, de bom tudi jest ves potolažen na zadnjo uro Te viditi mogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

IX. Štacion.

Jezus pade tretjič pod križem.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Oh, s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič pod križem padel! Pomisli: Jezusa, krotko in nedolžno ovčico, Judje, neverniki, kakor stekli volkovi tepó, sujejo, semtertje po terdih kamnih vlačijo. O nesrečni greh, ki samiga Sinu Božjiga tako grozovitno martraš! O grešnik, ni morebiti

tvoj ves poterti in kervavi včlovečeni Bog vreden tvojih solz? Oh, reci tedej ves objokan:

O vsigamogočni Bog! ki nebo in zemljo z enim perstam deržiš, kdo Te je tako neusmiljeno vergel? Oh! nobeden drugi ne, kakor moja pregreha v katero sim tolikokrat zopet padel. Moja hudoba ni jenjala grešiti, in zato se je množilo tvoje terpljenje. Tode poglej, o Jezus! pred Teboj zdaj klečim s skesanim sercam, in terdno sklenem, svoji hudobii konec storiti. Z objokanimi očmi Ti terdno in zvesto obljubim: nikdar več nočem grešiti; o Bog! nikdar več nikdar več ne.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

X. Štacion.

Jezusa slečejo in mu šolča piti dajo.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, o duša! kako Jezusu, ki je po svojim životu ves ranjen in stopen, še grenkiga žolca piti dajo. Poglej, kako On tvojo nesramožljivost, nespodobno ohnašanje in nečimurnost v obleki s svojo nagostjo plačuje z žolcem pa tvojo požrešnost. Ali moreš svojiga Jezusa brez milovanja pogledati! Oh verzi se k nogam svojiga Jezusa in reci:

O žalostni Jezus! kako velik razloček je med Teboj in menoj! Ti si ves ranjen, poln grenkosti, in ves s kervijo oblit; jest pa ves nečimuren, poln sladnosti in veselja, ali saj tak želim biti. Oh, jest nisim na pravim potu! O Jezus! pelji me Ti na pravo stezo. Stori, de mi bodo vse sladnosti tega sveta grenke in zoperne, de bom namesti njih želel Tvoje terpljenje občutiti, in de tako vreden postanem, s Teboj večno veselje vživati.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XI. Štacion.

Jezusa na križ perbijejo.

V. Molimo Te, o Krište! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli neizrečeno bolečino, ktero je dobrotljivi Jezus občutil, kader so mu rabeljni ude, kite in žili z žebli prebodli. O! kako je to, de tvoje serce kar žalosti ne počí, ker vidiš, de tvoji grehi tako neusmiljeno tvojiga Zveličarja moré? Saj zdaj toči solzé, obžaluj svoje grehe in reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! vli v moje serce strah in ljubezen do Tebe. In ker so moji grehi tisti žebli, kateri so Tebe na križ perbili, stori s svojo gnado, de bodo vse moje hude želje in občutki na Tvoj križ nabiti in tamkej umorjeni, de bom v življenju in v smerti s Teboj križan, tudi s Teboj v nebesih večno kraljevati zamogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XII. Štacion.

Jezus umerje na križu.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Odpri tukaj svoje oči in premišljuj svojiga z žebli na križ perbitiga Jezusa. Poglej vse blede obličje Božje. Poslušaj, kako prosi odpušenja tistim, kateri ga križajo in žaliyo. Razbojniku obljubi nebeško kraljestvo, izroči svojo Mater Janezu, perporoči svojo dušo nebeškemu Očetu, poslednjič pa umerje z nagnjeno glavo. Tedej je moj Jezus umerl? Res, umerl je na križu in zavoljo mene. O duša moja! kaj boš zdaj počela? Oh ne hodi preč, ako ne s ponižnim in skesanim sercam. Objemi križ, in zdihni k Jezusu:

O moj ljubeznjivi Zveličar! vem in spoznam, de so moji grehi tisti rabeljni, kateri so Tebe tako neusmiljeno umorili. Nobene gnade nisim vreden, ker sim Tebe križal. Pa kako veliko

veselje in upanje občuti moja duša, kadar Te slišim, tudi za tiste prositi, kateri so Te križali. Kaj hočem tedej za Te storiti, ker si Ti tolikanj za-me storil? Poglej, o Jezus! perpravljen sim in voljan, vsim odpustiti, kateri so me kdaj razžalili. Res, moj Bog! za-voljo Tvoje ljubezni odpustim vsim, iz serca jih objamem, in jim želim vse dobro; in tako tudi upam o svoji smertni uri tvoje vesele besede slišati: „Še dans boš z menoj v raju“.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XIII. Štacion.

Jezusa s križa snamejo in ga v naročje Marijno položé.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, kako oster je bil meč, ki je serce žalostne matere prebodel, ko je svojiga mertviga Sina v svoje

naročje vzela. Vidila ga je vsiga ranjeniga in kervaviga. **O** kakšno žalost in bolečino je ona tistikrat v svojim sercu občutila! Kteri meč pa je bil tako oster, ki je brebodel njeno serce! Oh! greh je bil, kteri je Jezusu življenje vzel in Marijno serce tako močno ranil. Objokuj tedej ta grozoviti greh. Skleni svoje solzé s solzami svoje žalostne Matere in zdihni k nji tako:

O Kraljica vsih marternikov! kdaj bom vreden, de bi prav zapopadel Tvojo žalost in bolečino? Kdaj bom zadobil gnado, Tvojo šalost v svojim sercu nositi in s Teboj terpeti? **O** velika Gospa! sprosi mi, de bom noč in dan žaloval nad svojimi grehi, kteri so Tebi tako zalost naklonili, de bom vès skesan in spokorjen, v zaupanju in ljubezni do Tebe umerl, in po smerti s Teboj večno živel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XIV. Stacion.

Jezusa v grob položé.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli tukaj žalovanje, zdiho-
vanje in jokanje Magdalene, Janeza
in družih pobožnih duš, ko jim je bil
Jezus odvzet, in v grob položen. Zlasti
pa si v serce vtisni težavo in grenko
žalost Marije, njegove Matere, ko je
s svojiga naročja ljubeznjiviga Sina
dala. Premišlevaje njeno tadanko ža-
lost in njeno terpljenje se moraš res
sramovati, de si per obiskovanju tega
križeviga pota tako malo milovanja ob-
čutil. Oh! zbudi svoje serce vsaj zdaj
pri zadnjim štacionu. Kušni s častjo
kamen svetiga groba; položi v duhu
va-nj svoje serce, in reci k svojimu
mrtvemu Jezusu:

O usmiljeni Jezus! kateri si po
tako kervavim potu iz ljubezni do mene
šel, častim Te, v grob položeniga, in

molim. Oh! v svojim sercu Te serčno želim zapertiga imeti, de bi s Teboj sklenjen, po tem svetim Križevim potu k novimu življenju vstal, in se v Tvoji gnadi s tega sveta ločiti zamogel. Po zasluženju Tvojiga terpljenja, katero sim premišljeval, dodeli mi, de bo na zadnjo uro Tvoje sv. Rešnje Telo moja popotnica; de bojo moje zadnje besede: Jezus, Marija, Jožef! in de svoje zadnje zdihovanje s tistim zdihovanjem sklenem, s katerim si Ti na svetim križu svojo sveto dušo izdihnil. Daj mi z živo vero, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo s Teboj in zavoljo Tebe umreti, in potlej s Teboj na večne čase živeti. Amen.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.
Usmili se nas o Gospod! Usmili se nas!

Molitev.

Nebeški Oče, večni Bog! po tisti ljubezni, s katero si svojiga Sina Jezusa Kristusa zavoljo mene na svet poslal, in s katero je On po svojim britkim terpljenju in grenki smerti mene

odrešil, Ti darujem ta sv. Križev pot, kteriga sim s Tvojo gnado obhajal. Vzemi to pobožno opravilo k povikšanju svoje časti, v zahvalo za vse meni in drugim podeljene gnade, za odpuščenje grehov celiga sveta, za pomoč revnim dušam v vica, zlasti pa, za ktere sim v začetku prosil. O milostljivi Oče nebeški! poglej na obličje Kristusa svojiga Sina, usliši glas njegove svete kervi, in bodi milostljiv meni ubogimu grešniku! Amen.

Hvaljen bodi naš križani Zveličar Jezus Kristus, in njegova žalostna Mati Marija!

Pesem

per svetim Križevim potu.

Oh pridite stvari!

Kaj, glejte, se godí!

On, ki nas vse živí!

Strašno za nas terpi.

1. Štacion.

Razgajžlan, zapljevan,
In kronan, zasramvan,
Pred sodbo je peljan,
Nedolžno v smert izdan.

2. Štacion.

Glej, križ mu naložé
Na ranjene ramé,
Oh Jagnje Božje gré,
In nese vsih dolgé.

3. Štacion.

Opešal je v močéh,
Podre ga križ, naš greh;
Vtopljen v sveta dolgéh
Leží potert na tléh.

4. Štacion.

Oh, žalostni spomin!
Ker sreča Mater Sin;
Nji gre meč bolečin
Do serca globočin.

5. Štacion.

Omagal Jezus je
Od teže križeve;
O Simon prosim te,
Ne brani križa se!

6. Štacion.

S pertam Veronika
Obriše Jezusa ;
Spomin zato ji da
Terpljenja britkiga.

7. Štacion.

Slabosti ves prevzet
Pod križem pade spet ;
O jenjaj , grešni svet !
Ponavljat' greh preklet.

8. Štacion.

Usmiljene žene !
Ne jókajte za Mé ;
Točite za-se lé
Spokornih serec solzé.

9. Štacion.

Oh , Jezus omedlí,
Pod križem spet leží ,
Naj vender se zbudí ,
Kdor še v pregrehah spí!

10. Štacion.

Ko pride na goro ,
Ga slečejo gerdo ,
Pijačo mu dajo ,
Ostudno in grenko.

11. Štacion.

Na križ ga položé,
Razpno roke, nogé,
Žebli mu zdaj nové
Še rane naredé.

12. Štacion.

Na križi tam visi,
Oh, sveta teče kri!
Za grehe vsih ljudi
Zveličar smert stori.

13. Štacion.

Marija, k Teb' hitim,
Tvoj'ga Sinu častim.
Z vama dokler živim
Rad jokam in terpim.

14. Štacion.

Za naš greh mertviga
Molimo Jezusa,
In položimo ga
U grob svoj'ga serca.

O Jezus hvala zdej
Ti bod' ino vselej;
Skoz svojo smert nam daj,
Te ljubit' vekomaj.

Kratki zdihljeji per več perložnostih.

Kader ura bije.

**Bog mi daj srečno zadnjo uro in milostljivo
sodbo !**

V težavah.

**Naj bo v imenu Božjim ! Bodi Bogu na čast !
Iz ljubezni do Marije hočem poterpeti !**

V nevarnostih.

**O dobrotljivi Bog ! pomagaj mi iz nadlog !
O Marija , varuj me ! O Marija , brani me !**

V skušnjavah.

**Bog me varuj ! Jezus in Marija !
O Marija , moja Mati ! hiti mi pomagat.**

**Ko memo cerkve greš , v kateri so sveti
zakramenti.**

**Češen in hvaljen bodi Jezus v nar svetejšim
zakramentu !**

Gredé memo podružnice.

O Bog ! v svoji sveti hiši mene otroka usliši !

Gredé memo sv. Križa.

Križani Jezus , bodi mi milostljiv !

Gredé memo Marijne podobe.

O Marija, zemlje in nebes Kraljica, bodi moja pomočnica !

Gredé memo podobe svetnika ali svetnice.

Sveti al sveta I., za nas Boga prosi !

Ko gredó obhajaj.

(Poklekni , ko mem gredo , spremi sv. Rešnje Télo, ako moreš, de žegen dobiš; moli tisti čas za bolnika in per žegnu reci :)

O Jezus ! Tebe molim in častim,
Bolnika Ti perporočim !

Ko merliču zvoní.

Oče naš. Češena si Marija.

Bog mu daj večni mir in pokoj, in večna luč mu sveti !

Gredé mémo pokopališa.

Bog jim daj v miru počivati.

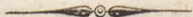
Kader v cerkev prideš , ali iz cerkve greš ,
ali kaderkoli se z žegnano vodo poškropiš ,
reci med letam :

Poškropi me s hisopam ! in očišen bom ,
Opèri me ! in bolj ko sneg ubeljen bom ;

Usmili, Bog, se mene Ti,
 Po svoji vel'ki milosti.
 Naj čast, Očetu, Sinu bo,
 In duhu svetimu tako;
 Kot iz začetka, tudi zdaj.
 In vselej, in na vekomaj. Amen.

Velikonočni čas pa reci:

Sim vidil v sredi tempeljna
 Na desni vodo izhajati; Aleluja!
 Do katerih tista je peršla
 Zveličani so bili vsi. Aleluja!
 Boga hvalite, dober je,
 In večno njega usmiljenje.
 Naj čast Očetu, Sinu bo,
 In Duhu svetimu tako!
 Kot iz začetka, tudi zdaj,
 In vselej, in na vekomaj. Amen.

Obség.

Pervi del.

Mesec Marije, prečiste Device.

	Stran.
Počeseenje Matere Božje v mesecu velikim travnu	5
Pervo nedeljo. Marija naša Mati	16
Premišljevanje. 1. Naše zveličanje.	22
2. Greh, razžaljenje Božje	28
3. Žalostni nasledki greha za našo dušo	33
Drugo nedeljo. Marija, prečista Devica	43
Premišljevanje. 1. Poglavitna pregreha	49
2. Sramovanje pred ljudmi.	59
3. Odlašanje pokore	68
Tretjo nedeljo. Marija, naša pomočnica.	78
Premišljevanje. 1. Smert	87
2. Sodba	96
3. Pekel	105
Četerto nedeljo. Marija, nebeška Kraljica	107
Premišljevanje. 1. Spoved	125
2. Sveto Obhajilo	134
Peto nedeljo. Marija, vrata nebeške	140
Premišljevanje. Nebesa	146
Pesmi. Marii, naši Materi	160
Izročilo Marii, naši Materi	162
Marii, v spomin na svete Lušarje	163
Marii, prečisti Devici	165
Slava Marii, naši Materi	165
Svoji Materi	167

Drugi del.

Pobožne molitve in opravila.

	Stran.
Zjutranje opravilo. Molitev	168
Zvečerno opravilo. Molitev	169
Sveta maša	171
Zakrament svete pokore	193
Molitev za odpušenje grehov	196
Molitev po spovedi	202
Sveto Obhajilo	203
Molitev pred sv. Obhajilam	205
Molitev po sv. Obhajilu	208
Tri Božje čednosti	211
Litanije vsih Svetnikov	215
Molitve. 1. K svetimu Rešnjimu Telesu	221
2. Za odvernjenje vsih nadlog in nevarnost	221
Marija, naša Mati	225
Izročilo Marii, materi Božji	227
Lavretanske Litanije	228
Molitve. 1. K sv. Rešnjimu Telesu. 2. K sveti Devici, Materi Marii	231
Češena bodi Kraljica	233
3. K svetimu Jožefu. 4. Za vse potrebe	234
Sveti Križev pot	236
Pesem per sv. Križevim potu	257
Kratki zdihljeji per več perložnostih	261

Narodna in univerzitetna
knjižnica

© NUK

00000447262

